N:o 1.

Ank. till Riksdagens kansli den 27 april 1903, kl. 1 e. m.

Särskilda utskottets n:o 1 utlåtande n:o 1, i anledning af dels Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om försäkringsbolag samt till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket, dels Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken, till lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen, till lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar samt till lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura, dels ock tre särskilda inom Riksdagen väckta motioner.

Till förberedande behandling har särskilda utskottet fått emottaga: *dels* Kungl. Maj:ts proposition n:o 33 a, hvari Kungl. Maj:t, under åberopande af de vid propositionen fogade, i statsrådet och högsta dom-

stolen förda protokoll jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit Riksdagen att antaga här nedan intagna förslag till:

1:o) lag om försäkringsbolag; samt

2:o) lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket;

dels Kungl. Maj:ts proposition n:o 33 b, hvari Kungl. Maj:t, under åberopande af de vid propositionen fogade, i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll jämlikt § 87 regeringsformen, föreslagit Riksdagen att antaga här nedan intagna förslag till:

1:o) lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken;

2:o) lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen;

3:o) lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar; samt

4:o) lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura;

dels och tre särskilda inom Riksdagen väckta motioner, nämligen:

1:o) af herr *M. F. Nyström* (motion inom Andra Kammaren n:o 174) med hemställan

att Riksdagen måtte i Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkringsbolag vidtaga de förändringar, som af vissa i motionen omnämnda förhållanden påkallades; samt

2:o) och 3:o) af herr *Åkerman* (motion inom Första Kammaren n:o 57) och herr *C. Wallis* (motion inom Andra Kammaren n:o 183), hvilka i anledning af Kungl. Maj:ts proposition n:o 33 a hemställt,

att utländsk lifförsäkringsanstalt, som idkar försäkringsrörelse i riket, skall förpliktas att nedsätta, på sätt och under villkor som af försäkringsinspektionen godkännas, ett belopp motsvarande den premiereserv, som belöper sig på de försäkringsaftal, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket;

att utskottet ville i förslaget till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket vidtaga de ändringar, som af nyss sagda bestämmelse kunna blifva en följd.

Då utskottet nu går att afgifva yttrande öfver Kungl. Maj:ts ifrågavarande propositioner och i sammanhang därmed öfver ofvannämnda till

utskottets behandling öfverlämnade motioner, anser sig utskottet till en början böra lämna en kortfattad redogörelse för tillkomsten af förevarande lagförslag.

Arbetet för åstadkommandet af särskild lagstiftning rörande försäkringsväsendet har pågått i vårt land allt sedan 1870-talet. Den här i Stockholm stiftade Försäkringsföreningen tog initiativet härtill. Jämte det föreningen uti en till Kungl. Maj:t ingifven skrift framhöll behofvet af lagstiftning på ifrågavarande område, öfverlämnade föreningen till Kungl. Maj:t två genom föreningens föranstaltande utarbetade utkast till förordningar i ämnet. Sedan i anledning häraf Kungl. Maj:ts samtliga befallningshafvande inkommit med infordrade utlåtanden, uppdrog Kungl. Maj:t år 1881 åt landshöfdingen C. A. Sjöcrona att verkställa granskning af försäkringsföreningens förslag och i anledning däraf afgifva utlåtande samt utarbeta författningsförslag i ämnet. På grund af detta uppdrag afgaf landshöfdingen Sjöcrona ett den 7 juli 1883 dagtecknadt »betänkande med förslag till författningar angående försäkringsväsendets ordnande». Sedan sakkunniga och myndigheter hörts öfver det afgifna betänkandet, utfärdades de två nu gällande författningarna i ämnet af den 22 oktober 1886, nämligen kungl. kungörelsen angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter och kungl. kungörelsen angående villkoren för utländsk försäkringsanstalts rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse. I ingressen till förstnämnda kungörelse förklarade Kungl. Maj:t, att, då den inhemska försäkringsrörelsen förnämligast bedrefves af bolag, men lagstiftningen rörande bolag vore under behandling af en kommitté, Kungl. Maj:t ansåge, att med en fullständig lagstiftning om försäkringsväsendet borde tills vidare anstå.

Först den 28 juni 1895 utfärdades de nu gällande lagarna om aktiebolag, om handelsbolag och enkla bolag samt om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet. Samtidigt utkom nu gällande lag om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse. På de på ömsesidighet grundade försäkringsanstalterna äga nyssnämnda lagar ingen tillämpning. I lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet stadgas nämligen, att hvad i samma lag är föreskrifvet ej skall äga tillämpning å försäkringsföreningar.

Samma Riksdag, som behandlat bolagslagstiftningen, aflät den 16 maj 1895 en skrifvelse till Kungl. Maj:t med anhållan, det Kungl. Maj:t ville låta utarbeta och snarast möjligt för Riksdagen framlägga förslag till en försäkringslag, innehållande fullständiga och fullt betryggande bestämmelser

rörande in- och utländska försäkringsanstalters verksamhet i Sverige. Kungl. Maj:t uppdrog därefter den 7 juni 1895 åt en kommitté, bestående af dåvarande verkställande direktören i försäkringsaktiebolaget Skandia, numera landshöfdingen friherre G. Lagerbring, dåvarande försäkringsinspektören professoren A. Lindstedt och bankinspektören kanslirådet R. H. Benckert att utarbeta förslag till fullständig och såvidt möjligt betryggande lagstiftning rörande in- och utländska försäkringsanstalters verksamhet. Sedan den sistnämnde på egen begäran entledigats från ledamotskapet i kommittén, blef kammarrättsrådet Johan Östberg i hans ställe förordnad till ledamot. Den 10 september 1897 afgaf kommittén sitt betänkande med förslag till lag om försäkringsanstalter och till lag angående villkoren för utländsk försäkringsanstalts rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse. Öfver dessa förslag infordrade Kungl. Maj:t öfverståthållareämbetets och samtliga sina befallningshafvandes utlåtanden, hvarjämte styrelserna för försäkringsanstalter och andra, som af frågan kunde vara intresserade, lämnades tillfälle att yttra sig i ämnet. Särskilda yttranden aflämnades också af ett stort antal af försäkringsanstalter, föreningar och enskilda.

Då de inkomna utlåtandena och yttrandena den 25 maj 1900 af dåvarande chefen för justitiedepartementet, till hvilket ifrågavarande ärende då hörde, anmäldes i statsrådet, yttrade denne, att, såsom af handlingarna framginge, meningarna inom de närmast intresserade kretsarna vore ganska delade i fråga om lämpligheten af vissa i kommittéförslaget upptagna bestämmelser, särskildt i hvad anginge lagstiftningen om lifförsäkringsanstalter. På grund häraf vore det önskvärdt, att förslaget i denna del underkastades ytterligare granskning med anledning af de inkomna utlåtandena, innan detsamma i och för grundlagsenlig behandling öfverlämnades till högsta domstolen. Då en sådan granskning uppenbarligen förutsatte ett icke ringa mått af speciell sakkunskap inom lifförsäkringsväsendet, syntes densamma lämpligast böra företagas med biträde af ett antal tillkallade sakkunniga män. Utseendet af sakkunniga för biträde med den vidare utredningen af frågan om lifförsäkringslagstiftningen hade jämväl af en särskild anledning visat sig vara påkalladt. Sedan härvarande försäkringsförening i en den 13 nästförutgångna februari ingifven skrift gjort framställning om vidtagande af åtgärder till åstadkommande af samverkan för utarbetande af förslag till så vidt möjligt öfverensstämmande försäkringslagstiftning för de tre nordiska rikena, hade tanken på en sådan lagstiftning visat sig från Norges och Danmarks sida vinna den anslutning, att utsikt syntes vara för handen att åtminstone delvis

uppnå öfverensstämmelse mellan de särskilda rikenas försäkringslagar. En sådan öfverensstämmelse vore ock åtminstone i vissa punkter mycket önskvärd.

I anledning häraf förordnade Kungl. Maj:t, att till biträde inom justitiedepartementet vid fortsatt beredning af frågan om lagstiftning rörande lifförsäkringsanstalter skulle tillkallas landshöfdingen P. Isberg, professoren Lindstedt, direktören i brand- och lifförsäkringsaktiebolaget Svea, vice häradshöfdingen E. E. J. Bring samt direktören i lifförsäkringsaktiebolaget Thule S. Palme, hvarjämte Kungl. Maj:t förklarade sig tillåta, att de sålunda tillkallade sakkunniga finge, enligt anvisning af departementschefen, sammanträda med sakkunniga, som kunde från norsk och dansk sida utses, för upprättande af förslag till sådana möjligast öfverensstämmande föreskrifter om lifförsäkringsanstalter, som funnes vara af omständigheterna påkallade.

Sedan härefter motsvarande uppdrag tilldelats från norsk sida expeditionschefen S. Lambrechts, professoren O. Platou, direktören i lifförsäkringsbolaget Idun, höiesteretsadvokaten M. S. Hansson och direktören i Kristiania almindelige gjensidige forsörgelsesanstalt Th. Fearnley samt från dansk sida dåvarande professoren J. H. Deuntzer, direktörerna i statsanstalten for livsforsikring F. Bing och A. C. V. Petersen och direktören i lifförsäkringsbolaget Hafnia J. P. Gram, utarbetade de sakkunniga, som sålunda blifvit för de tre rikena utsedda, ett gemensamt betänkande med hufvudsakligen öfverensstämmande förslag till lagar om lifförsäkringsrörelse för de tre rikena.

Med biträde af professoren Lindstedt utarbetades därefter inom justitiedepartementet nya författningsförslag i ämnet. 1897 års kommittéförslag underkastades därvid revision i anledning af de däröfver afgifna utlåtandena, hvarjämte i samma förslag infogades de i det gemensamma betänkandet föreslagna bestämmelserna om lifförsäkringsrörelse, sedan desamma undergått erforderlig jämkning. Öfver de sålunda upprättade förslagen till lag om försäkringsanstalter, till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket samt till lagar om ändrad lydelse af de i Kungl. Maj:ts proposition n:o 33 b angifna lagrum inhämtades, för det ändamål 87 § regeringsformen omförmäler, högsta domstolens utlåtande. Detta gafs den 4 juli 1902; och däri framställdes anmärkningar, de flesta dock endast af formell natur, mot åtskilliga af lagförslagens bestämmelser. Med anledning af dessa anmärkningar blefvo de remitterade förslagen öfversedda och ändrade; och därvid hafva de

anmärkningar, om hvilka ett flertal af högsta domstolens ledamöter enat sig, i allmänhet blifvit iakttagna. Det är de sålunda reviderade lagförslagen, som Kungl. Maj:t jämlikt 87 § regeringsformen förelagt Riksdagen till antagande, och som utskottet fått emottaga till förberedande behandling.

Äfven i utlandet har under de sista årtiondena försäkringslagstiftningen varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Såväl det af landshöfdingen Sjöcrona afgifna betänkande som 1897 års kommittébetänkande innehålla redogörelser för den utländska lagstiftningen, till hvilka redogörelser utskottet tillåter sig hänvisa.

Sedan sistnämnda betänkande afgafs, har, såvidt utskottet har sig bekant, endast för *Tyska riket* ny lag på ifrågavarande område blifvit utfärdad. Utskottet anser sig böra lämna en redogörelse för det hufvudsakliga innehållet af nämnda den 12 maj 1901 utfärdade lag (das Reichsgesetz über die privaten Versicherungsunternehmungen).

Lagen gäller privata anstalter, hvilka afse ett affärsmässigt drifvande af försäkringsrörelse. Sådana föreningar, hvilka lämna sina medlemmar understöd, utan att dessa kunna framställa rättsanspråk därpå, äro icke försäkringsanstalter i lagens mening (1 §). Undantagna från lagens tillämpning äro ett visst slags grufkassor, af skråföreningar inrättade understödskassor och inregistrerade hjälpkassor (122 §). Anstalter, som meddela försäkring mot kursförlust eller transportförsäkring eller uteslutande meddela återförsäkring, höra ej heller under lagen, såvida de icke äro grundade på delägarnas ömsesidiga ansvarighet; dock kan förbundsrådet förordna, att vissa föreskrifter i lagen skola hafva tillämpning på dylika anstalter (116 §). Förbundsrådet äger jämväl förordna, att lagens bestämmelser helt eller delvis icke skola tillämpas å försäkringsanstalter, hvilka meddela försäkring af annat slag än lif-, olycksfalls-, »Haftpflicht»-, brand- eller hagelskadeförsäkring (117 §).

Alla försäkringsanstalter, å hvilka lagen äger tillämpning, äro underkastade uppsikt af offentlig myndighet (2 §). I regel utöfvas uppsikten, därest anstaltens rörelse är inskränkt till en enda förbundsstats område, af myndigheterna i denna stat men i annat fall af en för hela tyska riket för sådant ändamål inrättad myndighet (2 §). För att biträda vid uppsiktens utöfvande finnes vid sistnämnda myndighets sida ett råd, bestående af i försäkringsväsendet sakkunniga personer (72 §).

För att drifva försäkringsrörelse fordras tillstånd af uppsiktsmyndigheten (4 §). Föreningar, hvilka skola meddela försäkring af sina medlemmar enligt ömsesidighetsprincipen, kunna erhålla sådant tillstånd, endast om de äro bildade i enlighet med de för »ömsesidiga försäkringsföreningar» i lagen gifna föreskrifter. Utom ömsesidiga försäkringsföreningar kunna endast aktiebolag erhålla tillstånd att drifva lif-, olycksfalls-, »Haftpflicht»-, brand- eller hagelskadeförsäkringsrörelse (6 §). Vid ansökning om tillstånd skall fogas affärsplanen. Denna skall angifva anstaltens ändamål och organisation, det lokala området för den tilltänkta rörelsen samt särskildt de förhållanden, af hvilka det skall framgå, att anstalten varaktigt skall kunna uppfylla sina blifvande förpliktelser. Såsom delar af affärsplanen skall särskildt inlämnas dels bolagsordningen eller stadgarna, dels ock bestämmelserna om de allmänna försäkringsvillkoren och de tekniska grunderna för försäkringsverksamheten, såvida sådana erfordras för det slag af försäkring, verksamheten skall afse (4 §). Tillstånd skall meddelas oberoende däraf, huruvida behof af nya försäkringsanstalter förefinnes (5 §). Tillstånd att drifva försäkringsrörelse får endast vägras, *om* affärsplanen strider mot lag och författning, *om* enligt affärsplanen försäkringstagarnas intressen icke äro tillräckligt skyddade eller anstaltens varaktiga förmåga att uppfylla de genom försäkringsaftalen uppkommande förpliktelserna icke är nöjaktigt ådagalagd samt *om* omständigheter föreligga, hvilka berättiga till det antagande, att en med lag och goda seder öfverensstämmande affärsrörelse icke är att förvänta. Tillståndet kan göras beroende däraf, att en lämplig säkerhet ställes, i hvilket fall dennas ändamål och villkoren för densammas återställande skola bestämmas (7 §). Affärsplanen för lifförsäkringsanstalter skall fullständigt angifva de af anstalten antagna tariffer samt grunderna för beräkning af premier och premiereserv äfvensom den räntefot, som anstalten ämnar använda, och storleken af tillägget till nettopremien. De såsom grund vid beräkningarna tjänande sannolikhetstabeller särskildt beträffande dödligheten samt invaliditets- och sjukdomsrisken skola jämväl bifogas. För hvarje slag af försäkring (försäkring på lifsfall, på dödsfall, kapitalförsäkring, ränteförsäkring o. s. v.) skola de formler, som begagnas vid beräkning af premier och premiereserver, angifvas och belysas genom räkneexempel. Skola äfven försäkringar mot förhöjda premier meddelas, skall i affärsplanen angifvas, huruvida och efter hvilka grunder en särskild premiereserv härför skall afsättas (11 §). Lagen föreskrifver, att de allmänna försäkringsvillkoren skola innehålla vissa uppräknade

bestämmelser, som afse det genom försäkringsaftalet mellan försäkringsanstalten och försäkringstagaren uppkomna rättsförhållandet (9 §). För hvarje ändring af affärsplanen fordras uppsiktsmyndighetens medgifvande (13 §).

Angående ömsesidiga försäkringsföreningar lämnar lagen bland andra följande föreskrifter. För föreningens förbindelser häftar i förhållande till föreningens borgenärer allenast föreningsförmögenheten. Medlemmarna stå icke i något ansvar gent emot föreningens borgenärer (19 §). För att vara medlem i förening fordras att stå i försäkringsförhållande till densamma (20 §). Föreningen får, endast om stadgarna uttryckligen medgifva sådant, meddela försäkringar mot fasta premier på villkor, att försäkringstagarna icke blifva medlemmar af föreningen (21 §). Stadgarna skola föreskrifva bildandet af en grundfond (Gründungsfonds), hvilken skall användas till betalning af föreningens organisationskostnader samt såsom garanti- och rörelsefond. Stadgarna skola angifva de villkor, under hvilka fonden står till föreningens förfogande, och särskildt bestämma, på hvad sätt återbetalning af fonden skall äga rum samt huruvida och i hvilken mån de personer, hvilka ställt fonden till föreningens förfogande, skola äga rätt att deltaga i föreningens förvaltning. Grundfonden får icke kunna uppsägas från dessa personers sida. I stadgarna kunna dessa personer tillförsäkras, förutom ränta, andel i behållningen på rörelsen under året; räntan får dock icke öfverstiga 4 procent och sammanlagda beloppen icke 6 procent å det kontant inbetalda kapitalet. Återbetalning af grundfonden får verkställas blott med årsinkomsterna och endast i den mån, som afsättning till den i lagen föreskrifna reservfond ägt rum. Återbetalningen måste börja, sedan de vid föreningens bildande och under första räkenskapsåret uppkomna organisationskostnader blifvit betalda (22 §). Vid likvidation får återbetalning af grundfonden äga rum, först sedan samtliga öfriga borgenärers fordringsanspråk och särskildt medlemmarnas ur försäkringsaftalen härflytande anspråk blifvit godtgjorda eller säkerhet för desamma blifvit ställd (47 §). Vid konkurs hafva fordringarna på grund af inbetald grundfond sämre rätt än alla öfriga fordringar (51 §). Hvarken vid likvidation eller konkurs få för återbetalning af grundfonden tillskott eller uttaxeringsbidrag infordras af medlemmarna. Uppsiktsmyndigheten kan fritaga en förening från skyldigheten att anskaffa grundfond, om den tilltänkta rörelsens beskaffenhet eller särskilda vid anstalten företagna anordningar göra sådan säkerhet öfverflödig (23 §). Stadgarna skola bestämma, huruvida utgifterna skola bestridas genom af-

gifter, som uttaxeras i mån af behof, eller genom afgifter, erlagda i förskott en gång för alla eller i vissa terminer. När afgifter erläggas i förskott, kan detta ske antingen med skyldighet att i fall af behof erlägga ytterligare bidrag eller ock utan sådan skyldighet med eller utan förbehåll om nedsättning af försäkringsbeloppen. Stadgarna kunna bestämma ett maximibelopp, intill hvilket skyldigheten att erlägga uttaxeringsafgifter eller tillskottsbidrag är begränsad (24 §).

Stadgarna skola föreskrifva afsättande af en reservfond för att användas till bestridande af oförutsedda förluster, som kunna uppstå på affärsrörelsen, samt bestämma de belopp, som årligen skola afsättas härtill, så ock det minimibelopp, till hvilket fonden skall uppgå, innan afsättning till densamma får upphöra. Uppsiktsmyndigheten kan liksom i fråga om grundfond fritaga en förening från skyldighet att afsätta reservfond (37 §).

På föreningar, hvilka enligt sina stadgar med afseende å föremålet eller området för sin verksamhet eller medlemmarnas antal äro af mera begränsad omfattning (mindre föreningar), äger endast en del af de i lagen för ömsesidiga försäkringsföreningar gifna föreskrifter tillämpning. Uppsiktsmyndigheten äger afgöra, huruvida en förening skall betraktas såsom mindre förening (53 §).

Angående beräkning och redovisning af premiereserv stadgar lagen följande. Vid slutet af hvarje år skall med användande af de i den godkända affärsplanen angifna beräkningsgrunder premiereserven för de i kraft varande lifförsäkringar beräknas och bokföras. Balansräkningen skall förses med bevis af minst en sakkunnig person, att den däri upptagna premiereserven är rätt beräknad (56 §). Anstaltens styrelse är skyldig att tillse, att de vid berörda beräkning erhållna belopp ofördröjligen tillföras premiereservfonden och redovisas på föreskrifvet sätt. Detta får underlåtas, endast därest särskild säkerhet ur premieinkomsten måste ställas i utlandet för vissa bestämda försäkringar. Premiereservfonden (penningar, värdepapper med mera) skall förvaltas afskild från alla andra tillgångar och förvaras där anstalten har sitt hufvudkontor, på sätt hvarom uppsiktsmyndigheten skall meddelas kännedom. De tillgångar, hvaraf premiereservfonden består, skola hvar för sig införas i ett register. Vid slutet af hvarje räkenskapsår skall till uppsiktsmyndigheten öfverlämnas en officiellt bestyrkt afskrift af de under räkenskapsåret verkställda införingar (57 §). Vid återförsäkring är den anstalt, åt hvilken återförsäkringen meddelats, skyldig att äfven för det återförsäkrade beloppet i enlighet

med nyssberörda föreskrifter beräkna äfvensom själf bevara och förvalta premiereserv (58 §). De tillgångar, hvaraf premiereservfonden består, kunna placeras:

1) på det sätt som allmänna lagen föreskrifver för placering af omyndigas medel. Därjämte få tillgångar intill högst $^1/_{10}$ af premiereservfonden placeras i värdepapper, uti hvilka enligt den särskilda förbundsstatens lagar omyndigas medel få placeras, liksom i vissa af tyska hypoteksaktiebanker utfärdade »Pfandbriefe»;

2) mot pantsäkerhet i sådana hypotek eller värdepapper, i hvilka placering enligt n:o 1) är tillåten, intill 75 procent af deras nominella värde, men om kursvärdet är lägre, intill 75 procent af kursvärdet;

3) på det sätt att förskott eller lån på anstaltens egna försäkringsbref lämnas i enlighet med bestämmelserna i de allmänna försäkringsvillkoren;

4) med uppsiktsmyndighetens medgifvande i skuldförbindelser, som utfärdats af inländska kommunala korporationer, samt skol- och kyrkoförsamlingar, såvida skuldförbindelserna äro uppsägbara å borgenärens sida eller äro underkastade en regelbunden amortering (59 §).

Vid placering af premiereservfondens tillgångar enligt nyssberörda föreskrifter får ett hypotek, en »Grundschuld» eller en »Rentenschuld» antagas såsom säkerhet, om belåningen icke öfverstiger de första $^3/_5$ af den intecknade fastighetens värde (60 §). Bortsedt från de till verkställande och förändring af kapitalplaceringar erforderliga medel få från premiereservfonden endast de belopp uttagas, hvilka blifva fria därigenom, att försäkringssumman skall utbetalas, eller därigenom, att försäkringsaftal genom återköp eller af annan orsak upphöra. Lifförsäkringsaftal upphöra att gälla, när försäkringsanstalten kommer i konkurs; försäkringstagarna kunna, utan minskning af de vidsträcktare anspråk, som härflyta af försäkringsaftalen, göra anspråk på det belopp, som vid tiden för konkursens inträdande tillkommer dem såsom vederbörligen beräknad premiereserv. I fråga om betalning ur de i registret öfver premiereservfondens tillgångar inskrifna värdehandlingar utgå dessa fordringar på beräknad premiereserv, för så vidt anstalten varit skyldig att för dem göra afsättning till nämnda fond, med företrädesrätt framför alla öfriga konkursborgenärer. Inbördes hafva de samma rätt. I fråga om försäkringstagarnas anspråk på betalning ur anstaltens öfriga tillgångar äga konkurslagens stadganden angående förmånsberättigade borgenärer motsvarande tillämpning (61 §). För att tillvarataga de försäkringstagarna

sålunda tillkommande rättigheter skall konkursdomstolen förordna en god man. Denne åligger att beräkna storleken af den befintliga premiereservfonden äfvensom att pröfva och göra gällande de anspråk, som tillkomma försäkringstagarna. Den enskilde försäkringstagaren är dock icke härigenom förhindrad att själf göra sitt anspråk gällande (62 §).

I fråga om uppsiktsmyndighetens uppgift och befogenhet stadgas, att det åligger denna myndighet att öfvervaka försäkringsanstalternas affärsverksamhet i dess helhet och särskildt att tillse, att verksamheten icke strider mot i lag gifna föreskrifter och affärsplanens innehåll. Den är befogad att vidtaga de åtgärder, som erfordras för att bringa affärsrörelsen i öfverensstämmelse med nämnda föreskrifter och affärsplanen, äfvensom att rätta missförhållanden, genom hvilka försäkringstagarnas intressen äfventyras eller affärsrörelsen kommer i strid med goda seder. Uppsiktsmyndigheten kan genom böter intill 1000 mark tvinga styrelsen för en anstalt att utföra de af myndigheten påbjudna anordningar (64 §). Uppsiktsmyndigheten äger att när som helst undersöka, huru en anstalts affärer skötas, och anstaltens ekonomiska ställning, äfven i syfte att utröna, huruvida de offentliggjorda redogörelserna öfver anstaltens räkenskaper och årsberättelserna öfverensstämma med verkliga förhållandet och böckernas innehåll samt huruvida de föreskrifna reserverna finnas och äro på föreskrifvet sätt placerade och förvaltade. Uppsiktsmyndigheten äger taga del af en anstalts alla böcker, verifikationer och öfriga handlingar, hvilka äro af betydelse för pröfning af affärsverksamheten och den ekonomiska ställningen. Uppsiktsmyndigheten äger att genom ombud närvara vid försäkringsanstalternas bolagsstämmor eller andra sammanträden med anstalternas organer äfvensom att påfordra utlysandet af sådana stämmor och sammanträden (65 §). Fortsätter en anstalt att handla i strid mot i lag gifna föreskrifter eller den fastställda affärsplanen, eller visa sig vid pröfning af anstaltens affärsverksamhet eller ekonomiska ställning så svåra missförhållanden, att försäkringstagarnas intressen äfventyras, därest rörelsen fortsättes, eller är affärsrörelsen stridande mot goda seder, är uppsiktsmyndigheten befogad att förbjuda fortsättning af anstaltens verksamhet med den verkan, att därefter nya försäkringar icke kunna meddelas och förut meddelade försäkringar icke kunna höjas eller förnyas. I händelse sådant förbud meddelas, äger uppsiktsmyndigheten att träffa alla de anordningar, hvilka äro nödvändiga för att i försäkringstagarnas intresse tills vidare ställa anstaltens tillgångar i säkerhet, särskildt att öfverlåta tillgångarnas förvaltning till lämpliga personer. Meddelas

ömsesidig försäkringsförening sådant förbud, som nyss är sagdt, har detta samma verkan som ett beslut om föreningens upplösning (67 §). Konkursdomstolen har att på ansökning af uppsiktsmyndigheten försätta försäkringsanstalt i konkurs. Ansökning om konkurs kan göras endast af uppsiktsmyndigheten. Domstolens beslut om en anstalts försättande i konkurs får ej öfverklagas (68 §). Befinnes vid pröfning af en anstalts affärsverksamhet och ekonomiska ställning, att anstalten icke längre är i stånd att varaktigt uppfylla sina förpliktelser, men det synes ligga i försäkringstagarnas intresse, att konkurs ej inträffar, kan uppsiktsmyndigheten vidtaga de för sådant ändamål erforderliga åtgärder samt förelägga anstaltens styrelse att inom viss tid förändra grunderna för affärsverksamheten eller på annat sätt afhjälpa missförhållandena. Vissa slag af utbetalningar, särskildt vinstutdelningar, samt i fråga om lifförsäkringar, återköp eller belåning af försäkringsbref äfvensom förskott å sådana kunna tills vidare förbjudas. Under sistberörda förutsättning är uppsiktsmyndigheten berättigad att i nödfall nedsätta en lifförsäkringsanstalts försäkringsbelopp för de löpande försäkringarna i förhållande till anstaltens tillgångar, dock med högst 33 $^1/_3$ procent (69 §).

Beträffande den för Tyska riket upprättade uppsiktsmyndighetens organisation och proceduren därstädes, innehåller lagen åtskilliga bestämmelser (70—83 §§). Kostnaderna för myndighetens organisation och verksamhet bestridas af riket. De under myndighetens uppsikt stående försäkringsanstalterna skola årligen erlägga afgifter härför, hvilka icke för någon anstalt få öfverstiga $^1/_{10}$ procent af de bruttopremier, som under sista räkenskapsåret erlagts för de inom landet meddelade försäkringar, därvid afdrag dock får göras för de till försäkringstagarna utdelade öfverskott eller vinstandelar. Det sammanlagda beloppet af dessa afgifter skall utgöra hälften af de i sista riksbudgeten för myndigheten fastställda ordinarie utgifter (81 §).

Utländska försäkringsanstalter måste, för att inom riket få drifva försäkringsrörelse, förvärfva tillstånd därtill (85 §). Sådant tillstånd meddelas endast af rikskanslern. Tillstånd får endast meddelas, om

1) uppsiktsmyndigheten för riket efter försäkringsrådets hörande förklarar, att inga sådana förhållanden äro för handen, på grund af hvilka tillstånd att drifva försäkringsrörelse kan förvägras inländsk försäkringsanstalt;

2) försäkringsanstalten företer bevis, att densamma å den ort, där den

har sitt säte, i sitt namn kan förvärfva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt inför domstol kära och svara;

3) anstalten förbinder sig att inom riket hafva en filial och anställa en generalagent, som är bosatt inom riket. Generalagenten anses bemyndigad att företräda anstalten, att med bindande verkan afsluta försäkringsaftal med försäkringstagare inom riket och angående fastigheter, belägna inom riket, samt för öfrigt att för företaget emottaga alla meddelanden och föreskrifter. — I öfrigt beslutar rikskanslern efter eget godtfinnande (»nach freiem Ermessen») (86 §). Lagens föreskrifter angående inländska försäkringsanstalter äga motsvarande tillämpning å utländska försäkringsanstalter, som inom riket drifva försäkringsrörelse. Föreskrifterna om beräkning och redovisning af premiereserv för lifförsäkringar äga tillämpning å dessa anstalter blott i fråga om de inom landet meddelade försäkringar. Premiereservfonden för dessa försäkringar skall i enlighet med de närmare bestämmelser, uppsiktsmyndigheten för riket meddelar, placeras på sådant sätt, att anstalten endast med nämnda myndighets medgifvande kan förfoga öfver fonden (90 §). Uppsikten öfver de utländska försäkringsanstalter, som erhållit tillstånd att drifva försäkringsrörelse inom riket, utöfvas af den för riket inrättade uppsiktsmyndigheten. På begäran af rikskanslern kan förbundsrådet efter eget godtfinnande (»nach freiem Ermessen») förbjuda sådana anstalter att fortsätta verksamheten (91 §).

Slutligen innehåller lagen en del öfvergångsstadganden och straffbestämmelser.

I flera främmande länder hafva på de sista åren lagförslag angående försäkringsväsendet blifvit utarbetade. I Danmark, Norge och Frankrike äro sådana förslag för närvarande framlagda för representationerna. Utskottet vill i största korthet redogöra för en del bestämmelser i dessa förslag.

Det i *Danmark* af regeringen för Riksdagen framlagda förslaget till »Lov om Livsforsikringsvirksomhed» har efter förberedande behandling af ett inom landstinget tillsatt utskott helt nyligen blifvit af landstinget antaget med en del af utskottet föreslagna ändringar, hvarefter lagförslaget öfversändts till folketinget. Såsom framgår af rubriken, gäller förslaget endast för lifförsäkringsanstalter. Det är upprättadt i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den gemensamma kommitténs förslag. Utskottet anser sig därför endast böra omnämna de viktigaste punkter, hvari förslaget,

sådant det af landstinget antagits, skiljer sig från Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag.

Tillstånd att drifva lifförsäkringsrörelse meddelas af inrikesministern efter försäkringsrådets hörande. Ömsesidigt försäkringsbolag får icke börja sin verksamhet, förrän detsamma, på villkor inrikesministern bestämmer, i sådana värdehandlingar, hvari försäkringsfonden skall redovisas, har deponerat ett belopp af 50,000 kronor. När bolaget, förutom de till premiereserven hörande medel, är i besittning af en säkerhetsfond, som, bortsedt från det deponerade beloppet, uppgår till 50,000 kronor, kan det deponerade beloppet återställas till bolaget. De värdehandlingar, hvari försäkringsfonden redovisas, skola förses med bolagets påteckning därom, att de äro afsedda till redovisning af fonden. Ett af försäkringsrådet utsedt ombud skall tillse, att sådan påteckning göres, och själf underskrifva densamma. I fråga om lifförsäkringsaktiebolag anses värdepapperen genom sådan påteckning lämnade såsom handfången pant till säkerhet för försäkringstagarnas fordringar på grund af försäkringsaftalen. Beträffande ömsesidiga försäkringsbolag är verkan af sådan påteckning endast den, att bolaget icke äger förfoga öfver värdehandlingarna utan föregående samtycke af antingen ombudet eller försäkringsrådet. Om ett ömsesidigt bolag kommer i konkurs, efter det administration inträdt, upphör ofördröjligen administrationen. Från lagens tillämpning äro undantagna sådana på ömsesidighet grundade lifförsäkringsbolag, som på en risk icke meddela försäkring af högre kapitalbelopp än 250 kronor eller af lifränta till högre belopp än 50 kronor årligen, därest icke inrikesministern för visst fall på grund af särskilda omständigheter på försäkringsrådets hemställan annorlunda bestämmer; dock skola alla sådana bolag hos inrikesministern göra anmälan, när de börja sin verksamhet.

Det i *Norge* för stortinget framlagda förslaget till »lov om forsikringsselskaber» har ännu icke varit föremål för stortingets behandling. Detta förslag innehåller bestämmelser såväl för lifförsäkringsbolag som för andra försäkringsbolag, hvilka i förslaget sammanfattas under benämningen skadeförsäkringsbolag. I hvad förslaget gäller lifförsäkringsbolagen, är detsamma i alla väsentliga delar öfverensstämmande med den gemensamma kommitténs förslag. Af förslagets bestämmelser härutinnan vill utskottet endast omnämna stadgandet, att lagen icke skall äga tillämpning å sjuk- och begrafningskassor eller sådana ömsesidiga lifförsäkringsbolag, som på en risk icke meddela försäkring af högre kapitalbelopp än 250

kronor eller af lifränta till högre belopp än 50 kronor årligen. — Bestämmelserna om skadeförsäkringsbolag äro hämtade dels från det gemensamma betänkandet, dels ock från ett förut framlagdt norskt kommittéförslag. För sådana bolag stadgas icke koncession, utan är förslaget i denna del byggdt på publicitetsprincipen. När garantikapital, som vid ömsesidigt försäkringsbolags bildande förskjutits, återbetalas, skall samtidigt ett motsvarande belopp afsättas till en särskild reservfond. Angående premiereserv för skadeförsäkringsbolags försäkringar stadgas, att af bolagets premieinkomst under året, i hvad densamma afser för egen räkning behållna försäkringar, skall såsom icke intjänad premie minst afsättas: 1) af transportförsäkringsbolag, när försäkring för resa meddelas, hela premien och, när försäkring afser viss tid, premien för den ännu icke aflupna risken utan afdrag för omkostnader, samt af andra bolag $^1/_3$ af årets hela premieinkomst utan afdrag för omkostnader; 2) när försäkring gäller längre tid än ett år, hela premiebeloppet för den ännu återstående tiden. Icke heller för utländska skadeförsäkringsbolags rätt att inom Norge drifva försäkringsrörelse fordras enligt förslaget koncession. De äro endast skyldiga att genom sin generalagent göra anmälan till handelsregistret. Vid denna anmälan skola dock fogas vissa angifna handlingar, däribland bevis, att bolaget under villkor, som försäkringsrådet bestämmer, i Norges bank deponerat ett visst belopp, utgörande 100,000 kronor för brandförsäkring, 50,000 kronor för sjöförsäkring och 25,000 kronor för hvarje annat slag af försäkring. Anmälan skall insändas till försäkringsrådet, som tillser, att den är åtföljd af föreskrifna handlingar. Underlåtes anmälan, medför detta personligt ansvar för bolagets representant i Norge. Ställer sig bolaget icke lagens bestämmelser till efterrättelse, kan försäkringsrådet förbjuda bolaget att vidare drifva försäkringsrörelse inom riket.

I *Frankrike* har regeringen i slutet af år 1902 för deputeradekammaren framlagt ett lagförslag angående lifförsäkringsbolag och därmed jämförliga företag. Det afser såväl in- som utländska försäkringsbolag. Innan försäkringsbolag får börja sin verksamhet, skall det vara registreradt. Ansökning om registrering göres hos handelsministern. Innan ansökning göres, skall bolaget på föreskrifna villkor deponera en viss summa. Genom dekret, som utfärdas efter försäkringsrådets hörande, bestämmes, huru stort belopp de olika kategorierna af försäkringsbolag skola deponera samt villkoren för det deponerade beloppets användande och återställande. Ändring i statuter eller premietariffer kan icke träda i kraft, förrän

registrering af ändringen ägt rum. Registrering får endast i vissa angifna fall vägras. Franska aktie- eller kommanditbolag skola hafva ett grundkapital på minst 4 millioner francs. Franska ömsesidighetsbolag skola hafva ett garantikapital på minst 500,000 francs. Dessutom skola samtliga bolag afsätta säkerhetsfond. Genom dekret, utfärdadt efter försäkringsrådets hörande, bestämmes, huru stor denna fond skall vara hos de olika kategorierna af bolag. Hvarje bolag är skyldigt att afsätta premiereserv. I fråga om utländska bolag förefinnes denna skyldighet endast i fråga om försäkringar, meddelade i Frankrike och Algier. Genom dekret, som utfärdas efter försäkringsrådets hörande, bestämmas de dödlighetstabeller, den räntefot och de tillägg till nettopremien, efter hvilka premiereserv och tariffpremier skola beräknas. Försäkringsbolagen skola årligen, på sätt och vid tid vederbörande minister bestämmer, uppgöra en jämförelse mellan den verkliga dödligheten bland försäkringstagarna och den dödlighet, som lagts till grund för beräkning af premiereserv och tariffer, samt mellan den räntefot, bolaget erhållit å sina placerade tillgångar, och den räntefot, som fått användas vid nyssnämnda beräkning. Premiereserven och säkerhetsfonden skola i balansräkningen upptagas såsom särskilda poster. Dessutom skall, därest den vinst, som tillkommer försäkringstagarna, icke utbetalas omedelbart efter afslutandet af räkenskaperna för det år, under hvilket vinsten uppkommit, bolaget årligen upprätta en redogörelse öfver vinstens fördelning inom de olika grupperna af försäkringstagare samt offentliggöra grunderna för fördelningen såväl mellan de olika grupperna som mellan försäkringstagarna inom hvarje grupp. De inländska bolagens tillgångar skola i första hand användas till afsättning af premiereserv och säkerhetsfond äfvensom den enligt berörda redogörelse försäkringstagarna tillkommande vinst. De utländska bolagen äro skyldiga att under villkor, som genom dekret bestämmas, deponera värdehandlingar motsvarande sammanlagda beloppet af premiereserv, säkerhetsfond och försäkringstagarnas vinstandel för försäkringar, meddelade i Frankrike eller Algier. I de deponerade värdehandlingarna hafva försäkringstagarna legal panträtt. Genom ett allmänt reglemente bestämmes sättet för placering af de franska bolagens tillgångar äfvensom af den del af de utländska bolagens tillgångar, som härrör från de i Frankrike och Algier meddelade försäkringarna. Bolagen äro skyldiga att, på sätt och å tid som vederbörande minister bestämmer, till denna afgifva periodiska redogörelser för de förändringar, som ägt rum i placeringen af bolagens tillgångar. Vid handelsministerns sida finnes ett försäkringsråd. Detta är hufvudsakligen

rådgifvande myndighet, under det att beslutanderätten tillkommer handelsministern. För kontrollens skull äro försäkringsbolagen skyldiga att lämna årliga uppgifter angående sin verksamhet, att framlägga alla de handlingar och bevis, hvaraf vederbörande minister vill taga del, samt att årligen offentliggöra i officiella tidningen en summarisk redogörelse, innehållande vinst- och förlusträkning, balansräkning och förvaltningsberättelse. Alla kostnader, som orsakas af uppsikten öfver försäkringsbolagen, skola bestridas af bolagen. Ett bolags registrering upphör att vara gällande, om genom ett efter försäkringsrådets hörande utfärdadt dekret förklaras, att bolagets verksamhet icke längre öfverensstämmer med bolagets statuter, lagens föreskrifter eller utfärdade dekret och förordningar.

Innan utskottet härefter öfvergår till pröfning af de till utskottet öfverlämnade lagförslagen, anser sig utskottet böra till besvarande upptaga frågan, huruvida särskild lagstiftning för försäkringsväsendet ännu är af behofvet påkallad i vårt land. Att Riksdagen år 1895 ansett sådant behof förefinnas, framgår af Riksdagens förut omförmälda skrifvelse af den 16 maj 1895, däri Riksdagen anhöll, att Kungl. Maj:t ville låta utarbeta och *snarast möjligt* för Riksdagen framlägga förslag till försäkringslag. Sedan i nämnda skrifvelse redogjorts för innehållet af den motion, som närmast föranledt skrifvelsens aflåtande, anförde Riksdagen däri följande: »Vid granskning af förhållandena rörande försäkringsverksamheten inom vårt land, hvarpå en, som det vill synas, välbefogad uppmärksamhet sålunda riktats, har Riksdagen funnit, att denna lika gagnande som viktiga verksamhet nått en betydande utveckling, och att enligt 1893 års officiella uppgifter de i vårt land opererande försäkringsanstalterna vid nämnda års utgång ansvarade för efter våra förhållanden ganska stora försäkringsbelopp. I anledning häraf och då dels osunda tendenser inom detta område äfven i vårt land synas hafva sökt vinna insteg och dels förluster på grund af oegentligheter och missförhållanden lätteligen kunna för den försäkrade allmänheten uppkomma, ja delvis, ehuru i mindre skala, redan förekommit, så synes det Riksdagen, som vore en effektiv lagstiftning rörande denna viktiga samhällsangelägenhet i hög grad af behofvet påkallad.»

Det behof, som sålunda af Riksdagen konstaterats år 1895, förefinnes för visso nu i betydligt högre grad. Sedan nämnda år har försäkrings-

rörelsen alltjämt varit stadd i en snabb utveckling, därvid densamma särskildt trängt ned till de mindre bemedlade klasserna af vårt folk. Om ock erkännas måste, att våra svenska försäkringsanstalter i regel äro synnerligen solida och värda allmänhetens förtroende, så böra dock vissa under de senare åren inom försäkringsvärlden inträffade händelser äfvensom erfarenheten från en del främmande länder mana oss att icke dröja att vidtaga de lagstiftningsåtgärder, hvilka äro nödvändiga för att på ett tillfredsställande sätt skydda försäkringstagarnas intressen.

För att ytterligare belysa omfattningen af dessa intressen, har utskottet ansett lämpligt att framlägga några från försäkringsinspektören erhållna statistiska siffror rörande försäkringsväsendet i vårt land, därvid utskottet inskränkt sig till de två viktigaste försäkringsgrenarna, lif- och brandförsäkring, och endast hållit sig till de inländska försäkringsanstalterna.

Lifförsäkringar funnos gällande

a) hos aktiebolagen (7 bolag):

Datum.	Antal försäkade.	Försäkringsbelopp i millioner kronor: Brutto	På egen risk.
$\frac{31}{12}$ 1900	94,400	466,5	418,9
$\frac{31}{12}$ 1901	99,100	479,4	430,7
ökning	4,700	12,9	11,8

b) hos de ömsesidiga bolagen (11 bolag 1900, 12 bolag 1901):

Datum.	Antal försäkrade.	Försäkringsbelopp i millioner kronor: Brutto.	På egen risk.
$\frac{31}{12}$ 1900	64,100	132,2	121,3
$\frac{31}{12}$ 1901	89,400	159,3	145,9
ökning	25,300	27,1	24,6

Sammanför man de båda grupperna aktiebolag och ömsesidiga bolag, erhåller man följande siffror:

Datum.	Antal försäkrade.	Försäkringsbelopp i millioner kronor: Brutto.	På egen risk.
$\frac{31}{12}$ 1900	158,500	598,7	540,2
$\frac{31}{12}$ 1901	188,500	638,7	576,6
ökning	30,000	40,0	36,4

Det torde böra anmärkas, att ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna icke äro inberäknade bland de ömsesidiga bolagen samt att lifförsäkringsbolagen utom lifförsäkringar i inskränkt mening jämväl meddela liftränteförsäkringar samt kapital- och utstyrselförsäkringar. Därjämte bör anmärkas, att lifförsäkringar jämväl meddelas af åtskilliga uttaxeringsföreningar, hvaröfver dock någon tillförlitlig statistik ännu icke finnes.

Brandförsäkringar funnos gällande:

a) hos aktiebolagen (6 bolag):

Datum.	Försäkringsbelopp i millioner kronor:			
	Brutto.	Däraf inländska.	På egen risk.	Däraf inländska.
$^{31}/_{12}$ 1900	4,388,5	2,480,6	2,606,6	1,234,1
$^{31}/_{12}$ 1901	4,982,9	2,598,1	3,064,3	1,246,8
ökning	594,4	117,5	457,7	12,7

b) hos de större ömsesidiga bolagen (12 bolag):

Datum.	Försäkringsbelopp i millioner kronor:	
	Brutto (allt inländska).	På egen risk.
omkr. $^{31}/_{12}$ 1900	1,391,6	1,242,2
» $^{31}/_{12}$ 1901	1,474,0	1,314,4
ökning	82,4	72,2

c) hos länsbolagen (25 bolag):

Datum.	Försäkringsbelopp i millioner kronor:
omkr. $^{31}/_{21}$ 1900	1,837,5
» $^{31}/_{12}$ 1901	1,883,8
ökning	46,3

d) hos småbolagen (365 bolag 1899, 366 bolag 1900):

Datum.	Försäkringsbelopp i millioner kronor:
omkr. $^{31}/_{12}$ 1899	1,259,2
» $^{31}/_{12}$ 1900	1,285,0
ökning	25,8

Oaktadt en särskild lagstiftning angående försäkringsväsendet sålunda obestridligen torde vara af nöden, har dock inom utskottet den mening uttalats, att med en sådan lags utfärdande borde tills vidare anstå. Såsom skäl härför har åberopats det förhållandet, att Riksdagen detta år beslutit att i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla om revision af nu gällande aktiebolagslag. Då en mängd af bestämmelserna i Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkringsbolag vore hämtade från aktiebolagslagen, vore det icke lämpligt, att Riksdagen nu antoge ett lagförslag, hvars stadganden Riksdagen i annat sammanhang förklarat i åtskilliga delar vara otillfredsställande och i behof af revision, utan borde Kungl. Maj:t i samband med revisionen af aktiebolagslagen låta i motsvarande delar omarbeta nu ifrågavarande lagförslag.

Utskottet kan icke förneka, att vissa af de från aktiebolagslagen hämtade paragraferna i lagförslaget kunna göras till föremål för befogade anmärkningar, men utskottet anser sig dock icke kunna biträda en sådan mening som den ofvan omförmälda. Såsom hufvudsaklig grund härför vill utskottet åberopa, att de delar af lagförslaget, genom hvilka försäkringstagarnas intressen mest skulle skyddas, äro af försäkringsteknisk natur och sålunda helt naturligt icke hafva någon motsvarighet i aktiebolagslagen. En del af de bestämmelser i aktiebolagslagen, som varit föremål för den svåraste kritiken, återfinnas icke heller bland lagförslagets stadganden, hvarjämte utskottet vill påpeka, att aktiebolagslagen för närvarande är gällande för de försäkringsanstalter, som äro grundade på aktier, allenast med de modifikationer, som föranledas af de få bestämmelserna i lagen om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse. Utskottet anser sålunda för sin del sammanhanget mellan den begärda revisionen af aktiebolagslagen och frågan om särskild lagstiftning för försäkringsväsendet icke vara så stort, att denna fråga, hvars snara lösande är af synnerlig vikt, bör undanskjutas för en följd af år.

När utskottet härefter öfvergår till behandling af bestämmelserna i de ifrågavarande lagförslagen, vill utskottet först påpeka, att desamma inskränka sig till att reglera den offentligrättsliga sidan af försäkringsväsendet, hvaremot de privaträttsliga förhållandena beröras endast i den mån sådant på grund af vissa frågors olösliga sammanhang med förvaltningsrätten varit oundvikligt. Samma omfattning hafva äfven de tidigare lagförslagen i ämnet haft. 1897 års kommitté anförde härom följande:

»Den uppgift, som blifvit kommittén förelagd i fråga om dessa anstal-

ter» (de inländska försäkringsanstalterna), »och hvilken skulle bestå i utarbetandet af ett förslag till en 'fullständig och så vidt möjligt betryggande lagstiftning' för dessa anstalters verksamhet, synes kunna uppfattas på mer än ett sätt. Å ena sidan skulle man kunna härmed förstå åstadkommandet af en i alla afseenden fullständig reglering af försäkringsverksamheten både ur offentligt rättslig och ur privaträttslig synpunkt, således jämväl omfattande en normering af såväl försäkringsaftalet, dess innehåll, inclusive försäkringsvillkoren, och dess juridiska verkan med afseende å försäkringsgifvares och försäkringstagares inbördes rättigheter och skyldigheter som ock försäkringsagenternas rättsliga ställning. Å andra sidan kan man tänka sig ifrågavarande lagstiftning inskränkt till omfång och beskaffenhet, motsvarande hvad som i fråga om aktiebolag i allmänhet och föreningar för ekonomisk verksamhet nyligen blifvit i vårt land genomfördt, i hvilket fall således förenämnda privaträttsliga frågor skulle komma att uteslutas från behandling.

Kommittén har under fortgången af sitt arbete funnit sig böra i hufvudsak ansluta sig till den senare uppfattningen. Endast där behofvet af bestämmelser i syfte att trygga och öfvervaka anstalternas ekonomiska ställning eller att fixera deras ansvarighet för åtagna förbindelser gjort sådant nödvändigt, har kommittén gått utöfver de af denna uppfattning angifna gränser. Komitén har visserligen icke förbisett de skäl, som kunna tala för genomförande af en fullständigare lagstiftning, men då meningarna härvidlag, äfven bland fackmän, ännu äro mycket delade, har kommittén icke ansett det vara klokt att redan nu, då en dylik lagstiftning skulle komma att för första gången i vårt land genomföras, gå längre än hvad som närmast synts vara erforderligt. Äfven må erinras därom, att utlandets lagstiftare — om man bortser från den i viss mån internationella lagstiftningen om sjöförsäkringsaftalet — åtminstone i de större kulturländerna hittills icke inlåtit sig på att mera fullständigt normera de privata rättsförhållanden, som härflyta ur försäkringsaftal. Orsakerna härtill torde få sökas bland annat i svårigheter af teknisk natur, beroende på skiljaktigheterna mellan de olika försäkringsgrenarna, äfvensom på den omständigheten, att försäkringsväsendet i själfva verket fortfarande är stadt i en liflig utveckling, och att i följd häraf de former och regler, som gälla för detsamma, delvis ännu icke kunna anses hafva vunnit sådan häfd eller stadga, som erfordras för att därpå bygga en allmängiltig lagstiftning.»

Till hvad kommittén sålunda anfört vill utskottet tillägga, att, då obligationsrätten för närvarande i vårt land är föremål för omarbetning, lagstiftningen angående försäkringsaftalet lämpligast torde företagas till behandling i sammanhang med omarbetningen af den del af obligationsrätten, hvarmed densamma närmast har gemenskap.

Den af herr *Nyström* väckta, till utskottet hänvisade motion anser utskottet böra i detta sammanhang behandlas. Motionären anför däri följande.

»I Kungl. Maj:ts proposition n:o 33 a, med förslag till lag om försäkringsbolag, finnes ingen bestämmelse, som ålägger lifförsäkringsbolagen att på något sätt godtgöra försäkringstagare, som i följd af oförmåga att fortsätta med premieinbetalningarna låta sina lifförsäkringar förfalla. Den bestämmelse i § 5, som handlar om påföljd för försummelse att erlägga premie, lämnar bolagen frihet att förfara efter godtfinnande, och regel har ju varit, att de för försäkringar, som vissa år varit i kraft, lämna godtgörelse i form af återköp, fribref och dylikt. Af de officiella redogörelserna för lifförsäkringsverksamheten i riket vill det emellertid synas, som om bolagen borde förpliktas att till försäkringstagare, som ej mäkta fortsätta med premiebetalningarna, återställa vida större belopp än de nu göra. Huru stora de s. k. »annullationsvinster» äro, som bolagen inhösta, framgår väl ej af de officiella rapporterna, men att de ej måtte vara alltför obetydliga synes framgå däraf, att under år 1900 ett antal af 9,693 försäkringar, representerande ett försäkringsbelopp af 20,571,517 kronor, upphörde af andra orsaker än dödsfall och återköp, och att motsvarande siffror för år 1901 voro 11,543 försäkringar med ett försäkringsbelopp af 28,127,160 kronor. Under dessa två år upphörde således på ofvannämnda sätt ej mindre än 21,236 försäkringar, representerande en försäkringssumma af 48,698,677 kronor, och det framgår ej af rapporterna, om något alls eller huru mycket af de för dessa upphörda försäkringar erlagda premier i någon form kommit försäkringshafvarne till godo.

Om nu, såsom antagligt är, de flesta af dessa försäkringar ej varit gällande fulla tre år, och bolagen ej återköpa eller lämna fribref för sådana, synas de allra flesta af de för dessa försäkringar erlagda premier hafva gått in i bolagens kassor såsom annullationsvinster.»

Sedan motionären härefter redogjort för en del bestämmelser angående försäkrings annullering, hvilka en förening af tyska lifförsäkringsbolag föreslagit skola intagas i det i Tyskland under utarbetande varande

förslaget till lag om försäkringsaftal, hemställer motionären, att Riksdagen måtte i Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkringsbolag vidtaga de förändringar, som påkallas af de i motionen omnämnda förhållandena.

De af motionären berörda förhållandena torde icke böra föranleda någon ändring i förevarande lagförslag. De afse det genom försäkringsaftalet uppkomna rättsförhållandet mellan försäkringsanstalten och försäkringstagaren, hvadan de af motionären önskade lagstadgandena torde hafva sin rätta plats i en blifvande lag om försäkringsaftal.

Hvad beträffar de hufvudprinciper, hvarpå Kungl. Maj:ts lagförslag äro byggda, har utskottet ingenting att erinra. Att koncessionstvång och sträng tillsyn af offentlig myndighet äro nödvändiga, för att försäkringslagstiftningen skall blifva fullt effektiv, torde numera vara allmänt erkändt. Icke heller förslagens detaljer hafva gifvit utskottet anledning till några mera omfattande ändringsförslag, utom hvad angår bestämmelserna för inländska försäkringsbolag om säkerhetsfond samt om undantagen från lagens tillämpning. Dessa ändringsförslag anser utskottet lämpligast böra anmärkas i den följande redogörelsen för granskningen af de särskilda paragraferna. Vid denna redogörelse skall utskottet jämväl på vederbörligt ställe behandla de af herrar Åkerman och Wallis väckta motioner.

I detta sammanhang vill utskottet hafva anmärkt, att, ehuru utskottet, såsom förut nämnts, anser befogade anmärkningar kunna framställas mot vissa af de från aktiebolagslagen hämtade paragraferna, utskottet dock ansett sig icke böra företaga några ändringar i desamma. Enligt utskottets åsikt är det lämpligast att afbida resultatet af den åskade revisionen af aktiebolagslagen. Skulle Kungl. Maj:t finna ändringar i denna lag böra vidtagas, torde Kungl. Maj:t i sammanhang med dessa framlägga förslag till motsvarande ändringar i lagen om försäkringsbolag, om densamma nu blir antagen.

Förslaget till lag om försäkringsbolag.

Då den föreslagna lagen är afsedd att gälla jämväl för försäkringsanstalter, hvilka icke benämnas bolag, synes den af Kungl. Maj:t föreslagna rubriken icke vara fullt lämplig, hvarför utskottet utbytt densamma mot rubriken »lag om försäkringsrörelse».

1 §.

De anstalter, som för närvarande i vårt land drifva försäkringsrörelse, äro, bortsedt från den af staten inrättade riksförsäkringsanstalten, grundade antingen på aktier eller på delägarnas ömsesidiga ansvarighet. Dessa senare sammanfattas i Kungl. Maj:ts förslag under benämningen ömsesidiga försäkringsbolag. Af dessa anstalter torde nog de flesta själfva kalla sig bolag, men åtskilliga af dem gå dock under namn af förening. Utskottet anser sig icke böra föreslå någon förändring i den af Kungl. Maj:t antagna benämningen, helst, på sätt af 70 § framgår, bibehållandet däraf icke medför skyldighet för de anstalter, hvilka nu kalla sig förening, att efter lagens ikraftträdande i firman utbyta detta ord mot ordet bolag. Dock anser utskottet det vara lämpligt, att 1 § så affattas, att däraf tydligt framgår, att under benämningen ömsesidiga försäkringsbolag inbegripas såväl bolag som föreningar, grundade på delägarnas ömsesidiga ansvarighet. Detta har varit syftet med den af utskottet företagna ändring i paragrafen. Att de ömsesidiga försäkringsbolagen kunna vara bildade med eller utan garantikapital, har utskottet icke ansett vara behöfligt att här utsäga.

2 §.

Utskottet har sig visserligen icke bekant, att i vårt land för närvarande andra bolag än de, hvilkas rörelse afser lifförsäkring eller brandförsäkring, meddela försäkring, gällande för all framtid eller för längre tid än tio år. Den möjlighet är dock icke utesluten, att icke dessa försäkringssätt snart kunna komma att användas äfven inom andra slag af försäkringsrörelse än de båda ofvannämnda. Härpå syftar den i denna paragraf ifrågasatta ändring, hvilken åter föranleder motsvarande ändring i 5, 124 och 144 §§ i förslaget.

4 §.

Mot affattningen af punkt 2) har inom utskottet anmärkts, att densamma skulle kunna innebära, att Konungen vid pröfning af bolagsordning skulle äga bestämma, huruvida bolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, skall äga rätt att utan läkareundersökning meddela lifförsäkring

mot dödsfall. Utskottet anser visserligen stadgandet icke böra så tolkas, men för att tydligt uttrycka, att sådan bestämmanderätt icke tillkommer Konungen, har utskottet utbytt ordet »må» mot ordet »skall».

48 §.

Såsom villkor för att försäkringsbolag skola vara berättigade att i sin balansräkning såsom tillgång uppföra de i denna paragraf omförmälda organisationskostnader, anser utskottet det åtminstone böra föreskrifvas, att förbehåll om åtnjutande af denna förmån intagits i bolagsordningen. På grund häraf har utskottet vidtagit ändring i 1 mom.

Den i sista mom. verkställda ändring afser endast ett förtydligande af ifrågavarande stadgande.

49 §.

De allmänna försäkringsvillkor, under hvilka sjöförsäkring i regel meddelas af de svenska sjöförsäkringsbolagen, äro sammanförda i en efter nu gällande sjölags utfärdande af svenska försäkringsgifvare antagen »allmän svensk sjöförsäkringsplan». När försäkring på nämnda villkor meddelas, bruka, enligt hvad för utskottet blifvit upplyst, bolagen i försäkringsbrefvet allenast omnämna, att försäkringen meddelats enligt nämnda plans bestämmelser. I anledning af innehållet i 1 mom. af förevarande paragraf har ifrågasatts, huruvida sjöförsäkringsbolagen icke på grund af detta stadgande framdeles skulle vara skyldiga att å försäkringsbrefven aftrycka bestämmelserna i planen. Utskottet måste erkänna, att detta skulle vara för bolagen ganska betungande, då planen innehåller 100 §§ och sålunda är ganska vidlyftig. Men då enligt utskottets åsikt ifrågavarande stadgande i förslaget icke innebär förbud för bolagen att i försäkringsbrefven allenast hänvisa till berörda allmänt antagna sjöförsäkringsplan, har utskottet låtit denna paragraf vara oförändrad.

60 §.

Då de försäkringsaftal, som afses i 139 §, äro lifförsäkringsaftal, torde 3 mom. lämpligen böra affattas på sätt utskottet föreslagit.

66 §.

Den i denna paragraf vidtagna ändring är endast af redaktionell natur och sammanhänger med uteslutandet af orden »med eller utan garantikapital» i 1 §.

80 och 82 §§.

Ändringarna i dessa paragrafer afse att bringa paragraferna till öfverensstämmelse med motsvarande paragrafer i kapitlet om försäkringsaktiebolag.

91 och 92 §§.

I det för granskning till högsta domstolen remitterade lagförslag förekom icke något stadgande motsvarande 92 § i Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Högsta domstolen erinrade i anledning häraf vid 40 och 41 §§ i det remitterade förslaget (motsvarande 81 och 82 §§ i förevarande förslag), att, om än styrelsen icke saknade utvägar att pröfva, huruvida tillräckligt antal röstberättigade påkallat utlysande af bolagsstämma, det dock mången gång blefve för magistrat eller kronofogde omöjligt att utan dylikt register verkställa den pröfning, som i 41 § förutsattes. På grund af denna anmärkning infördes 92 § i det reviderade lagförslaget. Denna styrelsen sålunda ålagda skyldighet torde i många bolag blifva för styrelsen synnerligen betungande. Till belysande häraf vill utskottet omnämna, att, enligt hvad för utskottet blifvit upplyst, exempelvis Svenska arbetareförsäkringsanstalten Trygg vid 1902 års slut hade gällande 45,836 försäkringar. För de ömsesidiga brandförsäkringsbolagen torde det vara rent af omöjligt att med ledning allenast af sina räkenskaper och handlingar angifva namnen på de personer, som äro röstberättigade å bolagsstämma. Då härtill kommer, att det säkerligen ytterst sällan ifrågakommer att påkalla magistrats eller kronofogdes biträde för utlysande af bolagsstämma, anser utskottet det icke vara lämpligt att för dessa sällsynta undantagsfall ålägga samtliga ömsesidiga försäkringsbolag en skyldighet, som för dem skulle medföra icke endast mycket besvär utan äfven mången gång icke obetydliga kostnader. Utskottet har därför låtit stadgandet i 92 § utgå samt i följd däraf och för att ej rubba paragrafföljden till 92 § nedflyttat de två sista momenten i 91 §.

99 §.

Angående ändringen i 1 mom. äfvensom inskjutandet af orden »för något år» i sista mom. hänvisas till hvad vid 48 § anförts.

Sådant sista momentet är affattadt i Kungl. Maj:ts förslag synes detsamma berättiga ett lifförsäkringsbolag att, äfven sedan förskjutet garantikapital blifvit delvis eller till fullo återbetaldt till garanterna, utdela fem procent å nämnda kapital, oaktadt såsom tillgång uppförda anskaffningskostnader ännu icke blifvit fullständigt afskrifna. Meningen torde dock vara, att nämnda utdelningsprocent skall räknas endast å den del af inbetaldt garantikapital, som ännu icke blifvit återguldet. Detta har utskottet ansett böra tydligt uttryckas.

100 §.

Utskottet hänvisar till hvad vid 49 § anförts.

101 §.

Ändringen i denna paragraf är endast af formell natur och torde icke erfordra någon förklaring.

117 §.

Angående denna ändring hänvisas till det vid 60 § anförda.

120 §.

I förevarande paragraf i Kungl. Maj:ts förslag har försäkringsbolag ålagts att i sin balansräkning afsätta försäkringsfond. Denna fond förklaras innefatta dels ersättningsreserven, motsvarande försäkringsbelopp, som anmälts eller förfallit till ersättning men icke blifvit utbetalda, dels ock premiereserven, motsvarande sammanlagda värdet af alla löpande försäkringar. I 123 och 124 §§ föreskrifves, att försäkringsfond för lifförsäkringar äfvensom försäkringsfond för brandförsäkringar af visst slag skola på visst sätt redovisas, hvarefter i 125 § förklaras, att i de värdehandlingar, i hvilka enligt 123 eller 124 § tillgångar motsvarande för-

säkringsfond redovisas och hvilka skola förvaras afskilda från bolagets öfriga tillgångar, försäkringstagarna skola njuta panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet af bolagets på försäkringsaftalen grundade förbindelser.

Då ersättningsreserven till sin natur väsentligt skiljer sig från premiereserven, kan nog icke utan skäl ifrågasättas lämpligheten af att sammanfatta dem båda under benämningen försäkringsfond. Genom att sammanföra ersättningsreserven med premiereserven och såsom jämväl föreslagits i 1897 års kommittéförslag, låta samma föreskrifter gälla för båda ökas dock i någon mån säkerheten för försäkringstagarna och deras rättsinnehafvare. Med hänsyn härtill och då högsta domstolen lämnat lagförslaget i denna del utan anmärkning, har utskottet ansett ändring däri icke böra uti omförmälda hänseende vidtagas.

Ett par mindre ändringar har utskottet dock vidtagit uti 120 § i Kungl. Maj:ts förslag. Uttrycket »i sin balansräkning afsätta försäkringsfond» synes utskottet icke vara fullt korrekt, utan torde de i föregående kommittéförslag begagnade ordalagen »i sin balansräkning såsom skuld upptaga försäkringsfond» bättre återgifva hvad man här velat uttrycka.

Skyldighet att i balansräkning såsom skuld upptaga premiereserv åligger tydligen endast bolag, som uppbär premie för försäkring löpande utöfver tiden för räkenskapsårets utgång. Detta anser utskottet dock lämpligen böra utsägas i paragrafen.

121 §.

Uteslutningen af orden »utom i fall, som i 128 § 1 mom. afses» är beroende därpå, att utskottet ur Kungl. Maj:ts förslag borttagit nämnda bestämmelse.

122 §.

Endast om försäkring återförsäkrats hos inländskt bolag, är enligt Kungl. Maj:ts förslag det bolag, åt hvilket återförsäkringen meddelats, fritaget från förpliktelsen att för det återförsäkrade beloppet göra afsättning till försäkringsfond. De svenska försäkringsbolagen kunna emellertid stundom i fråga om återförsäkring vara hänvisade till utländska bolag. Särskildt lär, efter hvad för utskottet uppgifvits, så vara förhållandet med

sjöförsäkringsbolagen. Förslagets nämnda stadgande kan vid sådant förhållande vålla bolagen ganska stora svårigheter. En utsträckning af undantaget från skyldigheten att för återförsäkradt belopp göra afsättning till försäkringsfond torde därför böra ske, så att detsamma äfven kan gälla vid återförsäkring hos utländskt bolag, helst de utländska bolagen stundom på grund af hemlandets lagar äro skyldiga att för återförsäkringen göra afsättning till försäkringsfond. Lämpligast synes utskottet vara att öfverlämna åt försäkringsinspektionen att afgöra, huruvida vid återförsäkring hos utländskt bolag befrielse från ofvannämnda förpliktelse må kunna meddelas, utan att försäkringstagarnas säkerhet därigenom äfventyras.

123 §.

De i punkt 4) omförmälda skuldförbindelser torde icke alltid vara af beskaffenhet att böra få användas vid redovisning af tillgångar motsvarande försäkringsfonden. I likhet med hvad som gäller för placering af de i postsparbanken inflytande medel, som icke erfordras för löpande utgifters bestridande, torde enligt utskottets åsikt böra stadgas såsom villkor för skuldförbindelsernas användande för nämnda ändamål, att Konungen lämnat sitt tillstånd till lånets upptagande eller garanterande.

Beträffande de i punkt 5) först omförmälda skuldförbindelser är i Kungl. Maj:ts förslag öfverlämnadt åt försäkringsinspektionen att pröfva inteckningssäkerheten. Då inteckning inom två tredjedelar af fast egendoms taxeringsvärde i de allra flesta fall lämnar fullgod säkerhet, torde sådan pröfningsrätt icke vara erforderlig. För öfrigt skulle det, för att densamma skulle blifva fullt effektiv, icke vara tillräckligt, att, såsom lagförslagets stadgande synes gifva vid handen, inspektionen bestämde vissa allmänna grunder för användande af ifrågavarande slags skuldförbindelser vid redovisning af tillgångar motsvarande försäkringsfonden, utan skulle det för detta ändamål vara nödvändigt, att försäkringsinspektionen i detalj följde bolagens medelplaceringar. Att tillerkänna inspektionen en dylik befogenhet vore enligt utskottets åsikt icke lämpligt. På grund häraf har utskottet ansett sig böra ur förslaget borttaga denna pröfningsrätt. Däremot anser utskottet skuldförbindelser med säkerhet af inteckning intill fulla taxeringsvärdet i bolagets egen fastighet icke alltid böra godkännas vid redovisningen. Det kan nämligen inträffa, att genom åtgöranden från bolagets sida taxeringsvärdet å fastigheten blifvit satt högre

än fastighetens verkliga värde. För godkännande af sådana skuldförbindelser anser utskottet därför försäkringsinspektionens medgifvande böra fordras. Att, då åbyggnad finnes å den intecknade egendomen, nämnda byggnad skall vara brandförsäkrad, för att inteckning i egendomen må godkännas, har i Kungl. Maj:ts förslag icke särskildt utsagts. I likhet med hvad som stadgas i 12 § i Lagen angående sparbanker den 29 juli 1892 har dock utskottet ansett en bestämmelse härom böra intagas.

Borttagandet af orden »med den inskränkning, som följer af hvad i 136 § är föreskrifvet» i sista momentet i kungl. propositionen beror därpå, att den föreskrift i sistnämnda paragraf, som åsyftas, likaledes af utskottet borttagits. Med tillägget till sista momentet har utskottet velat uttala, att de såsom tillgång uppförda anskaffningskostnader icke böra få användas vid redovisning af tillgångar motsvarande försäkringsfonden längre än som är alldeles nödvändigt.

126 §.

Den gemensamma kommitténs förslag innehöll ett stadgande i hufvudsak af samma innehåll som förevarande paragraf i Kungl. Maj:ts förslag. Såsom skäl för detta stadgande anförde kommittén bland annat, att afsättning af försäkringsfond visserligen måste anses tillräckligt betryggande för försäkringstagarnas säkerhet, såvida man kunde utgå från, att de faktorer, hvarpå premiereservens beräkning hvilade, nämligen räntefot och dödlighet, vore oföränderliga och inga förluster uppstode vid tillgångarnas placering, men att, då så icke vore förhållandet, kommittén ansåge sig böra fordra afsättning af en ytterligare fond, som vid behof skulle tjäna till utfyllning af premiereserven.

Att en säkerhetsfond af lifförsäkringsbolagen bör afsättas synes utskottet icke med fog kunna bestridas. Svårare är att bestämma, huru stor denna fond skall vara och huru afsättningen till densamma skall ske. Lagstiftaren har härvid att tillgodose två motsatta intressen. Å ena sidan bör fonden lämna all den säkerhet, som försäkringstagarnas trygghet kräfver. Å andra sidan böra försäkringsbolagen icke åläggas att afsätta större säkerhetsfond, än som är af behofvet påkallad. Emot Kungl. Maj:ts förslag har, särskildt från ömsesidighetsbolagens sida, anmärkts, att detsammas bestämmelser i allmänhet äro för bolagen väl betungande. För de äldre lifförsäkringsbolagen, hvilka redan hunnit afsätta betydande fonder, skulle stadgandet icke förorsaka några svårigheter. De yngre bolagen skulle där-

emot genom skyldigheten att göra de föreskrifna afsättningarna till säkerhetsfond betydligt hindras i sin utveckling. Och hvad bildandet af nya lifförsäkriugsbolag beträffar, skulle sådant nästan fullkomligt omöjliggöras, då dessa skulle vara förhindrade att under en lång följd af år utdela vinst till försäkringstagarna och de utan vinstutdelning icke skulle kunna bestå i konkurrensen med de äldre bolagen. Detta skulle åter hafva till följd, att de nya idéer, som ständigt uppstå inom lifförsäkringsrörelsen och hvilka hufvudsakligen frambäras af de yngsta bolagen, icke lika tidigt som annars skulle komma vårt land till godo; och folkförsäkringen, som först på senare åren vunnit insteg här i landet, skulle icke blifva föremål för den stora utbredning, som vi i annat fall kunnat förvänta.

Utskottet har tagit de framställda anmärkningarna i allvarligt öfvervägande och därvid kommit till den öfvertygelsen, att Kungl. Maj:t uti ifrågavarande hänsende ställt väl stora fordringar på bolagen och att man, utan åsidosättande af nödig hänsyn till lifförsäkringstagarnas intressen, torde kunna åtnöjas med att föreskrifva, att allenast en viss del af behållningen å rörelsen årligen skall afsättas till säkerhetsfond. För att det icke skall dröja alltför länge, innan fonden uppnår föreskrifvet belopp, måste dock den årliga afsättningen utgöra en ganska väsentlig del af behållningen. Utskottet har ansett densamma lämpligen kunna bestämmas till minst hälften. Fall torde dock kunna förekomma, då en så stor afsättning icke är erforderlig, i ty att bolagets rörelse på annat sätt lämnar den erforderliga säkerheten. För sådant fall har utskottet öfverlämnat åt försäkringsinspektionen att medgifva, att mindre årlig afsättning må äga rum. Jämväl i fråga om den summa, till hvilken säkerhetsfonden skall uppgå, innan afsättning till densamma får upphöra, anser utskottet Kungl. Maj:ts förslag vara väl strängt. Utskottet har i denna del återgått till 1897 års kommittéförslag, som bestämmer säkerhetsfondens belopp till en tjugondedel af försäkringsfonden. Utskottet vill påpeka, att enligt denna bestämmelse säkerhetsfonden under den första tiden af bolagets tillvaro blir mindre än enligt Kungl. Maj:ts förslag, men att densamma längre fram kommer att stiga till högre belopp än den med den i Kungl. Maj:ts förslag angifna begränsning skulle göra.

Att sista momentet i Kungl. Maj:ts förslag af utskottet borttagits beror därpå, att utskottet af skäl, som skola anföras vid 163 §, från lagens tillämpning undantagit ränte- och kapitalförsäkringsanstalter.

127 §.

Stadgandet i 1 mom. i Kungl. Maj:ts förslag synes utskottet icke vara välgrundadt. Det torde nämligen vara stridande mot aktiekapitalets allmänna ändamål att, på sätt i detta stadgande tillåtes, ställa tillgångar motsvarande viss del, ja, till och med hela aktiekapitalet såsom pantsäkerhet för en del af bolagets fordringsägare. På grund häraf och då stadgandet icke rättvisligen torde böra bibehållas endast i fråga om garantikapitalet, har utskottet ansett hela detta moment böra utgå.

128 §.

På sätt redan omförmälts, har utskottet från lagens tillämpning undantagit ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. I anledning häraf måste 128 § i kungl. propositionen utgå och ändring ske i paragrafbeteckningen för de två närmast följande paragraferna.

131 §.

Högsta domstolen anmärkte emot den bestämmelse i det till dess granskning remitterade lagförslag, som motsvarade förevarande paragraf i kungl. propositionen, att af samma anledning, som föranledt upptagande i förslaget af förbud för ledamot af försäkringsinspektionen att deltaga i styrelsen af eller hafva anställning vid försäkringsbolag, torde äfven böra dylik ledamot förbjudas att vara aktieägare eller garant i sådant bolag. Chefen för civildepartementet förklarade sig emellertid anse, att en ovillkorlig föreskrift härom ej erfordrades, utan att frågan härom kunde i hvarje särskildt fall få vara öfverlämnad till Konungens pröfning. Då lagförslaget tillerkänner försäkringsinspektionen en vidsträckt befogenhet att ingripa i försäkringsbolagens verksamhet, torde det vara af synnerlig vikt, att inspektionen i hvarje fall för allmänheten framstår såsom fullt opartisk. Utskottet har fördenskull ansett förbudet i lagförslaget böra utsträckas i enlighet med nämnda uttalande i högsta domstolen. Ett likartadt stadgande finnes i lagen angående skydd mot yrkesfara den 10 maj 1889, hvars 5 § föreskrifver, att yrkesinspektör ej må för egen eller annans räkning drifva fabrik eller idka annat industriellt yrke, ej heller i dem äga del eller anställning.

I den gemensamma kommitténs förslag förekommer ett stadgande därom, att hvarje lifförsäkringsbolag skall minst en gång hvart tionde år af försäkringsinspektionen underkastas en närmare undersökning i syfte att utröna dess förmåga att uppfylla åtagna förbindelser. Föreskrift om periodiskt återkommande inspektion af lifförsäkringsbolagen finnes i såväl norska som danska lagförslaget, hvaremot sådan saknas i Kungl. Maj:ts förslag. Om ock bestämmelse härom icke bör intagas i denna lag, vill utskottet uttala önskvärdheten däraf, att uti de närmare bestämmelser om försäkringsinspektionens organisation och verksamhet, som skola meddelas af Konungen, intages föreskrift om skyldighet för försäkringsinspektionen att med bestämda mellanrum underkasta lifförsäkringsbolagen en närmare undersökning. Att så också är meningen synes framgå af hvad chefen för civildepartementet yttrat till det statsrådsprotokoll, som fogats vid Kungl. Maj:ts till utskottets behandling hänvisade proposition n:o 34 angående försäkringsinspektionens organisation och verksamhet m. m.

133 §.

Enligt det vid kungl. propositionen fogade statsrådsprotokoll har chefen för civildepartementet förklarat Kungl. Maj:ts förslag innebära rätt för Konungen att fritaga försäkringsbolag från skyldighet att bidraga till bestridande af försäkringsinspektionens omkostnader. Utskottet anser det vara riktigare, att det i lagen bestämmes, hvilka försäkringsbolag skola vara fritagna från nämnda skyldighet. De ömsesidiga försäkringsbolag, hvilka enligt 162 § icke skola söka Konungens stadfästelse å sin bolagsordning, torde säkerligen komma att orsaka försäkringsinspektionen ringa besvär och böra därför enligt utskottets förmenande åtnjuta sådan befrielse. I det vid kungl. propositionen n:o 34 fogade statsrådsprotokoll åberopas en af professoren Lindstedt efter anmodan verkställd beräkning af det belopp, som skulle inflyta genom bidragen från försäkringsanstalterna. Vid denna beräkning har jämväl undantagits de i 162 § i Kungl. Maj:ts förslag afsedda bolag. Det af utskottet gjorda undantag har icke anmärkts vid förevarande paragraf, men framgår af affattningen af 162 §.

Ändringen i sista punkten har haft till ändamål att erhålla ett uttryck, som bättre än ordet »premieinkomst» passar för försäkringsbolag, hvilka genom uttaxering hos försäkringstagarna uppbära erforderliga afgifter.

134 §.

Utskottet har här ålagt lifförsäkringsbolagen att årligen till försäkringsinspektionen ingifva en af bolagets aktuarie upprättad jämförelse mellan den under året bland lifförsäkringstagarna inträffade dödlighet och den dödlighet, som lagts till grund för beräkning af premiereserven för lifförsäkringarna, samt mellan den verkliga och den vid samma beräkning antagna räntefot. Tillgång till en sådan jämförelse är uppenbarligen nödvändig för inspektionen för utöfvande af en effektiv kontroll. Inspektionen kan visserligen själf skaffa sig de erforderliga uppgifterna från bolagets räkenskaper och öfriga handlingar, men de årliga jämförelserna torde betydligt underlätta inspektionens arbete. På sätt af den ofvan lämnade redogörelsen för det franska lagförslaget framgår, innehåller detta en likartad bestämmelse.

136 §.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag äger försäkringsinspektionen rätt att ingripa gent emot ett försäkringsbolag jämväl därest beskaffenheten af bolagets rörelse eller det sätt, hvarpå bolagets medel göras fruktbärande, finnes icke vara betryggande. Detta stadgande synes utskottet vara alltför sväfvande och möjligen kunna gifva anledning till det missförstånd, att bolagen härigenom kunna blifva föremål för ett godtyckligt förfarande från inspektionens sida. Utskottet anser visserligen något sådant icke vara att frukta, helst inspektionens beslut ju alltid kunna öfverklagas, men då på grund af öfriga stadganden i lagförslaget inspektionen torde äga tillräcklig befogenhet att ingripa, när sådant är af nöden, har utskottet ur paragrafen borttagit denna bestämmelse.

I anledning af motsvarande paragraf i det till högsta domstolen remitterade lagförslaget anmärkte en ledamot i domstolen bland annat följande:

»I afseende å de till redovisning af försäkringsfond afsatta medel förekomma här två skilda bestämmelser, som i viss mån synas innebära en motsägelse och som åtminstone ej torde lämna erforderlig ledning för försäkringsinspektionen. Enligt första punkten, som afser alla försäkringsbolag, äger försäkringsinspektionen ingripa, så snart de afsatta värdehandlingarna ej motsvara fonden. Det ligger nära till hands att antaga, att

denna bestämmelse innefattar *skyldighet* för inspektionen att påkalla rättelse, så snart en nämnvärd differens förefinnes mellan handlingarnas värde och försäkringsfondens belopp.

Men enligt ett senare stadgande, hvilket endast afser lifförsäkringsbolag, kan inspektionen låta anstå med vidtagandet af hvarje åtgärd ända till dess att värdehandlingarna befinnas understiga fondens belopp med mera än två procent af de sammanlagda lifförsäkringsbelopp, för hvilka bolaget är pliktigt att göra afsättning till fonden. Då det kan inträffa, att fonden icke uppgår till mera än tio procent eller en än mindre del af försäkringssumman, skulle således enligt detta stadgande ett bolag kunna anses hafva ett visst berättigande att obehindradt få fortsätta sin verksamhet, ehuru det i värdehandlingar redovisat endast omkring fyra femtedelar eller än mindre af hvad som rätteligen bort finnas.»

Högsta domstolens öfriga ledamöter voro ense med nämnde ledamot därutinnan, att de särskilda i första och andra punkterna af paragrafens första stycke gifna föreskrifter om rätt och skyldighet för försäkringsinspektionen att ingripa, då försäkringsfonden nedgått under normalt belopp, syntes vara oklara och i viss mån sinsemellan stridiga samt förty i behof af omarbetning.

Utskottet instämmer i hvad sålunda mot förslaget anmärkts; och då den senare af ifrågavarande punkter på grund af närmast föregående punkts innehåll synes utskottet vara fullkomligt öfverflödig, har utskottet borttagit den tredje punkten i Kungl. Maj:ts förevarande förslag.

143 §.

Enligt sista momentet i 143 § i Kungl. Maj:ts förslag skall, där ej samtliga försäkringstagare öfverenskomma om fördelning af administrationsboets tillgångar, administrationen fortsättas. Bristande samtycke af en enda försäkringstagare kan sålunda orsaka, att en administration skall fortsättas kanske i årtionden. Detta synes utskottet icke vara tillfredsställande. Har försäkringsinspektionen misslyckats såväl att å annat bolag öfverlåta samtliga försäkringarna som att bilda nytt bolag, bör enligt utskottets åsikt fördelning af tillgångarna vara regel och administrationens fortsättande ifrågakomma endast, därest samtliga försäkringstagare äro ense därom. I öfverensstämmelse med denna åsikt har utskottet vidtagit ändring i paragrafen.

159 §.

Straffminimum i Kungl. Maj:ts förslag öfverensstämmer med motsvarande stadgande i lagen om registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet. I aktiebolagslagen är däremot straffminimum för liknande förseelse femtio kronors böter. Då anledning icke torde finnas att i fråga om försäkringsbolag, vare sig de äro aktiebolag eller ömsesidiga bolag, sätta straffminimum lägre än enligt aktiebolagslagen, har utskottet härutinnan vidtagit ändring.

Ändringen i 2 mom. är en följd af ändringen i 134 §.

160 §.

Borttagandet af stadgandet i 92 § i Kungl. Maj:ts förslag har föranledt uteslutandet af nämnda paragraf i 1 mom. i förslaget.

162 §.

Det i denna paragraf i Kungl. Maj:ts förslag stadgade undantag omfattar allenast ömsesidiga försäkringsbolag, hvilkas verksamhet endast afser försäkring af egendom å landsbygden inom ett län och för hvilkas förbindelser delägarna häfta med obegränsad personlig ansvarighet. Något skäl för uppställande af sistnämnda villkor synes utskottet icke förefinnas. Ej heller torde det vara lämpligt att såsom villkor uppställa, att föremålet för verksamheten skall vara endast egendom å landsbygden. Det har inom utskottet upplysts, att af länens brandstodsbolag flera meddela försäkring jämväl af egendom belägen å stads område samt att flera kreatursförsäkringsbolag, hvilkas verksamhet endast omfattar ett län, drifva sin rörelse såväl i stad som å landsbygden. Då den omständighet, att det försäkrade föremålet utgöres af egendom i stad, enligt utskottets åsikt icke i och för sig bör föranleda därtill, att bolagsordningen skall stadfästas af Konungen, har utskottet härutinnan ändrat den föreslagna paragrafen. Däremot anser utskottet, att såsom ett ytterligare villkor bör stadgas, att bolaget icke meddelar försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år. Å de bestämmelser, hvilka skola upprättas angående grunderna för beräkning af försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar, torde nämligen erfordras stadfästelse af Konungen.

Mot affattningen af förevarande paragraf i Kungl. Maj:ts förslag torde vidare kunna anmärkas, att förutom de i 1 mom. uppräknade paragrafer jämväl åtskilliga andra icke gälla försäkringsbolag af ifrågavarande slag. Utskottet har ansett det vara mera praktiskt att i paragrafen uppräkna alla de föregående paragrafer i lagen, som i tillämpliga delar skola gälla för dessa bolag. Detta har i viss mån inverkat på paragrafens uppställning i öfrigt.

Borttagandet i 1 mom. af villkoret i fråga om delägarnas ansvarighet har föranledt föreskrift därom, att vid registreringen skall i registret införas jämväl uppgift om, huru för bolagets förbindelser skall ansvaras.

163 §.

I likhet med hvad i Kungl. Maj:ts förslag är stadgadt, anser utskottet, att från lagens tillämpning böra undantagas anstalt, som inrättats af staten, och anstalt, som allenast meddelar försäkring mot förlust å skuldebref eller andra värdehandlingar. Däremot saknas enligt utskottets förmenande skäl att, på sätt i förslaget skett, särskildt undantaga ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring af fiskebåtar och fiskredskap. Särskilda föreskrifter angående dylika försäkringsbolag hafva varit ifrågasatta. I början af 1890-talet uppdrogs nämligen åt kommitterade att utarbeta förslag till dels reglementen för föreningar till försäkring af hafsfiskemateriel, dels bestämmelser om villkoren för statsunderstöd åt sådana föreningar. Det sedermera utarbetade förslaget har emellertid icke föranledt någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida.

Enligt 1897 års kommittéförslag undantogos från den föreslagna lagens tillämpning »föreningar för försäkring af egendom å landsbygden, hvilkas verksamhet icke omfattar minst ett härad». I det till högsta domstolens granskning remitterade lagförslag upptogs däremot icke detta undantag. Såsom skäl härför anförde vederbörande departementschef, att i åtskilliga af de inkomna yttrandena öfver kommittéförslaget anmärkts, att sockenbolagen, för att kunna på ett i någon mån tillfredsställande sätt fylla sin uppgift, måste vara inrättade och förvaltade enligt försvarliga försäkringstekniska grunder, och att förhållandet, enligt erfarenhetens vittnesbörd, ofta nog vore det motsatta, när dessa bolag icke vore underkastade betryggande lagbestämmelser och offentlig myndighets kontroll. Ej heller i Kungl. Maj:ts förevarande förslag förekommer nämnda undantag. Utskottet kan dock icke finna, att tillräckliga skäl föreligga för att

hänföra äfven dessa bolag till dem, hvilka skola vara underkastade lagens bestämmelser. Utskottets erfarenhet har ingalunda gifvit vid handen, att lagstiftning i fråga om dessa bolag är af behofvet påkallad. Därigenom att deras verksamhet omfattar endast ett mindre område, kan den erforderliga kontrollen å bolagens verksamhet sägas i viss mån utöfvas af de enskilda delägarna. Tillämpning af den föreslagna lagens bestämmelser skulle dessutom säkerligen vålla dessa bolag både ganska stora svårigheter och äfven åtskilliga kostnader. Utskottet har icke förbisett, att härigenom från lagens tillämpning undantagas bolag, hvilkas rörelse till och med har större omfattning än en del länsbolag. Detta är en följd däraf att annan lämplig gräns icke kunnat uppdragas än den, som utgöres af området för verksamheten. Och då dessa något större bolag med afseende å sin organisation äro af samma natur som öfriga undantagna bolag, torde hvad utskottet här ofvan anfört jämväl på dem äga tillämpning.

Utskottet vill jämväl framhålla, att genom ifrågavarande lag icke upphäfves den Konungens befallningshafvande nu tillkommande rätt att på begäran fastställa förslag till reglementen för brandstodsbolag, hvilka enligt utskottets förslag skola vara undantagna från lagens tillämpning.

Det till högsta domstolen remitterade lagförslaget var afsedt att gälla jämväl för ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Dock var i förslagets sista paragraf stadgadt, att i fråga om sådan anstalt, som börjat sin verksamhet före lagens trädande i kraft, Konungen ägde meddela sådana afvikelser från hvad lagen innehölle, som pröfvades skäliga.

Inom högsta domstolen erinrade en ledamot bland annat, att i afseende å den del af ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet, som afsåge kapitalutbetalning, förefunnes icke någon som helst försäkringsrisk för anstalten. Denna förbunde sig icke såsom andra försäkringsbolag att mot vissa premier utbetala ett på förhand fixeradt kapitalbelopp. Den åtoge sig endast att å viss tid utgifva hvad anstalten själf bekommit genom insättningar och utlåning af de insatta medlen. Beträffande lifränterörelsen vore däremot förhållandet något annorlunda. Kapitalbildningen skedde väl äfven där utan någon försäkringsrisk för anstalten, men anstalten vore förpliktad att, sedan delägaren uppnått viss ålder, till honom gälda en lifränta, som kunde komma att i värde öfverstiga delägarens tillgodohafvande vid inträdet i lifränteåldern. Med den olikhet, som sålunda förefunnes mellan ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas och

andra försäkringsbolags verksamhet, vore det lätt förklarligt, om åtskilliga af förslagets hufvudsakligen för sistnämnda bolag afsedda regler ej väl lämpade sig för ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna.

Särskildt framhöll denne ledamot, hurusom lagförslagets bestämmelser angående försäkringsfond och säkerhetsfond icke vore afpassade efter ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet, och ansåg denne ledamot, att dessa anstalter i själfva verket företedde så stora skiljaktigheter från andra försäkringsbolag, att det kunde anses fullt naturligt, om lagstiftningen för de förra byggdes på något andra grunder än för de senare.

I anledning af hvad sålunda anmärkts intogos uti Kungl. Maj:ts förevarande lagförslag några särskilda bestämmelser för ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Dessa bestämmelser äro enligt utskottets åsikt icke fullt tillfredsställande. Jämväl en del andra stadganden lämpa sig ej väl för dessa anstalter. Detta synes ock utskottet helt naturligt, då ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna med afseende å den hufvudsakligaste delen af sin verksamhet närmast äro att likställa med sparbanker. Utskottet anser på grund af ofvan anmärkta förhållande det böra blifva föremål för ytterligare utredning, om och i hvad mån ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna böra vara underkastade lagförslagets stadganden samt att framställning i sådant syfte bör göras hos Kungl. Maj:t.

Slutligen återstår att afgöra, huruvida icke vissa mindre lifförsäkringsanstalter böra vara från lagens tillämpning undantagna. 1897 års kommittéförslag undantog dels »föreningar för lif-, lifränte- eller kapitalförsäkring, därest vid lif- eller kapitalförsäkring högsta försäkrade beloppet icke öfverstiger 1000 kronor och vid lifränteförsäkring högsta lifräntans årliga belopp icke öfverstiger 100 kronor», dels »pensions- och andra understödsföreningar» och dels »sjukkassor». Till stöd härför anförde kommittén:

»Hvad lifförsäkringsföreningarna beträffar, har kommittén föreslagit såsom regel, att de skulle hänföras under lagen, och att sålunda t. ex. det rena uttaxeringssystemet icke skulle vara tillåtet inom desamma. Men äfven i fråga om dessa föreningar synes det af praktiska skäl vara nödvändigt att bestämma en gräns nedåt. Till dessa föreningar höra nämligen strängt taget äfven de s. k. hundramanna-, fyrahundramannaföreningarna m. fl., hvilka det å ena sidan skulle vara så godt som omöjligt att öfvervaka, medan desamma å andra sidan ofta äro att betrakta såsom allenast understödsföreningar. Hvarje gräns, som i detta afseende bestämmes, är naturligtvis godtycklig. För att emellertid icke vara alltför sträng härvidlag, har kommittén föreslagit, att alla föreningar af före-

varande slag, som icke meddela kapitalförsäkring till större belopp än 1,000 kronor eller försäkring af lifränta till högre årligt belopp än 100 kronor, skulle undantagas från lagens tillämpning.

Under benämningen »pensions- och andra understödsföreningar» har kommittén sökt sammanfatta alla de olika slag af pensionskassor för statens eller kommunens tjänstemän, för tjänstemän och arbetare inom enskilda verk och inrättningar m. m. äfvensom föreningar för utdelande af understöd åt behöfvande medlemmar o. dyl., hvilka visserligen utöfva ett slags försäkringsverksamhet, men icke kunna sägas drifva försäkringsrörelse i egentlig mening, alldenstund inträdet i dessa kassor är antingen obligatoriskt eller också beroende af vissa speciella kvalifikationer. Att alla dylika föreningar böra från lagen undantagas, torde vara tydligt. Då emellertid någon skarp definition icke å dem synes kunna gifvas, lärer man i tvifvelaktiga fall hafva att hålla sig till den i fråga om lifförsäkringsföreningarna föreslagna begränsningen.

Då sjukkassorna genom lagen om sjukkassor den 30 oktober 1891 gjorts till föremål för särskild lagstiftning, har kommittén jemväl ansett dem böra undantagas från förevarande lag.»

Enligt den gemensamma kommitténs förslag skulle lagens föreskrifter ej äga tillämpning å »sådana på ömsesidighet grundade lifförsäkringsanstalter, som i fråga om försäkring af visst kapital ej meddelade försäkring till högre belopp än 250 kronor eller i fråga om försäkring af lifränta ej meddelade försäkring till högre belopp än 50 kronor om året», men skulle det dock vara Konungen obetaget, att, där så pröfvades nödigt, jämväl förordna att dylik anstalt skulle underkastas lagens bestämmelser.

I det till högsta domstolens granskning remitterade lagförslaget stadgades, att lagens bestämmelser ej skulle äga tillämpning å »ömsesidigt försäkringsbolag, som med afseende på verksamhetens art och ändamål vore jämförligt med pensions- eller annan understödskassa».

I anledning af detta stadgande anförde högsta domstolen:

»Med pensions- och understödskassor torde böra förstås sådana inrättningar, hvilka visserligen utöfva försäkringsverksamhet, men som ej äro afsedda för allmänheten utan endast för en viss kategori af medborgare, de där på grund af sin verksamhet eller af annan bestående anledning kunna sägas bilda en sluten krets. Då emellertid en dylik inrättning mera med afseende å verksamhetens omfång än å dess art och ändamål skiljer sig från ett vanligt försäkringsbolag, möter svårighet att af förevarande undantagsstadgande, såsom det i förslaget blifvit formuleradt,

sluta sig till, hvilka försäkringsbolag därmed afses, och följaktligen äfven att bedöma befogenheten af ett sådant undantag. Därest emellertid detsamma anses böra bibehållas, torde tolkningen däraf böra underlättas genom anförandet af exempel eller på annat sätt.»

På grund af hvad sålunda anmärkts har man i förevarande Kungl. Maj:ts förslag användt den formulering, som förekommer i 7 § i nu gällande kungl. kungörelse angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter den 22 oktober 1886, »sjuk- och begrafningskassa eller annan dylik mindre understödsförening».

Af denna redogörelse framgår, att det mött stora svårigheter att beträffande ifrågavarande slag af försäkringsanstalter angifva gränsen för lagens tillämplighetsområde. Dessa svårigheter äro en följd af de skilda former, hvarunder dessa talrika anstalter förekomma. I fråga om sjuk- och begrafningskassor kan man erhålla åtskilliga upplysningar härutinnan af de genom civildepartementet offentliggjorda årliga redogörelserna angående registrerade sjukkassors verksamhet. Den senaste redogörelsen, som afser år 1899, utvisar, att medlemmarnas antal växla mellan ett fåtal och öfver 16,000 personer. Begrafningshjälpen utgår med visst belopp, vanligast femtio öre eller en krona, af hvarje medlem. Ofta är något maximum för densamma icke bestämdt, hvarför densammas storlek beror på medlemmarnas antal. Där maximum är fixeradt, växlar detta mellan fem kronor och afsevärda belopp. Det utgör sålunda i en kassa 2,000 kronor, i en 1,200 kronor, i en 1,000 kronor och i tretton 500 kronor. Huruvida dylika kassor äro att hänföra till understödsföreningar i egentlig bemärkelse, anser utskottet kunna starkt ifrågasättas. Förutom dessa inregistrerade kassor finnas en mängd andra pensionskassor, självhjälpsföreningar, hundramanna- och tusenmannaföreningar, lifförsäkringsföreningar m. m., rörande hvilkas verksamhet någon officiell redogörelse icke finnes. Till belysande af arten och omfattningen af en del sådana vill utskottet meddela följande uppgifter, som blifvit utskottet lämnade.

	Antal medlemmar.	Högsta belopp som utbetalas vid dödsfall.	Tillgångar.
Templarordens lifförsäkringsfond	8,621	2,000	192,000 kr.
Godtemplarordens självhjälpsförening	8,935	2,000	513,000 »
Nationalgodtemplarordens i Sverige självhjälpsförening Framåt	3,377	1,500	60,000 »

	Antal medlemmar.	Högsta belopp som utbetalas vid dödsfall.	Tillgångar.
Assuransföreningen 401 Landskrona	401	4,000	126,000 »
Allmänna lifförsäkringsföreningen Röda bandet	4,818	2,000	99,000 »
Sveriges praktiska lifförsäkringsförening	4,980	4,000	106,000 »
Sveriges allmänna kristna lifförsäkringsförening	6,023	2,000	241,000 »
Kristna vännernas lifförsäkringsförening	7,573	2,000	237,000 »

Inga af nu ifrågavarande anstalter torde vara inrättade enligt försäkringstekniska grunder, utan äro säkerligen rena uttaxeringsföreningar. De hvila sålunda på ett system, som icke innebär trygghet för framtiden och därför icke bör få inom lifförsäkringsrörelsen tillämpas. I den mån dessa anstalter kunna anses drifva försäkringsrörelse, bör äfven för dem den föreslagna lagens bestämmelser vara gällande och dessa anstalter sålunda blifva nödgade att ombilda sig i enlighet med de principer, efter hvilka en solid försäkringsrörelse måste utöfvas. Ett sådant ombildande kommer troligen att i många fall möta ganska stora svårigheter. För att bereda lättnad vid ombildandet och, därest sådant icke kan åstadkommas, vid anstaltens afveckling, torde särskilda bestämmelser vara erforderliga. Innan tillfredsställande lagbestämmelser beträffande nu ifrågavarande försäkringsanstalter kunna meddelas, torde dock en såvidt möjligt fullständig utredning angående desamma vara af nöden. Huru önskligt det än varit att redan nu kunna åstadkomma en sådan utredning, har detta dock icke varit möjligt för utskottet. Utskottet anser därför lämpligast, att det i Kungl. Maj:ts förslag förekommande stadgande med det af utskottet däri vidtagna förtydligande nu af Riksdagen antages, samt att Riksdagen samtidigt hos Kungl. Maj:t anhåller, att Kungl. Maj:t ville låta utreda, om och i hvad mån den verksamhet, som utöfvas af åtskilliga sjuk- och begrafningskassor, pensionsanstalter och andra understödsföreningar, äfvensom af ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, innefattar försäkringsrörelse af beskaffenhet, att förevarande lags bestämmelser helt eller delvis på dem böra äga tillämpning, samt därefter om möjligt för nästkommande års Riksdag framlägga förslag till de lagbestämmelser i ämnet, hvartill utredningen kan föranleda.

I anledning däraf att en del af de försäkringsanstalter, hvilka enligt utskottets förslag äro undantagna från lagens tillämpning, för närvarande äro underkastade föreskrifterna i kungl. kungörelsen angående anordnande

af tillsyn å inländska försäkringsanstalter den 22 oktober 1886, hvilken kungörelse genom den föreslagna lagen upphäfves, har utskottet i ett nytt moment i 163 § förklarat, att berörda anstalter äro pliktiga att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter i enlighet med de föreskrifter, Konungen meddelar.

166 §.

Då förändring af en länge använd firmabeteckning skulle för vissa ömsesidiga försäkringsbolag kunna menligt inverka på deras rörelse, har utskottet i ett nytt mom. i denna paragraf förklarat en sådan firmabeteckning kunna med Konungens medgifvande fortfarande användas, oaktadt den icke öfverensstämmer med stadgandet i 70 §.

Förslaget till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket.

4 §.

Vid denna paragraf anser sig utskottet lämpligen böra redogöra för de af herrar Åkerman och Wallis väckta motioner. I dessa, som äro lika lydande, anföra motionärerna:

»I Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:o 33 A stadgas, att utländskt lifförsäkringsbolag, som vill drifva rörelse här i riket, skall deponera en summa af 100,000 kronor.

Det är lätt att visa, att denna deposition i flertalet fall på långt när icke kan räcka till att täcka de försäkrades fordran hos bolaget. De i Sverige arbetande utländska lifförsäkringsbolagen hade vid 1901 års slut en kraftsumma af omkring 58 $^1/_2$ millioner kronor, för hvilken af de försäkrade år 1901 erlades en premiesumma af 2,136,000 kronor. Den mot dessa premier och denna kraftsumma svarande premiereserven är ej officiellt känd, men kan approximativt beräknas till omkring 12 millioner kronor. För att trygga sina svenska försäkringstagares rätt borde alltså de i Sverige arbetande 21 utländska lifförsäkringsbolagen härstädes deponera omkring 12 millioner kronor, men enligt det föreliggande lagförslaget skulle de åläggas att härstädes deponera 100,000 kronor hvar, således alla 21 bolagen tillsammans 2,100,000 kronor, hvadan alltså uppstår en brist af i det hela omkring 10 millioner kronor till de svenska lifförsäkringstagar-

nas skada. Men denna brist bör vara väsentligt större, ty åtskilliga af de utländska bolagen ha så litet försäkringsbestånd i Sverige, att 100,000 kronor motsvarar mera än lifförsäkringsfonden, och dessa kunna naturligtvis icke åläggas att betala för mera än sig själfva, under det att andra utländska bolag härstädes ha ett försäkringsbestånd af flera millioner kronor och en försäkringsfond af motsvarande storlek, till hvars betäckande 100,000 kronor äro alldeles otillräckliga. Sålunda hade bolaget New-York vid 1901 års slut en kraftsumma af 9 $^1/_4$ millioner och Mutual Life en kraftsumma af mer än 15 millioner kronor. Lifförsäkringsfonderna, motsvarande båda dessa kraftsummor, kunna approximativt beräknas till 3 millioner kronor tillsammans, men till de försäkrades betryggande skulle enligt det svenska lagförslaget endast afsättas 200,000 kronor; alltså endast en summa utgörande 6 $^2/_3$ procent af lifförsäkringsfonden. Endast denna obetydliga procent af de svenska lifförsäkringstagarnas tillgodohafvande hos dessa utländska bolag tillförsäkras de svenska försäkringstagarna af lagförslaget, för den händelse dessa bolag blefve insolventa eller af annat skäl vägrade att fullgöra sina förbindelser.

I de stora kontinentala ländernas lagar har man betryggat de inhemska försäkrades rätt vid lifförsäkring i utländska bolag, som arbeta inom landet, genom att stadga, att lifförsäkringsfonder, hörande till dessa försäkringar, skola, under försäkringsinspektionens kontroll, deponeras inom landet. Så har skett i Italien, Österrike och Tyskland, så är föreslaget i det nya lagförslaget i Frankrike. Vi böra följa dessa länders exempel, så mycket mer som vi redan haft en beklaglig erfarenhet om de förluster, som i annat fall kunna drabba svenska försäkringstagare i utländskt lifförsäkringsbolag.»

Såsom motionärerna framhållit utgöra de belopp, som de utländska lifförsäkringsbolagen skola deponera för att få drifva försäkringsrörelse här i riket, icke på långt när tillräcklig säkerhet för de svenska försäkringstagarnas fordringar på grund af försäkringsaftalen. Men detta är icke heller meningen med stadgandet om deposition. Den gemensamma kommittén, från hvars förslag stadgandet är hämtadt, yttrar i sina motiver, att depositionen skall visa, att det utländska bolaget har allvarliga afsikter med sin tilltänkta rörelse här i riket. Genom det af motionärerna föreslagna stadgandet skulle säkerheten för de svenska försäkringstagarnas fordringar i viss mån betryggas. Det kan dock ifrågasättas, huruvida detta är den väg, man bör gå vid lagstiftningen angående de utländska lifförsäkringsbolagen. Genom det föreslagna stadgandet torde allmänheten

lätteligen föranledas till det antagande, att full trygghet för deras fordringar vunnits. Att så icke kan vara förhållandet, är dock uppenbart. Försäkringsinspektionen kan tydligen icke fullständigt öfvervaka de utländska bolagens förvaltning, och ett ingripande från inspektionens sida torde mången gång icke få den åsyftade verkan. Blir det utländska bolaget insolvent och upphör med rörelsen här i Sverige, så torde de här deponerade värdehandlingarna icke vara tillräckliga för att skydda de svenska försäkringstagarna från förlust. Med de många och solida lifförsäkringsbolag vi hafva här i Sverige torde en annan väg bättre nå till målet. Man bör ej genom lagbestämmelser öka allmänhetens förtroende till de utländska bolagen, men däremot genom en sträng och effektiv lagstiftning i möjligaste mån främja de svenska bolagens soliditet, så att allmänheten på grund däraf förmås att vända sig till dessa senare. Ett ytterligare skäl mot motionärernas förslag är, att, om Norge och Danmark antoge motsvarande stadganden, de svenska bolagen därigenom skulle blifva underkastade liknande förpliktelser i fråga om sin lifförsäkringsrörelse inom nämnda länder, hvilket, då samma bolags verksamhet särskildt i Danmark är ganska omfattande, skulle kunna orsaka bolagen en del svårigheter. Utskottet anser sålunda de ifrågavarande motionerna icke böra föranleda någon ändring i Kungl. Maj:ts förslag.

Med hänsyn till de stora försäkringsbelopp, som sjöförsäkringsrörelsen gäller, har utskottet i punkt 9 i 4 § likställt sjöförsäkring med lifförsäkring och brandförsäkring.

13 §.

Det af utskottet gjorda tillägg till 1 mom. af förevarande paragraf i Kungl. Maj:ts förslag afser att hindra de utländska försäkringsanstalterna att i reklamsyfte åberopa lagens för dem gifna föreskrifter om deposition och om kontroll af försäkringsinspektionen.

16 §.

Angående ändringen hänvisas till hvad som anförts vid 133 § i förslaget till lag om försäkringsbolag.

19 §.

Ändringen sammanhänger med ändringen i 159 § i förslaget till lag om försäkringsbolag.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa:

1:o.

att Riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkringsbolag icke kunnat oförändradt antagas, samt med afslag å den i ämnet af herr M. F. Nyström väckta motion, ville för sin del besluta en Lag om försäkringsrörelse, af den lydelse, *bilagan A* till detta betänkande utvisar;

2:o.

under förutsättning att hvad utskottet ofvan under 1:o hemställt vinner Riksdagens bifall, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, om och i hvad mån den verksamhet, som utöfvas af åtskilliga sjuk- och begrafningskassor, pensionsanstalter och andra understödsföreningar äfvensom af ränte- och kapitalförsäkringsanstalter, innefattar försäkringsrörelse af beskaffenhet, att bestämmelserna i lagen om försäkringsrörelse helt eller delvis på dem böra äga tillämpning, samt därefter om möjligt för nästkommande års Riksdag framlägga förslag till de lagbestämmelser i ämnet, hvartill utredningen kan föranleda;

3:o.

under förutsättning att hvad utskottet ofvan under 1:o hemställt vinner Riksdagens bifall, att Riksdagen, med förklarande, att Kungl. Maj:ts förslag till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket icke kunnat oförändradt antagas, samt med afslag å de af herrar Åkerman och Wallis i ämnet väckta motioner, ville för sin del besluta en Lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket, af den lydelse, *bilagan B* till detta betänkande utvisar;

4:o.

under förutsättning att hvad utskottet ofvan under 1:o hemställt vinner Riksdagens bifall, att Riksdagen ville för sin del besluta med Kungl. Maj:ts förslag i ämnet öfverensstämmande

lag om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken;

lag om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen;

lag om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar; och

lag om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura,

af den lydelse, *bilagan C* till detta betänkande utvisar.

Stockholm den 24 April 1903.

På utskottets vägnar:

E. von KRUSENSTJERNA.

Bil A.

Kungl. Maj:ts förslag.

Lag

om försäkringsbolag.

Utskottets förslag.

Lag

om försäkringsrörelse.

Härigenom förordnas som följer:

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Försäkringsrörelse må, förutom af anstalt, som inrättats af staten, drifvas endast af försäkringsaktiebolag eller af ömsesidigt försäkringsbolag med eller utan garantikapital. Försäkringsbolag må icke drifva annan rörelse än försäkringsrörelse.

Om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket stadgas särskildt.

1 §.

Försäkringsrörelse må, förutom af anstalt, som inrättats af staten, drifvas endast af ***försäkringsaktiebolag*** *eller af bolag eller förening, grundad på delägarnas ömsesidiga ansvarighet* ***(ömsesidigt försäkringsbolag).*** Försäkringsbolag må icke drifva annan rörelse än försäkringsrörelse.

Om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket stadgas särskildt.

2 §.

De, som vilja stifta försäkringsbolag, skola upprätta fullständig

2 §.

De, som vilja stifta försäkringsbolag, skola upprätta fullständig

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
bolagsordning samt däråå söka Konungens stadfästelse. Afser bolagets rörelse lifförsäkring eller brandförsäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt hvad i 5 och 67 §§ sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt däråå sökas Konungens stadfästelse. Konungen pröfvar bolagsordningens och de öfriga grundernas öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författning i öfrigt, så ock om och i hvad mån särskilda bestämmelser därutöfver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring i stadfäst bolagsordning eller i öfriga stadfästa grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfästelse.	bolagsordning samt däråå söka Konungens stadfästelse. Afser bolagets rörelse lifförsäkring, eller *afser rörelsen annat slag af försäkring* för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt hvad i 5 och 67 §§ sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt däråå sökas Konungens stadfästelse. Konungen pröfvar bolagsordningens och de öfriga grundernas öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författning i öfrigt, så ock om och i hvad mån särskilda bestämmelser därutöfver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring i stadfäst bolagsordning eller i öfriga stadfästa grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfästelse.
Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska undersåtar och till antalet minst fem.	Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska undersåtar och till antalet minst fem.
Med lifförsäkring förstås i denna lag jämväl lifränte- och kapitalförsäkring.	Med lifförsäkring förstås i denna lag jämväl lifränte- och kapitalförsäkring.

3 §.

Försäkringsbolag skall, på sätt nedan sägs, registreras.

Innan bolaget blifvit registreradt, kan det ej förvärfva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
Ingås förbindelse å bolagets vägnar, innan det blifvit registreradt, vare de, som ingått förbindelsen, ansvariga därför såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.	
Om försäkringsaktiebolag.	
4 §.	4 §.
Bolagsordning för försäkringsaktiebolag skall angifva:	Bolagsordning för försäkringsaktiebolag skall angifva:
1) bolagets firma;	1) bolagets firma;
2) föremålet för bolagets verksamhet, med särskildt angifvande, i fråga om bolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, huruvida bolaget må utan läkareundersökning meddela lifförsäkring mot dödsfall;	2) föremålet för bolagets verksamhet, med särskildt angifvande, i fråga om bolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, huruvida bolaget *skall* utan läkareundersökning meddela lifförsäkring mot dödsfall;
3) den ort, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;	3) den ort, där bolagets styrelse skall hafva sitt säte;
4) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;	4) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;
5) huru revision af styrelsens förvaltning skall ske;	5) huru revision af styrelsens förvaltning skall ske;
6) det högsta belopp, hvarför bolaget må utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk;	6) det högsta belopp, hvarför bolaget må utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk;
7) de grunder, enligt hvilka skall förfogas öfver uppkommen vinst;	7) de grunder, enligt hvilka skall förfogas öfver uppkommen vinst;
8) huruvida mera än en ordinarie bolagstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordina-	8) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och hvilka ärenden skola å ordina-

Kungl. Maj:ts förslag.

rie stämma, eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delägarnas kännedom;

10) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, så vidt de skola afvika från hvad härom finnes i 28 och 29 §§ föreskrifvet;

11) aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

12) å hvilket belopp aktie skall lyda;

13) huruvida alla aktier skola medföra samma rätt, samt, i annat fall, till hvilket belopp aktier med företrädesrätt må kunna utgifvas och hvilket företräde de skola medföra;

14) i hvilken ordning aktietecknare bör inbetala tecknadt aktiebelopp;

15) huruvida och i hvilken utsträckning delägare är pliktig att tillskjuta något utöfver tecknadt aktiebelopp, samt under hvilka förhållanden och i hvilken ordning dylik tillskottsplikt bör fullgöras.

Utskottets förslag.

rie stämma, eller, där flera hållas, å hvar och en af dem förekomma till behandling;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delägarnas kännedom;

10) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, så vidt de skola afvika från hvad härom finnes i 28 och 29 §§ föreskrifvet;

11) aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

12) å hvilket belopp aktie skall lyda;

13) huruvida alla aktier skola medföra samma rätt, samt, i annat fall, till hvilket belopp aktier med företrädesrätt må kunna utgifvas och hvilket företräde de skola medföra;

14) i hvilken ordning aktietecknare bör inbetala tecknadt aktiebelopp;

15) huruvida och i hvilken utsträckning delägare är pliktig att tillskjuta något utöfver tecknadt aktiebelopp, samt under hvilka förhållanden och i hvilken ordning dylik tillskottsplikt bör fullgöras.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
5 §.	5 §.
Afser försäkringsaktiebolags rörelse lifförsäkring, skola upprättas bestämmelser angående följande grunder för lifförsäkringsverksamheten, nämligen:	Afser försäkringsaktiebolags rörelse lifförsäkring, skola upprättas bestämmelser angående följande grunder för lifförsäkringsverksamheten, nämligen:
1) grunderna för beräkning af försäkringspremier och premiereserv;	1) grunderna för beräkning af försäkringspremier och premiereserv;
2) reglerna för återköp af försäkring, för påföljd af försummelse att erlägga premie samt för lämnande af förskott mot säkerhet i försäkringsbref;	2) reglerna för återköp af försäkring, för påföljd af försummelse att erlägga premie samt för lämnande af förskott mot säkerhet i försäkringsbref;
3) grunderna för beräkning och fördelning af den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna;	3) grunderna för beräkning och fördelning af den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna;
4) huruvida bolaget må drifva försäkringsrörelse i utlandet, samt, i sådant fall, hvilka beräkningsgrunder och försäkringsvillkor skola vid den utländska rörelsen tillämpas.	4) huruvida bolaget må drifva försäkringsrörelse i utlandet, samt, i sådant fall, hvilka beräkningsgrunder och försäkringsvillkor skola vid den utländska rörelsen tillämpas.
Skall försäkringsaktiebolag meddela brandförsäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning af försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.	Skall försäkringsaktiebolag meddela *försäkring af annat slag än lifförsäkring, och skall sådan försäkring meddelas* för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning af försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.
6 §.	
Aktiekapitalet skall bestämmas med hänsyn till vidden och beskaffenheten af den tillämnade rörelsen samt fördelas i aktier å lika belopp	

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

i svenskt mynt. Skall aktiekapitalet kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimikapitalet ej utgöra mindre än tredjedelen af maximikapitalet.

För försäkringsaktiebolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, må ej aktiekapitalet eller i fall, hvarom nyss är sagdt, minimikapitalet sättas till lägre belopp än tjugufem gånger det högsta lifförsäkringsbelopp, hvarför bolaget må vid början af sin verksamhet utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk, eller i något fall understiga etthundratusen kronor. Vid tillämpning af hvad sålunda är föreskrifvet skall i fråga om livränteförsäkring försäkringsbeloppet anses motsvara femton gånger den årliga livräntan. För annat försäkringsaktiebolag må ej aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet sättas lägre än fem tusen kronor.

Ej må aktie lyda å mindre belopp än femtio kronor; dock må, där aktiekapitalet ej öfverstiger tio tusen kronor, aktie kunna lyda å mindre belopp, lägst tio kronor.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

7 §.

Å aktierna skola utfärdas bref, angifvande ordningsnummer å den eller de aktier, hvarå de lyda. Aktiebref skall ställas till viss man.

Ej må aktiebref utgifvas, innan bolaget registrerats och full betalning erlagts för den eller de aktier, hvarå brefvet lyder, samt, där aktietecknare är pliktig att lämna tillskott, som i 12 § sägs, särskild skriftlig förbindelse å dylikt tillskott blifvit aflämnad.

Utgifves dessförinnan bevis om rätt att vinna delaktighet i bolaget eller om verkställd inbetalning å aktie, skall jämväl sådant bevis ställas till viss man.

8 §.

Det belopp, som skall utgöra full betalning för aktie, må ej sättas lägre än det belopp, hvarå aktien skall lyda.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Sist inom två år från bolagets bildande skall för aktie full betalning erläggas.

Aktietecknare vare skyldig att senast vid bolagets bildande aflämna särskild skriftlig förbindelse å oguldet aktiebelopp äfvensom, där aktietecknaren är pliktig lämna tillskott, som i 12 § sägs, å sådant tillskott.

Öfvergår aktierätten till annan, må ändock förbindelse å oguldet aktiebelopp ej återställas förr, än aktiens belopp blifvit till fullo guldet, ej heller förbindelse å tillskott, som ofvan sägs, återlämnas, innan densamma blifvit till fullo inlöst eller den, till hvilken aktierätten öfvergått, aflämnat ny sådan förbindelse, som af bolagets styrelse godkännes.

9 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie eller af tillskott, som i 12 § sägs, vare skyldig att gälda ränta efter fem för hundrade om året från förfallodagen.

Varder ej i rätt tid inbetalning å aktie verkställd, eller försummar någon att aflämna förbindelse, hvarom i 8 § 3 mom. förmäles, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad.

Underrättelse om tiden för inbetalning äfvensom anmaning, hvarom ofvan är sagdt, må anses vara gifven, när den blifvit kungjord i den ordning, som för kungörande af kallelse till ordinarie bolagsstämma skall gälla, så ock, där aktietecknarens adress uppgifvits för styrelsen, blifvit i rekommenderadt bref till honom försänd.

Då aktierätten förverkats, kan hvad å aktien redan inbetalts eller redan inbetaldt tillskott, hvarom i 12 § förmäles, ej återfordras.

10 §.

Är aktierätt förverkad, efter ty ofvan är sagdt, vare aktietecknaren, där bolagets egendom afträdes till konkurs, som börjar inom två år efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid, ändock skyldig att, så vidt borgenärers rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalning å aktie eller af tillskott, som i 12 § sägs, i den mån sådan inbetalning ej visas vara af annan för öfvertagande af aktierätten verkställd.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

11 §.

Sedan för aktie full betalning erlagts, vare aktieägaren icke skyldig att ytterligare tillskjuta något, där ej bolagsordningen innehåller bestämmelse om sådan skyldighet.

12 §.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om skyldighet att tillskjuta något utöfver tecknadt aktiebelopp, må beloppet af sådant tillskott ej för någon aktie öfverstiga tre gånger aktiens belopp.

13 §.

Försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet »försäkringsaktiebolag».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket.

14 §.

Inbjudning till aktieteckning skall vara egenhändigt underskrifven af stiftarna samt innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse å bolagsordningen samt, där bolagets rörelse afser försäkring, som i 5 § omförmäles, å öfriga i samma paragraf angifna grunder för bolagets verksamhet.

Inbjudningen skall innehålla bestämmelser ej mindre om den tid, ej öfverstigande ett år från det stadfästelsen meddelats, inom hvilken sammanträde för pröfning af frågan om bolagets bildande skall hållas, än äfven om den grund, efter hvilken i händelse af öfverteckning de utbjudna aktierna skola bland tecknarna fördelas.

Aktieteckning vare ogiltig, där den ej göres å sådan inbjudning, som ofvan i denna paragraf sägs.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

15 §.

Ej må stiftare eller annan betinga sig att för aktie eller för fullgörande af skyldighet, som i 12 § sägs, tillskjuta annat än penningar eller eljest åtnjuta särskild förmån eller rättighet. Aktieteckning, som göres med sådant förbehåll, vare ogiltig.

16 §.

Stiftarna åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i inbjudningen bestämda tid. Har ej sammanträde inom sagda tid hållits, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

17 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 16 § omförmäles, genom behöriga teckningslistor, att aktiekapitalet är, enligt inbjudningens innehåll, fulltecknadt, skall, sedan i händelse af öfverteckning aktierna blifvit mellan tecknarna fördelade och öfverskjutande teckning förklarats förfallen, till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må de flesta af de närvarande kunna besluta, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad därefter.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hafva förenat sig härom och utgöra dessa minst en fjärdedel af hela antalet tecknare, stiftarna inräknade, med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst en fjärdedel af hela aktiekapitalet, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

18 §.

Ansökning om försäkringsaktiebolags registrering skall af dess styrelse göras.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn äfvensom om deras hemvist än ock, där bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

1) Konungens beslut om stadfästelse i två styrkta afskrifter;

2) protokoll vid sammanträde med aktieägarna, utvisande att beslut fattats om bolagets bildande och att styrelse blifvit utsedd;

3) en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven uppgift, huru mycket blifvit tecknadt, med afdrag ej mindre i anledning af öfverteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som af aktietecknare förverkats och ej af annan öfvertagits, äfvensom huru mycket af det belopp, hvartill aktiekapitalet sålunda uppgår, blifvit inbetaldt;

4) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

19 §.

Ändring i bolagsordningen eller i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra ansökning och därvid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

20 §.

Förklaras aktietecknares aktierätt förverkad, och varder den ej inom en månad därefter af annan öfvertagen, skall aktiekapitalet anses minskadt med det belopp, som svarar emot den förverkade aktierätten; och varde anmälan härom ofördröjligen för registrering gjord.

21 §.

Sist sex månader efter utgången af den för aktiernas inbetalning bestämda tid skall, där ej anmälan om full inbetalning förut skett, för registrering aflämnas en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å aktierna inbetalts.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

Understiger hvad inom sålunda stadgad tid anmälts vara inbetaldt det belopp, hvartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, skall bolaget anses vara vid utgången af den tid upplöst; och varde anteckning härom i registret gjord.

22 §.

Ökning af aktiekapitalet medelst ny aktieteckning må ej ske, innan förutvarande aktiekapital blifvit till fullo inbetaldt.

Beslut om sådan ökning skall registreras och må ej bringas till verkställighet, innan det blifvit registreradt. Innefattar beslutet ändring i bolagsordningen, må registrering ej ske förr, än stadfästelse å ändringen vunnits.

Vid ansökning om registrering af beslut, som nu är sagdt, skall fogas en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven försäkran, att förutvarande aktiekapital till fullo inbetalts.

Sist en månad efter utgången af den för inbetalning af de nya aktierna bestämda tid, hvilken ej må öfverstiga ett år från det beslutet registrerades, skall för registrering aflämnas en af styrelseledamöterna egenhändigt underskrifven uppgift om det belopp, som å de nya aktierna inbetalts.

23 §.

Hvad om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie eller af tillskott, som i 12 § sägs, så ock rörande anmaning finnes i 9 och 10 §§ stadgadt skall äga motsvarande tillämpning vid ny aktieteckning, som i 22 § sägs.

24 §.

Varder, efter det uppgift, som i 21 eller 22 § omförmäles, blifvit aflämnad, ytterligare inbetalning å aktier fullgjord, må anmälan därom kunna för registrering göras.

25 §.

Under försäkringsaktiebolags bestånd må ej till utdelning åt aktieägare eller försäkringstagare användas annat än den behållning, som en-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

ligt vederbörligen pröfvad balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet, i den mån behållningen ej skall till reservfond eller säkerhetsfond afsättas.

Egen aktie må försäkringsaktiebolag ej förvärfva, ej heller såsom pant emottaga.

26 §.

Försäkringsaktiebolag, hvars rörelse icke afser allenast lifförsäkring, skall af sin årsvinst afsätta minst tio procent till reservfond. Sedan fonden uppgått till ett belopp motsvarande tio procent af inbetalda aktiekapitalet eller till det högre belopp, som kan vara i bolagsordningen bestämdt, må vidare afsättning af årsvinsten kunna upphöra; nedgår fonden under det sålunda stadgade belopp, skall afsättning därtill ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas hvad vid aktieteckning kan för aktierna betingas utöfver det belopp, hvarå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats och aktiekapitalet i följd däraf minskats, hvad innan aktierätten förverkades blifvit å aktien inbetaldt.

Nedsättning af reservfonden må beslutas allenast för betäckande af förlust, som enligt vederbörligen pröfvad balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet.

27 §.

Aktieägares rätt att deltaga i handhafvandet af bolagets angelägenheter utöfvas å bolagsstämma. Där äge hvarje aktieägare, som behörigen anmäler sig till deltagande i förhandlingarna, rösträtt.

Ej må någon, för egen del eller såsom ombud för annan, deltaga i afgörande af fråga, hvari hans enskilda rätt är mot bolagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, ej heller i val af revisor.

Vid bolagsstämma skall, genom styrelsens försorg, föras protokoll, utvisande hvilka aktieägare i förhandlingarna deltagit samt det antal aktier, för hvilket en hvar af dem ägt rösta. Senast fjorton dagar efter stämman skall protokollet vara för aktieägarna tillgängligt.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

28 §.

Beslut om ändring af bolagsordningens bestämmelse i afseende på föremålet för bolagets verksamhet eller om sådan ändring af bolagsordningen, att aktier med företrädesrätt må utfärdas, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägarna förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst tre fjärdedelar af de röstande med ett sammanlagdt aktiebelopp af minst tre fjärdedelar af hela aktiekapitalet.

Beslut om annan ändring i bolagsordningen eller om ändring i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller om bolagets upplösning af annan orsak, än i 50 § sägs, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägarna förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande.

Är för giltighet af beslut, hvarom nu är sagdt, något ytterligare villkor i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

29 §.

Jämte hvad i 27 och 28 §§ är om utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma stadgadt, gälle, där ej annorlunda finnes i bolagsordningen bestämdt:

att hvarje aktie berättigar till en röst;

att frånvarande aktieägares rösträtt må genom ombud utöfvas;

att såsom bolagets beslut gäller den mening, för hvilken de flesta rösterna afgifvits; och

att vid lika röstetal val afgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes af de flesta röstande eller, om jämväl antalet röstande är lika, af stämmans ordförande.

30 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom sex månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den stämma skall styrelsen framlägga för-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

valtningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna året tillika med det utlåtande, som enligt 44 § bör af revisorerna afgifvas.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för aktieägarna tillgänglig. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej utan samtliga närvarandes samtycke vid stämman till afgörande företagas, där det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorernas utlåtande, eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill aktieägare hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen anmälan därom minst fjorton dagar före stämman.

31 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla aktieägarna till extra bolagsstämma.

Sådan stämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel af hela aktiekapitalet eller den mindre del däraf, som må vara i bolagsordningen bestämd.

Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman angifvet.

32 §.

Har styrelsen ej senast fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 31 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, där ej annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla aktieägarna till ordinarie bolagsstämma, har magistrat eller kronofogde i orten att, på anmälan af aktieägare, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

33 §.

Menar styrelsen eller ledamot däraf eller aktieägare, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge däråa tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Hvad om klander af bolagsstämmobeslut nu är sagdt gälle ock, där aktietecknare vill tala å beslut, som fattats å sammanträde, hvarom i 16 § förmäles.

34 §.

Försäkringsaktiebolag skall företrädas af en styrelse, bestående af tre eller flera ledamöter.

Ledamot af styrelsen skall vara i Sverige bosatt svensk undersåte.

Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Ändring i styrelsens sammansättning skall ofördröjligen för registrering anmälas.

35 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl då annat offentlig myndighets bud skall delgifvas bolaget.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kära till bolaget, kalle aktieägarna till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 33 § afses, styrelsens rätt till talan bevarad, om inom där stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördröjligen hållas.

36 §.

Skriftlig afhandling, som för försäkringsaktiebolag ingås, skall undertecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firma-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

teckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jämväl underskrifva sina namn.

Firman skall, där ej annorlunda blifvit bestämdt, tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt.

Är afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som underskrifvit afhandlingen, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

37 §.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom om den inskränkning.

Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

38 §.

Styrelsen äge förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest föra bolagets talan.

Ej må dock prokurist för bolaget antagas.

39 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i afgörande af fråga, hvari hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

40 §.

Styrelsen åligge att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

41 §.

Öfver försäkringsaktiebolags samtliga aktier skall genom styrelsens försorg hållas förteckning, i hvilken skola upptagas de ursprungliga aktieägarna samt införas de förändringar i äganderätten till aktie, som hos styrelsen anmälas.

Af den förteckning äge en hvar vid anfordran taga kännedom.

42 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 30 § sägs, har att för hvarje år å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerna samt, tillika med dessas utlåtande, minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för aktieägarna tillgängliga.

43 §.

Å den bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jämte revisorernas utlåtande framläggas, skall jämväl till behandling företagas frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid berättelsen omfattar.

Yrkas af aktieägare med ett sammanlagdt aktiebelopp utgörande minst en tiondedel af hela aktiekapitalet, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid berättelsen omfattar ej anställd inom ett år från det berättelsen å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder däraf att ansvarsfrihet beviljats, äge bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i berättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, där denna kan antagas hafva inverkat å beslutet om ansvarsfrihet.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

44 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas af en eller flera revisorer. Öfver granskningen skall för hvarje år skriftligt utlåtande afgifvas.

Val af revisor må ej afse längre tid än två år. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Hvad i 40 § är om styrelse stadgadt skall äga motsvarande tillämpning å revisorer.

45 §.

Revisor skall äga ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Där granskningen därtill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 32 § sägs äga motsvarande tillämpning.

46 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas, sedan två år förflutit från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades.

47 §.

Afträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, äge

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 46 § förmäles.

Talan, hvarom i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

48 §.	48 §.
De vid försäkringsaktiebolags bildande och därefter före utgången af andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång; dock skola dessa organisationskostnader i bolag, hvars rörelse allenast afser lifförsäkring, vara afskrifna senast vid utgången af det tionde räkenskapsåret sålunda, att vid utgången af det sjätte året skall hafva afskrifvits minst en femtedel och vid utgången af hvarje följande år ytterligare minst en femtedel för hvarje år, samt i annat bolag afskrifvas med minst en åttondel för hvarje efter andra räkenskapsåret följande år.	De vid försäkringsaktiebolags bildande och därefter före utgången af andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, *där sådant i bolagsordningen bestämmes*, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång; dock skola dessa organisationskostnader i bolag, hvars rörelse allenast afser lifförsäkring, vara afskrifna senast vid utgången af det tionde räkenskapsåret sålunda, att vid utgången af det sjätte året skall hafva afskrifvits minst en femtedel och vid utgången af hvarje följande år ytterligare minst en femtedel för hvarje år, samt i annat bolag afskrifvas med minst en åttondel för hvarje efter andra räkenskapsåret följande år.
Kostnad, som under loppet af ett räkenskapsår användts till anskaffande af nya lifförsäkringar, må i balansräkningen uppföras såsom tillgång, dock icke till högre belopp än en och en half procent af sum-	Kostnad, som under loppet af ett räkenskapsår användts till anskaffande af nya lifförsäkringar, må i balansräkningen uppföras såsom tillgång, dock icke till högre belopp

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
man af de under året anskaffade och på bolagets eget ansvar bibehållna, i kraft varande lifförsäkringar, lifränteförsäkringar oräknade. Har anskaffningskostnad för något år sålunda uppförts såsom tillgång, skall den afskrifvas med minst en femtedel för hvarje år.	än en och en half procent af summan af de under året anskaffade och på bolagets eget ansvar bibehållna, i kraft varande lifförsäkringar, lifränteförsäkringar oräknade. Har anskaffningskostnad för något år sålunda uppförts såsom tillgång, skall den afskrifvas med minst en femtedel för hvarje år.
Innan organisations- och anskaffningskostnader fullständigt afskrifvits, må ej till aktieägare och försäkringstagare utdelas sammanlagdt mera än fem procent å det inbetalda aktiekapitalet.	Innan organisations- och anskaffningskostnader fullständigt afskrifvits, må ej *för något år* till aktieägare och försäkringstagare utdelas sammanlagdt mera än fem procent å det inbetalda aktiekapitalet.

49 §.

Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brefvet afses.

Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af bolagets fonder inräknas oguldna förbindelser af aktieägare, skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.

50 §.

Har antalet aktieägare nedgått under fem, eller har enligt vederbörligen pröfvad balansräkning aktiekapitalet till två tredjedelar eller till den mindre del, som kan vara i bolagsordningen bestämd, gått förloradt, skall, där ej inom tre månader tillräckligt antal aktieägare inträder eller bristen i aktiekapitalet fylles, bolaget upplösas och likvidation verkställas, vid äfventyr att de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande af bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, svara för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

51 §.

Finnes försäkringsaktiebolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, äge aktieägare eller borgenär hos rätten eller domaren göra ansökning om bolagets upplösning. Kungörelse härom med uppgift om tiden, när ansökningen kommer att af rätten pröfvas, skall af rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i ortstidning, genom hvilken kallelse till bolagsstämma skall bringas till aktieägarnas kännedom. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flera personer att emellertid såsom gode män företräda bolaget. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten bolaget upplöst och förordne en eller flera likvidatorer att dess likvidation verkställa.

Om beslut, hvarigenom bolaget förklarats upplöst, så ock om förordnande, som enligt denna paragraf meddelas, skall underrättelse oförd röjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

52 §.

Afträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs, eller då, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades. Underrättelse om den offentliga stämningen skall, samtidigt med kungörelsen därom, genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

53 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där bolaget vid konkursens början var upplöst, af likvidatorerna; dock må ny styrelse eller nya likvidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

54 §.

Upplöses försäkringsaktiebolag af annan anledning än i 51, 52 eller 136 § sägs, skall likvidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom likvida-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

torer, där ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flera särskilda likvidatorer utses. Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning, hvarom nu är fråga, med uppgift å dem, som, enligt hvad här ofvan i denna paragraf är sagdt, skola vara bolagets likvidatorer, äfvensom å dem, hvilka enligt bolagets beslut äga teckna bolagets firma. Afgår likvidator eller utses ny sådan, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras.

55 §.

Likvidatorerna åligge att ofördröjligen söka årsstämning å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och uppgöra balansräkning.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas, där ej annat föranledes af bestämmelserna i 139—144 §§.

56 §.

Där ej annat föranledes af bestämmelserna i 139—144 §§, gälle om likvidatorers befogenhet att företräda försäkringsaktiebolag och deras skyldigheter i tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgadt; dock äge likvidatorer ej, utan särskildt, af bolaget erhållet bemyndigande, afyttra dess fasta egendom annorledes än genom försäljning å offentlig auktion.

57 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 36 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så ock om påföljd för försummelse härutinnan äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Kungl. Maj:ts förslag.

58 §.

Innan den i årsstämningen utsatta dag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald, må bolagets tillgångar ej mellan aktieägarna skiftas.

Då likvidationen afslutats, skall anmälan därom ofördröjligen af likvidatorerna för registrering göras.

59 §.

Åtnöjes aktieägare ej med bolagsskifte eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall han sin talan hos domstol anhängiggöra inom ett år från den dag likvidationen afslutades. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Lag samma vare, där i fall, som i 139 § afses, försäkringsinspektionen ej åtnöjes med skifte eller åtgärd, hvarom nu är sagdt.

60 §.

Har försäkringsaktiebolag kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, äge försäkringstagare häfva försäkringsaftalet, där ej bolaget vid anfordran ställer säkerhet för aftalets fullgörande. Försäkringsaftal, som ej sålunda häfts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej aftalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt hvad nu är sagdt, försäkringsaftalet att gälla, äge dock försäkringstagaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 120 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Utskottets förslag.

60 §.

Har försäkringsaktiebolag kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, äge försäkringstagare häfva försäkringsaftalet, där ej bolaget vid anfordran ställer säkerhet för aftalets fullgörande. Försäkringsaftal, som ej sålunda häfts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej aftalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt hvad nu är sagdt, försäkringsaftalet att gälla, äge dock försäkringstagaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 120 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
Hvad i denna paragraf är stadgadt gälle icke försäkringsaftal, som afses i 139 §.	Hvad i denna paragraf är stadgadt gälle icke *lifförsäkringsaftal.*
Om häfvande af sjöförsäkringsaftal stadgas i sjölagen.	Om häfvande af sjöförsäkringsaftal stadgas i sjölagen.

61 §.

Försäkringsaktiebolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

Innehåller bolagsordningen föreskrift, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot däraf eller aktieägare skola hänskjutas till afgörande af en eller flera skiljemän, äge den föreskrift samma verkan, som skiljeaftal tillkommer, och gälle om påkallande af föreskriftens tillämpning hvad om stämning i denna lag finnes stadgadt.

62 §.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller aktieägare denna lag eller bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, svare de för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om ömsesidiga försäkringsbolag.

63 §.

Delägare i ömsesidigt försäkringsbolag äro försäkringstagarna.

64 §.

För ömsesidigt försäkringsbolags förbindelser svara delägarna personligen med obegränsad eller till visst belopp begränsad ansvarighet; dock må i fråga om bolag, hvars rörelse icke afser försäkring af egendom, kunna bestämmas, att allenast bolagets tillgångar skola häfta för dess förbindelser.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
Delägares ansvarighet må göras gällande allenast i den ordning denna lag föreskrifver.	
65 §.	
Skulle i ömsesidigt försäkringsbolag, hvars rörelse icke afser försäkring af egendom, delägarna enligt bolagsordningen stå i personlig ansvarighet för bolagets förbindelser, må i bolagsordningen kunna bestämmas, att bolaget äger vid meddelande åt annat bolag af återförsäkring å lifförsäkring fritaga det bolag från sådan ansvarighet. Dock må ej återförsäkringar, som meddelats under sagda villkor, öfverstiga en tiondedel af lifförsäkringarnas sammanlagda belopp; vid tillämpning häraf skall lifräntas försäkringsbelopp beräknas på sätt i 6 § är för där afsedda fall stadgadt.	
För återförsäkring, som ofvan i denna paragraf afses, må ej medgifvas andel i uppkommande vinst.	
66 §.	66 §.
Bolagsordning skall angifva:	Bolagsordning skall angifva:
1)—8) hvad i 4 § är under 1)—8) i fråga om försäkringsaktiebolag föreskrifvet;	1)—8) hvad i 4 § är under 1)—8) i fråga om försäkringsaktiebolag föreskrifvet;
9) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, med särskildt angifvande, i fråga om bolag med garantikapital, huruvida och i hvilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant;	9) grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å bolagsstämma, med särskildt angifvande, *där garantikapital förskjutes*, huruvida och i hvilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant;
10) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare;	10) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare;

Kungl. Maj:ts förslag.

11) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

12) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

13) antal och belopp af försäkringar, som skola vara tecknade, innan bolaget må anses bildadt;

äfvensom, där garantikapital förskjutes:

14) garantikapitalets belopp;

15) i hvilken ordning garant bör inbetala tecknadt garantibelopp;

16) huruvida och i hvilken utsträckning garant är pliktig att något utöfver tecknadt garantibelopp tillskjuta, samt under hvilka förhållanden och i hvilken ordning garant bör fullgöra dylik tillskottsplikt;

17) huruvida och i hvilken ordning ränta å garantikapitalet skall erläggas och garantikapitalet återgäldas.

Bolagsordningen skall jämväl innehålla bestämmelser ej mindre om den tid, ej öfverstigande ett år från det stadfästelse meddelats, inom hvilken sammanträde, som i 74 § sägs, skall hållas, än äfven om grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å sådant sammanträde.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, att bolagsstämmas befogenhet skall helt eller delvis utöfvas af vissa därtill utsedda perso-

Utskottets förslag.

11) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

12) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

13) antal och belopp af försäkringar, som skola vara tecknade, innan bolaget må anses bildadt;

äfvensom, där garantikapital förskjutes:

14) garantikapitalets belopp;

15) i hvilken ordning garant bör inbetala tecknadt garantibelopp;

16) huruvida och i hvilken utsträckning garant är pliktig att något utöfver tecknadt garantibelopp tillskjuta, samt under hvilka förhållanden och i hvilken ordning garant bör fullgöra dylik tillskottsplikt;

17) huruvida och i hvilken ordning ränta å garantikapitalet skall erläggas och garantikapitalet återgäldas.

Bolagsordningen skall jämväl innehålla bestämmelser ej mindre om den tid, ej öfverstigande ett år från det stadfästelse meddelats, inom hvilken sammanträde, som i 74 § sägs, skall hållas, än äfven om grunderna för utöfvande af rösträtt och fattande af beslut å sådant sammanträde.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, att bolagsstämmas befogenhet skall helt eller delvis utöfvas af vissa därtill utsedda perso-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
ner, skall hvad i denna lag om bolagsstämma med ömsesidigt försäkringsbolag sägs äga motsvarande tillämpning å sammanträde med nämnda personer.	ner, skall hvad i denna lag om bolagsstämma med ömsesidigt försäkringsbolag sägs äga motsvarande tillämpning å sammanträde med nämnda personer.

67 §.

Afser ömsesidigt försäkringsbolags rörelse försäkring, som i 5 § omförmäles, skall hvad i samma paragraf är föreskrifvet äga motsvarande tillämpning.

68 §.

Sist inom två år från bolagets bildande skall, där garantikapital förskjutes, tecknadt garantibelopp vara till fullo kontant inbetaldt. Garant vare skyldig att senast vid bolagets bildande aflämna särskild skriftlig förbindelse å tecknadt garantibelopp, som är oguldet, äfvensom å tillskott, som det enligt bolagsordningen åligger honom att tillskjuta utöfver tecknadt garantibelopp.

69 §.

Upplöses ömsesidigt försäkringsbolag, äge garant för fordran på grund af inbetalning af garantibelopp eller tillskott, hvarom i 66 § under 16) förmäles, ej njuta betalning ur bolagets tillgångar förr, än bolagets öfriga skulder blifvit till fullo guldna.

70 §.

Ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden »ömsesidig» samt »försäkring».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annan, förut i laga ordning registrerad, ännu bestående firma, så ock från benämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket.

Kuugl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

71 §.

Innan ömsesidigt försäkringsbolag må anses bildadt, skola försäkringar vara tecknade till antal och belopp, som bestämmas med hänsyn till beskaffenheten af den tillämnade rörelsen; förskjutes garantikapital, må de erforderliga försäkringarnas antal och belopp i förhållande därtill nedsättas.

72 §.

Inbjudning till teckning af delaktighet i ömsesidigt försäkringsbolag skall vara egenhändigt underskrifven af stiftarna samt innefatta styrkt afskrift af Konungens beslut om stadfästelse.

Teckning må ej vid sammanträde, hvarom i 74 § förmäles, tagas i beräkning, där den ej göres å sådan inbjudning, som nu är sagd.

73 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, där det ej finnes i inbjudningen fullständigt angifvet.

74 §.

Stiftarna åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, för pröfning af frågan om bolagets bildande utlysa sammanträde att hållas inom den i bolagsordningen bestämda tid.

75 §.

Styrkes vid sammanträde, som i 74 § omförmäles, genom behöriga teckningslistor, att försäkringar blifvit tecknade till minst det antal och belopp, som i bolagsordningen föreskrifvas, samt, där garantikapital skall förskjutas, att detsamma blifvit till den i bolagsordningen föreskrifna del kontant inbetaldt, skall till afgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må beslutas, att med frågans afgörande skall anstå till fortsatt sammanträde inom en månad därefter.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Beslutes, att bolaget skall komma till stånd, skall bolaget anses bildadt samt val af styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

76 §.

Ansökning om ömsesidigt försäkringsbolags registrering skall af dess styrelse göras.

Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn äfvensom om deras hemvist, än ock, där bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

1) Konungens beslut om stadfästelse, i två styrkta afskrifter;
2) protokoll, utvisande att bolaget blifvit bildadt och styrelse utsedd;
3) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

Dessutom skall, där garantikapital enligt bolagsordningen skall förskjutas, vid ansökningen fogas styrkt afskrift af garantiaftalet äfvensom en af styrelseledamöterna afgifven, egenhändigt underskrifven förklaring, huru stor del af garantikapitalet blifvit kontant inbetald samt huruvida och i hvad mån förbindelser, som i 68 § omförmälas, blifvit aflämnade.

Varder, efter det ansökning om ömsesidigt försäkringsbolags registrering gjorts, inbetalning å garantikapital verkställd, må anmälan därom kunna för registrering göras.

77 §.

Under ömsesidigt försäkringsbolags bestånd må ej till utdelning af ränta eller vinst åt garanter eller af vinst åt delägare användas annat än den behållning, som enligt vederbörligen pröfvad balansräkning finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet, i den mån behållningen ej skall till säkerhetsfond afsättas.

78 §.

Å bolagsstämma må ej någon för egen del eller såsom ombud för annan deltaga i afgörande af fråga, hvari hans enskilda rätt är mot bo-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

lagets stridande; och må förty ledamot af styrelsen ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för hvilken han är ansvarig, ej heller i val af revisor.

Öfver beslut, som å bolagsstämma fattas, skall genom styrelsens försorg protokoll föras. Senast fjorton dagar efter bolagsstämman skall protokollet vara för delägarna så ock för röstberättigade, som ej äro delägare, tillgängligt.

79 §.

Beslut, hvarigenom delägarnas ansvarighet för bolagets förbindelser förändras, vare ej giltigt, med mindre samtliga delägarna därtill samtyckt.

Beslut om annan ändring i bolagsordningen eller om ändring i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller om bolagets upplösning vare ej giltigt, med mindre samtliga röstberättigade förenat sig därom eller beslutet fattats å två på hvarandra följande bolagsstämmor, däraf minst en ordinarie, och å den bolagsstämma, som sist hålles, biträdts af minst två tredjedelar af de röstande. Är härutöfver något villkor för beslutets giltighet i bolagsordningen bestämdt, lände ock det till efterrättelse.

80 §.	80 §.
Ändring i bolagsordningen eller i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra anmälan och därvid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.	Ändring i bolagsordningen eller i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall registreras. Styrelsen skall härom ofördröjligen göra *ansökning* och därvid foga två styrkta afskrifter af Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

81 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla de röstberättigade till extra bolagsstämma.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
Sådan bolagsstämma skall af styrelsen utlysas, då det för uppgifvet ändamål skriftligen påfordras af minst en tiondedel af samtliga röstberättigade eller det mindre antal, som må vara i bolagsordningen bestämdt.	
Vid extra bolagsstämma må ej till afgörande företagas ärende, som ej varit i kallelsen till stämman angifvet.	
82 §.	82 §.
Har styrelsen ej senast inom fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 81 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, där ej annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla de röstberättigade till bolagsstämma, har magistrat eller kronofogde i orten att, på anmälan af röstberättigad, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.	Har styrelsen ej senast inom fjorton dagar efter påfordran, hvarom i 81 § är sagdt, utlyst bolagsstämma att hållas inom en månad, där ej annat af bolagsordningen föranledes, eller underlåter styrelsen att i föreskrifven ordning kalla de röstberättigade till *ordinarie* bolagsstämma, har magistrat eller kronofogde i orten att, på anmälan af röstberättigad, ofördröjligen utlysa bolagsstämma.
83 §.	
Menar styrelsen eller ledamot däraf eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, att beslut, som å bolagsstämma fattats, icke i behörig ordning tillkommit eller eljest strider mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.	
Hvad om klander af bolagsstämmobeslut nu är sagdt äge motsvarande tillämpning i fråga om talan å beslut, som fattats vid sammanträde, hvarom i 74 § förmäles.	
84 §.	
Ömsesidigt försäkringsbolag skall företrädas af en styrelse, bestående af tre eller flera ledamöter.	

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

Ledamot af styrelsen skall vara i Sverige bosatt svensk undersåte.

Val af styrelseledamot må ej afse längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma från uppdraget skiljas.

Ändring i styrelsens sammansättning skall ofördröjligen för registrering anmälas.

85 §.

Angående styrelseledamots befogenhet att för bolaget mottaga stämning är stadgadt i rättegångsbalken; och skall hvad i sådant afseende gäller äga tillämpning jämväl då annat offentlig myndighets bud skall delgifvas bolaget.

Vill styrelsen klandra beslut, som å bolagsstämma fattats, eller eljest kära till bolaget, kalle de röstberättigade till bolagsstämma för val af ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgifven, då den blifvit å stämman föredragen; dock vare i fall, som i 83 § afses, styrelsens rätt till talan bevarad, om inom där stadgad tid stämman blifvit utlyst att ofördröjligen hållas.

86 §.

Skriftlig afhandling, som för ömsesidigt försäkringsbolag ingås, skall undertecknas å dess vägnar och med utsättande af dess firma. Vid firmateckning skola de, som äro berättigade att teckna firman, jämväl underskrifva sina namn.

Firman skall, där ej annorlunda blifvit bestämdt, tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt.

Är afhandling, som för bolaget ingås, ej behörigen underskrifven å dess vägnar, svare de, som underskrifvit afhandlingen, för hvad sålunda slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

87 §.

Inskränkning i styrelsens befogenhet att företräda bolaget vare utan verkan mot en hvar, som ej visas hafva ägt kännedom om den inskränkning.

Kungl. Maj:ts förslag.

Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras, där ej fråga är om inskränkning i befogenheten att för bolaget upptaga lån.

88 §.

Styrelsen äge förordna ombud att å bolagets vägnar söka, kära och svara, så ock eljest föra bolagets talan.

Ej må dock prokurist för bolaget antagas.

89 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är i bolagsordningen bestämdt, den mening, om hvilken vid sammanträde de flesta röstande förenat sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes af ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot af styrelsen äge ej deltaga i afgörande af fråga, hvari hans enskilda rätt är mot bolagets stridande.

90 §.

Styrelsen åligge att vid fullgörandet af sitt uppdrag ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som af bolaget meddelas och ej strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

91 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom sex månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den bolagsstämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna året tillika med det utlåtande, som enligt 95 § bör af revisorerna afgifvas.

Utskottets förslag.

91 §.

Ordinarie bolagsstämma skall hållas inom sex månader efter utgången af hvarje räkenskapsår. Å den bolagsstämma skall styrelsen framlägga förvaltningsberättelse jämte balansräkning för det förflutna året tillika med det utlåtande, som enligt 95 § bör af revisorerna afgifvas.

Kungl. Maj:ts förslag.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för de röstberättigade tillgänglig. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej utan samtliga närvarande röstberättigades samtycke vid stämman till afgörande företagas, där det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorernas utlåtande, eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill röstberättigad hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen anmälan därom minst fjorton dagar före stämman.

92 §.

Öfver de å bolagsstämma röstberättigade skall genom styrelsens försorg hållas förteckning. Af den förteckning äge en hvar vid anfordran taga kännedom.

Utskottets förslag.

92 §.

Minst åtta dagar före ordinarie bolagsstämma skall förteckning å de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas för de röstberättigade tillgänglig. Ärende, som ej varit å förteckningen upptaget, må ej utan samtliga närvarande röstberättigades samtycke vid stämman till afgörande företagas, där det ej omedelbart föranledes af förvaltningsberättelsen eller balansräkningen eller revisorernas utlåtande, eller ock enligt bolagsordningen skall vid stämman afgöras.

Vill röstberättigad hänskjuta ärende till pröfning å stämman, göre hos styrelsen anmälan därom minst fjorton dagar före stämman.

93 §.

Den förvaltningsberättelse, som styrelsen, efter ty i 91 § sägs, har att för hvarje räkenskapsår å bolagsstämma framlägga, skall uttryckligen angifva den vinst eller förlust, som af rörelsen under året uppkommit.

Förvaltningsberättelsen och balansräkningen skola minst en månad före stämman tillhandahållas revisorerna samt, tillika med dessas utlåtande,

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

minst åtta dagar före stämman i tillräckligt antal exemplar hållas för de röstberättigade tillgängliga.

94 §.

Å den bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse och balansräkningen jämte revisorernas utlåtande framläggas, skall jämväl frågan om beviljande af ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid berättelsen om fattar företagas till behandling.

Yrkas af minst en tiondedel af samtliga röstberättigade, att med afgörande af den fråga skall anstå till fortsatt stämma inom två månader, må sådant anstånd ej förvägras.

Varder talan å förvaltningen under den tid berättelsen omfattar ej anställd inom ett år från det berättelsen å bolagsstämma framlades, vare så ansedt, som om ansvarsfrihet blifvit beviljad.

Utan hinder däraf att ansvarsfrihet beviljats, äge bolaget att, inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, i afseende å förvaltningen anställa talan mot styrelseledamot, som visas hafva i berättelsen eller balansräkningen mot bättre vetande meddelat oriktig uppgift, där denna kan antagas hafva inverkat å beslutet om ansvarsfrihet.

95 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas af en eller flera revisorer. Öfver granskningen skall för hvarje räkenskapsår skriftligt utlåtande afgifvas.

Val af revisor må ej afse längre tid än två år. Revisor må, ändå att den tid, för hvilken han blifvit vald, ej gått till ända, kunna genom beslut å bolagsstämma skiljas från uppdraget.

Hvad i 90 § är om styrelse stadgadt skall äga motsvarande tillämpning å revisorer.

96 §.

Revisor skall äga ständig tillgång till bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må af honom begärd upplysning angående förvaltningen ej af styrelsen förvägras.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Där granskningen därtill föranleder, må revisorerna skriftligen med angifvande af skälet påfordra, att extra bolagsstämma skall af styrelsen utlysas. Har sådan påfordran skett, skall hvad i 82 § sägs äga motsvarande tillämpning.

97 §.

Hafva revisorer i sitt utlåtande mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik, i förvaltningsberättelsen eller balansräkningen meddelad uppgift, eller vid fullgörandet af sitt uppdrag visat grof vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en. Ej må dock talan härom anställas, sedan två år förflutit från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades.

98 §.

Afträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen å bolagsstämma framlades, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blifvit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen afser.

Inträffar konkurs inom två år från det revisorernas utlåtande å bolagsstämma framlades, stånde konkursboet öppet att mot dem anställa sådan talan, som i 97 § förmäles.

Talan, hvarom i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande af bolaget, efter ty ofvan är sagdt, då ännu ej gått till ända, inom utgången af den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

99 §.	99 §.
De vid ömsesidigt försäkringsbolags bildande och därefter före utgången af andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må i bolagets balansräkning upp-	De vid ömsesidigt försäkringsbolags bildande och därefter före utgången af andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, *där sådant i bolagsordningen be-*

Kungl. Maj:ts förslag.

föras såsom tillgång; dock skola dessa organisationskostnader i bolag, hvars rörelse allenast afser lifförsäkring, vara afskrifna senast vid utgången af det tionde räkenskapsåret sålunda, att vid utgången af det sjätte året skall hafva afskrifvits minst en femtedel och vid utgången af hvarje följande år ytterligare minst en femtedel för hvarje år, samt i annat bolag afskrifvas med minst en åttondel för hvarje efter andra räkenskapsåret följande år.

Kostnad, som under loppet af ett räkenskapsår användts till anskaffande af nya lifförsäkringar, må i balansräkningen uppföras såsom tillgång, dock icke till högre belopp än en och en half procent af summan af de under året anskaffade och på bolagets eget ansvar bibehållna, i kraft varande lifförsäkringar, lifränteförsäkringar oräknade. Har anskaffningskostnad för något år sålunda uppförts såsom tillgång, skall den afskrifvas med minst en femtedel för hvarje år.

Innan organisations- och anskaffningskostnader fullständigt afskrifvits, må icke till garanter och delägare utdelas sammanlagdt mera än fem procent å inbetaldt garantikapital.

Utskottets förslag.

stämmes, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång; dock skola dessa organisationskostnader i bolag, hvars rörelse allenast afser lifförsäkring, vara afskrifna senast vid utgången af det tionde räkenskapsåret sålunda, att vid utgången af det sjätte året skall hafva afskrifvits minst en femtedel och vid utgången af hvarje följande år ytterligare minst en femtedel för hvarje år, samt i annat bolag afskrifvas med minst en åttondel för hvarje efter andra räkenskapsåret följande år.

Kostnad, som under loppet af ett räkenskapsår användts till anskaffande af nya lifförsäkringar, må i balansräkningen uppföras såsom tillgång, dock icke till högre belopp än en och en half procent af summan af de under året anskaffade och på bolagets eget ansvar bibehållna, i kraft varande lifförsäkringar, lifränteförsäkringar oräknade. Har anskaffningskostnad för något år sålunda uppförts såsom tillgång, skall den afskrifvas med minst en femtedel för hvarje år.

Innan organisations- och anskaffningskostnader fullständigt afskrifvits, må icke *för något år* till garanter och delägare utdelas sammanlagdt mera än fem procent å inbetaldt garantikapital *till den del detta icke må hafva blifvit till garanterna återbetaldt.*

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
100 §.	
Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brefvet afses. Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af bolagets fonder inräknas oguldna förbindelser af garanter, skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.	
101 §.	101 §.
Finnas ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar enligt vederbörligen pröfvad balansräkning icke motsvara dess skulder, de i 120 och 126 §§ föreskrifna fonder inberäknade, skall, där ej allenast bolagets tillgångar häfta för dess förbindelser, det belopp, hvartill bristen, i den mån den ej varder täckt genom nedsättning af den i 126 § omförmälda säkerhetsfond, uppgår, med tillägg af högst en tiondedel ofördröjligen af styrelsen uttaxeras å dem, som varit delägare i bolaget under hela eller någon del af den tid balansräkningen afser; är delägarnas personliga ansvarighet till visst belopp begränsad, skall uttaxeringen därefter jämkas.	Finnas ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar enligt vederbörligen pröfvad balansräkning icke motsvara dess skulder, de i 120 och 126 §§ föreskrifna fonder inberäknade, skall, där ej *för bolagets förbindelser häfta allenast dess tillgångar*, det belopp, hvartill bristen, i den mån den ej varder täckt genom nedsättning af den i 126 § omförmälda säkerhetsfond, uppgår, med tillägg af högst en tiondedel ofördröjligen af styrelsen uttaxeras å dem, som varit delägare i bolaget under hela eller någon del af den tid balansräkningen afser; är delägarnas personliga ansvarighet till visst belopp begränsad, skall uttaxeringen därefter jämkas.
Varder bristen ej genom uttaxering, på sätt nu är sagdt, täckt, eller häfta allenast bolagets tillgångar för dess förbindelser, skall i förra fallet hvad af bristen icke kunnat genom uttaxering täckas,	Varder bristen ej genom uttaxering, på sätt nu är sagdt, täckt, eller häfta allenast bolagets tillgångar för dess förbindelser, skall i förra fallet hvad af bristen icke kunnat genom uttaxering täckas,

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
och i senare fallet hela bristen, i den mån den ej varder genom nedsättning af den i 126 § omförmälda säkerhetsfond täckt, utjämnas genom nedsättning af försäkringsbeloppen, där ej annorlunda är i bolagsordningen föreskrifvet.	och i senare fallet hela bristen, i den mån den ej varder genom nedsättning af den i 126 § omförmälda säkerhetsfond täckt, utjämnas genom nedsättning af försäkringsbeloppen, där ej annorlunda är i bolagsordningen föreskrifvet.
Ej må dock, där garantikapital förskjutits, uttaxering eller nedsättning af försäkringsbeloppen äga rum, så länge bristen ej öfverstiger det inbetalda garantikapitalet till den del detta icke må hafva blifvit till garanterna återbetaldt.	Ej må dock, där garantikapital förskjutits, uttaxering eller nedsättning af försäkringsbeloppen äga rum, så länge bristen ej öfverstiger det inbetalda garantikapitalet till den del detta icke må hafva blifvit till garanterna återbetaldt.

102 §.

Uttaxering eller nedsättning, hvarom i 101 § förmäles, skall ske i förhållande till en hvar delägares försäkringsbelopp, där ej annan grund är i bolagsordningen bestämd.

103 §.

Inbetalning af medel, som enligt 101 § uttaxerats, må fördelas på terminer, dock ej flera än sex eller med mera än ett halft år mellan hvarje inbetalning.

104 §.

Beslut om uttaxering skall, där ej annorlunda finnes i bolagsordningen föreskrifvet, minst en månad före den för hvarje inbetalning bestämda dag delgifvas i den ordning, som för kungörande af meddelanden åt delägarna finnes stadgad.

105 §.

Å delägare uttaxeradt belopp, som ej å utsatt tid erlägges, skall ofördröjligen utsökas. Finnes vid utmätning delägare sakna genast utmät-

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

ningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande eller varder delägares egendom afträdd till konkurs, skall, i den mån brist, som jämlikt 101 § skall täckas genom uttaxering, icke genom de erlagda beloppen blifvit täckt, i förra fallet hvad som brister och i senare fallet hvad å delägaren belöper uttagas hos öfriga delägare så långt deras ansvarighet räcker; och skola i ty fall de för första uttaxeringen gällande grunder lända till efterrättelse.

106 §.

Afträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, må den delägare åliggande personliga ansvarighet för bolagets förbindelser göras gällande endast i den mån bolagets tillgångar ej förslå till gäldande af dess skulder samt allenast i den ordning, som i 107 och 108 §§ sägs.

107 §.

Å det sammanträde i bolagets konkurs, då förslag till sista utdelningen af bolagets tillgångar framlägges, skall, där brist för borgenärerna uppstår, af konkursförvaltningen jämväl framläggas förslag till uttaxering å delägarna, så långt deras ansvarighet räcker, af det för bristens täckande erforderliga belopp. Sådan uttaxering skall verkställas efter de i 101 och 102 §§ stadgade grunder, dock att uttaxeringen skall ske å dem, som vid konkursens början voro eller under hela eller någon del af det före konkursens början närmast förflutna året varit delägare i bolaget.

Öfver detta förslag, som skall genom konkursförvaltningens försorg hållas tillgängligt, må klandertalan föras i samma ordning, som angående klander af utdelningsförslag finnes i konkurslagen stadgad. Sådan talan må jämväl af delägare anställas.

108 §.

Sedan förslaget till uttaxering vunnit laga kraft eller blifvit af första domstolen i konkurssaken pröfvadt, åligge det sysslomännen i konkursen att ofördröjligen i den ordning, som för kungörande af meddelanden åt delägarna finnes stadgad, infordra uttaxerade beloppen.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Infordradt belopp, som ej å utsatt tid erlägges, skall af sysslomännen utsökas; och vare vid utsökningen förslaget till uttaxering lika gällande som domstols laga kraft ägande dom.

Finnes vid utmätning delägare sakna genast utmätningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande, eller varder delägares egendom afträdd till konkurs, gälle hvad i 105 § är stadgadt.

Är ej förslaget till uttaxering af alla borgenärerna och delägarna gilladt, må ej utdelning ske, innan tid för klanders anställande är försutten. Har förslaget öfverklagats, må ej belopp, som klandret afser, annorledes än mot borgen utdelas, förrän slutlig dom öfver klandret fallit.

109 §.

Finnes ömsesidigt försäkringsbolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, äge delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller borgenär hos rätten eller domaren göra ansökning om bolagets upplösning. Kungörelse härom med uppgift om tiden, när ansökningen kommer att af rätten pröfvas, skall af rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i ortstidning, genom hvilken kallelse till bolagsstämma skall bringas till delägarnas kännedom. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flera personer att emellertid såsom gode män företräda bolaget. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten bolaget upplöst och förordne en eller flera likvidatorer att dess likvidation verkställa.

Om beslut, hvarigenom bolaget förklarats upplöst, så ock om förordnande, som enligt denna § meddelas, skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

110 §.

Afträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, skall bolaget anses upplöst den dag, då dess konkursansökning till rätten eller domaren ingafs, eller då, i anledning af borgenärs ansökning om konkurs, offentlig stämning utfärdades. Underrättelse om den offentliga stämningen

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

skall, samtidigt med kungörelsen därom, genom rättens eller domarens försorg afsändas för registrering.

111 §.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär af styrelsen eller, där bolaget vid konkursens början var upplöst, af likvidatorerna; dock må ny styrelse eller nya likvidatorer kunna under konkursens fortgång i behörig ordning utses.

112 §.

Upplöses ömsesidigt försäkringsbolag af annan anledning än i 109, 110 eller 136 § sägs, skall likvidation verkställas af styrelsens ledamöter såsom likvidatorer, där ej, till följd af bolagsordningens bestämmelse eller bolagets beslut, en eller flera särskilda likvidatorer utses. Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blifvit afslutad, men må när som helst kunna af bolaget återkallas.

Likvidatorerna skola ofördröjligen för registrering anmäla upplösning, hvarom nu är fråga, med uppgift å dem, som, enligt hvad i denna paragraf är sagdt, skola vara bolagets likvidatorer, äfvensom å dem, hvilka enligt bolagets beslut äga teckna bolagets firma. Afgår likvidator eller utses ny sådan, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras.

113 §.

Likvidatorerna åligge att ofördröjligen söka årsstämning å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder och uppgöra balansräkning.

Så snart utan uppenbar skada ske kan, skall bolagets egendom i penningar förvandlas, där ej annat föranledes af bestämmelserna i 139—144 §§.

114 §.

Där ej annat föranledes af bestämmelserna i 139—144 §§, gälle om likvidatorers befogenhet att företräda bolag och deras skyldigheter i

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

tillämpliga delar hvad angående styrelse är stadgadt, dock äge likvidatorer ej, utan särskildt, af bolaget erhållet bemyndigande, afyttra dess fasta egendom annorledes än genom försäljning å offentlig auktion.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg af orden »i likvidation».

I öfrigt skall hvad i 86 § finnes föreskrifvet i fråga om underskrifvande af afhandling, som under bolagets bestånd å dess vägnar ingås, så ock om påföljd för försummelse härutinnan äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

115 §.

Ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar må ej mellan delägarna skiftas, innan den i årsstämningen utsatta dag är förbi och all veterlig gäld blifvit betald.

Finnas, sedan bolagets alla å den i årsstämningen utsatta inställelsedag anmälda eller eljest kända skulder blifvit guldna, tillgångar, de där enligt bolagsordningens bestämmelse kunna fördelas bland dem, som vid bolagets upplösning voro delägare i bolaget, skall fördelningen ske i förhållande till en hvar delägares försäkringsbelopp, där ej annan grund finnes i bolagsordningen bestämd.

Då likvidationen afslutats, skall anmälan därom ofördröjligen af likvidatorerna för registrering göras.

116 §.

Åtnöjes ej delägare eller garant med skifte af bolagets tillgångar eller med åtgärd, som under likvidationen vidtagits, skall talan hos domstol anhängiggöras inom ett år från den dag likvidationen afslutades. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Lag samma vare, där i fall, som i 139 § afses, försäkringsinspektionen ej åtnöjes med skifte eller åtgärd, hvarom nu är sagdt.

117 §.	117 §.
Har ömsesidigt försäkringsbolag kommit under likvidation eller	Har ömsesidigt försäkringsbolag kommit under likvidation eller

Kungl. Maj:ts förslag.

i konkurstillstånd, äge delägare häfva försäkringsaftalet, där ej bolaget vid anfordran ställer säkerhet för aftalets fullgörande. Försäkringsaftal, som ej sålunda häfts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej aftalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt hvad nu är sagdt, försäkringsaftalet att gälla, äge dock delägaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 120 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Hvad i denna paragraf är stadgadt gälle ej försäkringsaftal, som afses i 139 §.

Om häfvande af sjöförsäkringsaftal stadgas i sjölagen.

Utskottets förslag.

i konkurstillstånd, äge delägare häfva försäkringsaftalet, där ej bolaget vid anfordran ställer säkerhet för aftalets fullgörande. Försäkringsaftal, som ej sålunda häfts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej aftalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt hvad nu är sagdt, försäkringsaftalet att gälla, äge dock delägaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 120 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Hvad i denna paragraf är stadgadt gälle ej *lifförsäkringsaftal.*

Om häfvande af sjöförsäkringsaftal stadgas i sjölagen.

118 §.

Ömsesidigt försäkringsbolag vare uti de mål, för hvilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

Innehåller bolagsordningen föreskrift, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot däraf eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, skola hänskjutas till afgörande af en eller flera skiljemän, äge den föreskrift samma verkan, som skiljeaftal tillkommer, och gälle om påkallande af föreskriftens tillämpning hvad om stämning finnes stadgadt.

119 §.

Öfverträda styrelseledamöter, likvidatorer eller delägare eller röstberättigade, som ej äro delägare, denna lag eller bolagsordningen eller öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, svare de för all däraf uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
Om försäkringsfond och säkerhetsfond.	
120 §.	120 §.
Försäkringsbolag skall i sin balansräkning afsätta försäkringsfond. Försäkringsfonden innefattar:	Försäkringsbolag skall i sin balansräkning *såsom skuld upptaga* försäkringsfond.
	Försäkringsfonden innefattar:
1) ersättningsreserven, motsvarande försäkringsbelopp, som anmälts eller förfallit till ersättning, men icke blifvit utbetalda;	1) ersättningsreserven, motsvarande försäkringsbelopp, som anmälts eller förfallit till ersättning men icke blifvit utbetalda;
	samt, där bolaget uppbär premie för försäkring löpande utöfver tiden för räkenskapsårets utgång:
2) premiereserven, motsvarande sammanlagda värdet af alla löpande försäkringar.	2) premiereserven, motsvarande sammanlagda värdet af alla löpande försäkringar.
Omfattar bolagets rörelse olika försäkringsgrenar, skall för hvarje försäkringsgren särskild försäkringsfond afsättas.	Omfattar bolagets rörelse olika försäkringsgrenar, skall för hvarje försäkringsgren särskild försäkringsfond *upptagas*.
Efter de grunder, som sålunda gälla för beräkningen af den på försäkring belöpande andel i försäkringsfonden, beräknas äfven värdet af försäkringstagarens fordran hos bolaget på grund af försäkringsaftalet.	Efter de grunder, som sålunda gälla för beräkningen af den på försäkring belöpande andel i försäkringsfonden, beräknas äfven värdet af försäkringstagarens fordran hos bolaget på grund af försäkringsaftalet.
121 §.	121 §.
För bolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, skall, utom i fall, som i 128 § 1 mom. afses, premiereserven för lifförsäkringar minst uppgå till skillnaden mellan kapital-	För bolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, *skall premiereserven* för lifförsäkringar minst uppgå till skillnaden mellan kapitalvärdet af bolagets förbindelser på grund af

Kungl. Maj:ts förslag.

värdet af bolagets förbindelser på grund af löpande lifförsäkringar och kapitalvärdet af de nettopremier, som lifförsäkringstagarna må hafva att ytterligare erlägga. Från kapitalvärdet af bolagets förbindelse på grund af lifförsäkring må afräknas belopp, som bolaget förskjutit mot säkerhet i försäkringsbrefvet inom dettas återköpsvärde.

Varda, sedan bolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, börjat sin verksamhet, grunderna för beräkning af dess premiereserv för lifförsäkringar ändrade, och föranleder ändringen skyldighet att för äldre försäkringar i balansräkningen upptaga premiereserv till högre belopp än efter förut gällande grunder, må försäkringsinspektionen med afseende å fullgörandet af denna skyldighet medgifva bolaget sådant anstånd, att under viss tid, ej öfverstigande femton år, premiereserven för sådana försäkringar må upptagas till lägre belopp än efter de nya grunderna; dock att skillnaden årligen skall minskas i enlighet med en af försäkringsinspektionen fastställd plan.

122 §.

Har försäkring återförsäkrats hos inländskt bolag, som enligt denna lag är berättigadt att drifva försäkringsrörelse, vare, utom i det fall,

Utskottets förslag.

löpande lifförsäkringar och kapitalvärdet af de nettopremier, som lifförsäkringstagarna må hafva att ytterligare erlägga. Från kapitalvärdet af bolagets förbindelse på grund af lifförsäkring må afräknas belopp, som bolaget förskjutit mot säkerhet i försäkringsbrefvet inom dettas återköpsvärde.

Varda, sedan bolag, hvars rörelse afser lifförsäkring, börjat sin verksamhet, grunderna för beräkning af dess premiereserv för lifförsäkringar ändrade, och föranleder ändringen skyldighet att för äldre försäkringar i balansräkningen upptaga premiereserv till högre belopp än efter förut gällande grunder, må försäkringsinspektionen med afseende å fullgörande af denna skyldighet medgifva bolaget sådant anstånd, att under viss tid, ej öfverstigande femton år, premiereserven för sådana försäkringar må upptagas till lägre belopp än efter de nya grunderna; dock att skillnaden årligen skall minskas i enlighet med en af försäkringsinspektionen fastställd plan.

122 §.

Har försäkring återförsäkrats hos inländskt bolag, som enligt denna lag är berättigadt att drifva försäkringsrörelse, vare, utom i det fall,

Kungl. Maj:ts förslag.

som i 164 § 2 mom. afses, det bolag, åt hvilket återförsäkringen meddelats, fritaget från förpliktelsen att för det återförsäkrade beloppet göra afsättning till försäkringsfond.

Hafva särskilda inländska försäkringsbolag, som enligt denna lag äro berättigade att drifva försäkringsrörelse, öfvertagit försäkring under gemensam ansvarighet en för alla och alla för en, vare hvart och ett af bolagen pliktigt att göra afsättning till försäkringsfond allenast för så stor del af försäkringen, som, enligt aftal mellan bolagen, på det bolag belöper.

123 §.

Tillgångar motsvarande försäkringsfonden för lifförsäkringar skola redovisas:

1) i obligationer, som utfärdats eller garanterats af staten;

2) i allmänna hypoteksbankens obligationer;

3) i fordringsbevis, utfärdade af riksbanken eller af annan bank, hvars reglemente blifvit af Konungen fastställdt;

Utskottets förslag.

som i 164 § 2 mom. afses, det bolag, åt hvilket återförsäkringen meddelats, fritaget från förpliktelsen att för det återförsäkrade beloppet göra afsättning till försäkringsfond. *Samma vare ock förhållandet i fråga om försäkring, som återförsäkrats hos utländsk försäkringsanstalt, där försäkringsinspektionen anser afsättning till försäkringsfond icke med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet vara erforderlig.*

Hafva särskilda inländska försäkringsbolag, som enligt denna lag äro berättigade att drifva försäkringsrörelse, öfvertagit försäkring under gemensam ansvarighet en för alla och alla för en, vare hvart och ett af bolagen pliktigt att göra afsättning till försäkringsfond allenast för så stor del af försäkringen, som, enligt aftal mellan bolagen, på det bolag belöper.

123 §.

Tillgångar motsvarande försäkringsfonden för lifförsäkringar skola redovisas:

1) i obligationer, som utfärdats eller garanterats af staten;

2) i allmänna hypoteksbankens obligationer;

3) i fordringsbevis, utfärdade af riksbanken eller af annan bank, hvars reglemente blifvit af Konungen fastställdt;

Kungl. Maj:ts förslag.

4) i obligationer eller andra skuldförbindelser, som utfärdats eller garanterats af svensk kommun;

5) i skuldförbindelser, för hvilka bolaget äger säkerhet genom inteckning i fast egendom inom så stor del, ej öfverstigande två tredjedelar, af senast fastställda taxeringsvärde, som af försäkringsinspektionen genom särskilda föreskrifter bestämmes; så ock i skuldförbindelser med säkerhet af inteckning intill fulla taxeringsvärdet i bolaget tillhörig fastighet, som är afsedd för inrymmande af lokal för bolagets rörelse, eller, där bolaget äger flera sådana fastigheter, i en af dem;

6) i sådana af enskilda järnvägar eller industriella inrättningar utfärdade obligationer, utländska statsobligationer och andra värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuda kunna anses jämförliga med några af de under 1)—5) nämnda.

De i enlighet med bestämmelserna i 48 eller 99 § såsom tillgång uppförda anskaffningskostnader må ock, med den inskränkning, som följer af hvad i 136 § är föreskrifvet, användas till redovisning af tillgångar motsvarande försäkringsfonden.

Utskottets förslag.

4) i obligationer eller andra skuldförbindelser, *utfärdade eller garanterade af svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;*

5) i skuldförbindelser, för hvilka bolaget äger säkerhet genom inteckning i fast egendom *inom två tredjedelar af senast fastställda taxeringsvärde,* så ock *med försäkringsinspektionens medgifvande* i skuldförbindelser med säkerhet af inteckning intill fulla taxeringsvärdet i bolaget tillhörig fastighet, som är afsedd för inrymmande af lokal för bolagets rörelse, eller, där bolaget äger flera sådana fastigheter, i en af dem; *dock att i hvarje fall åbyggnad å egendom skall, för att inteckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försedt brandförsäkringsbolag inom riket;*

6) i sådana af enskilda järnvägar eller industriella inrättningar utfärdade obligationer, utländska statsobligationer och andra värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuda kunna anses jämförliga med några af de under 1)—5) nämnda.

De i enlighet med bestämmelserna i 48 eller 99 § såsom tillgång uppförda anskaffningskostnader *må ock användas* till redovisning af

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
	tillgångar motsvarande försäkringsfonden, *så länge försäkringsinspektionen finner sådant kunna ske, utan att försäkringstagarnas säkerhet därigenom äfventyras.*
124 §.	124 §.
Meddelar försäkringsbolag brandförsäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillgångar motsvarande försäkringsfonden för sådana försäkringar redovisas i värdehandlingar af den i 123 § under 1)—6) omförmälda beskaffenhet.	Meddelar försäkringsbolag *försäkring af annat slag än lifförsäkring, och meddelas sådan försäkring* för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillgångar motsvarande försäkringsfonden för sådana försäkringar redovisas i värdehandlingar af den i 123 § under 1)—6) omförmälda beskaffenhet.

125 §.

De värdehandlingar, i hvilka enligt 123 eller 124 § tillgångar motsvarande försäkringsfond redovisas, skola förvaras afskilda från bolagets öfriga tillgångar och under minst två särskilda lås med olika nycklar, af hvilka en innehafves af ett af Konungens befallningshafvande förordnadt ombud. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet af bolagets på försäkringsaftalen grundade förbindelser.

För hvarje år skall, senast efter det balansräkning för året blifvit upprättad och å bolagsstämma pröfvad, bolaget sätta i sådant förvar, som nyss är sagdt, de värdehandlingar, i hvilka inträdd ökning af försäkringsfond redovisas. Skulle enligt balansräkningen för något år försäkringsfond nedgå, så att de i särskildt förvar satta värdehandlingarna komma att uppgå till högre belopp än fonden, har försäkringsinspektionen att på framställning af bolaget lämna tillstånd till utbekommande af värdehandlingar svarande emot öfverskottet. Bolaget äge jämväl för utbetalande af förfallet försäkringsbelopp, för hvilket afsättning till försäkringsfonden ägt rum, utbekomma värdehandlingar, i den mån sådant af försäkrings-

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

inspektionen pröfvas kunna ske utan förfång för försäkringstagarnas säkerhet. Utbyte af värdehandling, som i denna paragraf afses, emot annan sådan värdehandling må äga rum när sådant af bolaget påkallas.

Visar bolaget, att för bevakande af dess rätt på grund af värdehandling, som, enligt hvad nu är sagdt, blifvit satt i särskildt förvar, eller för annat dylikt ändamål tillgång till sådan handling erfordras för bolaget, vare ombudet pliktigt att till bolaget emot kvitto utlämna handlingen mot skyldighet för bolaget att inom skälig tid återställa densamma eller aflämna annan lika god handling.

Det åligge ombudet att, när bolaget befinnes ej fullgöra de i denna paragraf stadgade skyldigheter, därom ofördröjligen göra anmälan hos försäkringsinspektionen.

Ombudet uppbär af bolaget arfvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

126 §.

Försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, skall, på sätt här nedan sägs, göra afsättning till säkerhetsfond.

Intill dess säkerhetsfonden uppgår till summan af en fyrtiondedel af försäkringsfonden för lifförsäkringar och en tvåhundradedel af lifförsäkringarnas sammanlagda belopp, skall till säkerhetsfond afsättas den behållning, som finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet, sedan afsättning till den i 26 § omförmälda reservfond ägt rum; dock att, i fråga om försäkringsaktiebolag, till aktieägare och försäkringstagare, och, i fråga om ömsesidigt försäkringsbolag, till garanter och delägare må utdelas sammanlagdt högst fem

126 §.

Försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, skall, på sätt här nedan sägs, göra afsättning till säkerhetsfond.

Intill dess säkerhetsfonden uppgår till *ett belopp motsvarande en tjugondedel af försäkringsfonden för lifförsäkringar, skall till säkerhetsfond årligen afsättas minst hälften af* den behållning, som finnes hafva uppstått å rörelsen i dess helhet, sedan afsättning till den i 26 § omförmälda reservfond ägt rum; *dock att försäkringsinspektionen är berättigad att för visst fall medgifva, att mindre årlig afsättning än nu sagts må äga rum, där inspektionen anser sådant kunna ske utan förfång för försäkringstagarnas säkerhet. Då säker-*

Kungl. Maj:ts förslag.

procent å inbetaldt aktie- eller garantikapital. Vid beräkning af sammanlagda försäkringsbeloppen skall hänsyn tagas allenast till de belopp, för hvilka bolaget är pliktigt att göra afsättning till lifförsäkringsfonden, och uppskattning af lifräntas försäkringsbelopp ske enligt den i 6 § stadgade grund.

Då säkerhetsfonden uppgår till ofvan sagda summa, skall af den behållning, som återstår, sedan behörig afsättning till reservfond ägt rum, samt till aktieägare och försäkringstagare eller till garanter och delägare utdelats sammanlagdt högst fem procent å inbetaldt aktie- eller garantikapital, minst en tiondedel afsättas till säkerhetsfonden. Uppgår säkerhetsfonden till dubbla beloppet af samma summa, vare afsättning till fonden ej erforderlig; nedgår fonden under det sålunda stadgade belopp, skall afsättning därtill ånyo vidtaga. Ej må återbetalning af garantikapital äga rum, där ej säkerhetsfonden uppgår till sagda belopp.

Nedsättning af säkerhetsfond må icke utan särskildt tillstånd af försäkringsinspektionen äga rum, där sådant ej erfordras för betäckande af förlust, som icke kunnat ersättas genom uppkommen årsvinst eller, i fråga om bolag, som jämte lifförsäkringsrörelse drifver annan för-

Utskottets förslag.

hetsfonden uppgår till ofvan sagda belopp, vare afsättning till fonden ej erforderlig; nedgår fonden under *samma belopp,* skall afsättning därtill ånyo vidtaga. Ej må återbetalning af garantikapital äga rum, där ej säkerhetsfonden uppgår till sagda belopp.

Nedsättning af säkerhetsfond må icke utan särskildt tillstånd af försäkringsinspektionen äga rum, där sådant ej erfordras för betäckande af förlust, som icke kunnat ersättas genom uppkommen årsvinst eller, i fråga om bolag, som jämte lifförsäkringsrörelse drifver annan försäkringsrörelse, genom nedsättning af reservfonden.

Kungl. Maj:ts förslag.

säkringsrörelse, genom nedsättning af reservfonden.

Hvad i denna paragraf är föreskrifvet skall icke äga tillämpning å ränte- och kapitalförsäkringsanstalt.

127 §.

Har försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, redovisat tillgångar motsvarande viss del af aktiekapital eller garantikapital i sådana värdehandlingar, som i 123 § är sagdt, samt till lifförsäkringstagarnas säkerhet satt dessa värdehandlingar i pant, på sätt i 125 § är angående försäkringsfond stadgadt, må det sålunda redovisade beloppet afräknas å den föreskrifna säkerhetsfonden.

Drifver försäkringsbolag jämte lifförsäkringsrörelse annan försäkringsrörelse, skola tillgångar motsvarande säkerhetsfonden redovisas på sätt om försäkringsfond är i 123 § föreskrifvet; i fråga om värdehandlingar, i hvilka tillgångarna sålunda redovisas, gälle hvad i 125 § sägs om där afsedda handlingar.

128 §.

För ränte- och kapitalförsäkringsanstalt skall premiereserven minst uppgå till summan af kapitalvärdet af de i liftänteklassen inkomna del-

Utskottets förslag.

127 §.

Drifver försäkringsbolag jämte lifförsäkringsrörelse annan försäkringsrörelse, skola tillgångar motsvarande säkerhetsfonden redovisas på sätt om försäkringsfond är i 123 § föreskrifvet; i fråga om värdehandlingar, i hvilka tillgångarna sålunda redovisas, gälle hvad i 125 § sägs om där afsedda handlingar.

Kungl. Maj:ts förslag.

ägarnas lifräntor och innestående behållningen för öfriga delägare.

I fråga om anstalt, hvarom nu är sagdt, må vid tillämpning af föreskrifterna i 123 och 125 §§ från försäkringsfonden afdragas högst en tiondedel af det belopp, hvartill innestående behållningen för de delägare, som icke inträdt i lifränteklassen, uppgår.

129 §.

Drifver försäkringsbolag rörelse i utlandet, äger Konungen i fråga om försäkringsfond eller säkerhetsfond för de utländska försäkringarna medgifva de afvikelser från stadgandena i 120—127 §§, som med hänsyn till utländsk lag pröfvas erforderliga, i den mån sådant kan ske utan förfång för de inländska försäkringstagarnas säkerhet. Medgifves sådan afvikelse, förordnar Konungen tillika, i hvad mån föreskrifterna i 139—144 §§ skola äga tillämpning beträffande de försäkringar, som i medgifvandet afses.

130 §.

Vid försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, skall för utförande af erforderliga försäkrings-

Utskottets förslag.

128 §.

Drifver försäkringsbolag rörelse i utlandet, äger Konungen i fråga om försäkringsfond eller säkerhetsfond för de utländska försäkringarna medgifva de afvikelser från stadgandena i 120—127 §§, som med hänsyn till utländsk lag pröfvas erforderliga, i den mån sådant kan ske utan förfång för de inländska försäkringstagarnas säkerhet. Medgifves sådan afvikelse, förordnar Konungen tillika, i hvad mån föreskrifterna i 139—144 §§ skola äga tillämpning beträffande de försäkringar, som i medgifvandet afses.

129 §.

Vid försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, skall för utförande af erforderliga försäkrings-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
tekniska beräkningar och utredningar finnas anställd en aktuarie.	tekniska beräkningar och utredningar finnas anställd en aktuarie.
Vilkoren för behörighet att utöfva befattning såsom aktuarie bestämmas af Konungen. På Konungens pröfning ankommer i särskildt fall, huruvida utan hinder af dylika villkor viss person må kunna såsom aktuarie godkännas.	*130 §.* Villkoren för behörighet att utöfva befattning såsom aktuarie bestämmas af Konungen. På Konungens pröfning ankommer i särskildt fall, huruvida utan hinder af dylika villkor viss person må kunna såsom aktuarie godkännas.

Om tillsyn å försäkringsbolag.

131 §.	131 §.
Den i denna lag föreskrifna tillsyn öfver försäkringsbolag utöfvas af en för hela riket gemensam försäkringsinspektion.	Den i denna lag föreskrifna tillsyn öfver försäkringsbolag utöfvas af en för hela riket gemensam försäkringsinspektion.
Ledamot af försäkringsinspektionen må ej deltaga i styrelsen af eller vara anställd vid försäkringsbolag eller vid utländsk försäkringsanstalt, som, enligt hvad särskildt stadgas, erhållit tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelse.	Ledamot af försäkringsinspektionen må ej deltaga i styrelsen af eller vara anställd vid försäkringsbolag eller vid utländsk försäkringsanstalt, som, enligt hvad särskildt stadgas, erhållit tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelse; *ej heller må ledamot af inspektionen vara aktieägare eller garant i sådant företag.*
Närmare bestämmelser om försäkringsinspektionens organisation och verksamhet meddelas af Konungen.	Närmare bestämmelser om försäkringsinspektionens organisation och verksamhet meddelas af Konungen.

132 §.

Öfver försäkringsinspektionens beslut må klagan föras hos Konungen.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
Under förutsättning af ömsesidighet äger Konungen förordna, att, där sådant pröfvas erforderligt, öfver beslut eller utlåtande, som af försäkringsinspektionen meddelats i ärende rörande svenskt försäkringsbolag eller rörande norsk eller dansk försäkringsanstalt, skall, för så vidt ärendet angår lifförsäkringsrörelse här i riket, inhämtas yttrande af sakkunniga män, utsedda till lika antal från hvartdera af de tre rikena.	
133 §.	133 §.
Till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet vare försäkringsbolag pliktigt att årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas. Detta bidrag må icke i något fall öfverstiga en femtedels procent af bolagets hela premieinkomst för nästföregående kalenderår af försäkringar, som tillhöra bolagets rörelse här i riket.	Till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet *skall* försäkringsbolag årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas. Detta bidrag må icke i något fall öfverstiga en femtedels procent af bolagets hela *inkomst af afgifter* för nästföregående kalenderår *för* försäkringar, som tillhöra bolagets rörelse här i riket.
134 §.	134 §.
Försäkringsbolag åligge att årligen inom en månad efter den i 30 eller 91 § omförmälda bolagsstämma till försäkringsinspektionen ingifva:	Försäkringsbolag åligge att årligen inom en månad efter den i 30 eller 91 § omförmälda bolagsstämma till försäkringsinspektionen ingifva:
1) styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen, revisorernas utlåtande äfvensom de å bolagsstämman i anledning af nämnda handlingar fattade beslut;	1) styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen, revisorernas utlåtande äfvensom de å bolagsstämman i anledning af nämnda handlingar fattade beslut;
2) en af styrelsen upprättad och underskrifven uppgift om bolagets	2) en af styrelsen upprättad och underskrifven uppgift om bolagets

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
verksamhet under året och om dess ställning vid årets slut; äfvensom, där bolaget drifver lifförsäkringsrörelse: 3) en af bolagets aktuarie afgifven redogörelse för beräkning af premiereserven för lifförsäkringarna. Bolaget skall tillika inom samma tid låta införa den under 2) omförmälda uppgiften i allmänna tidningarna. Under 2) och 3) omförmälda uppgift och redogörelse skola upprättas i enlighet med formulär, som af försäkringsinspektionen fastställas. Finner försäkringsinspektionen nödigt att infordra ytterligare upplysningar, skola sådana ofördröjligen lämnas.	verksamhet under året och om dess ställning vid årets slut; äfvensom, där bolaget drifver lifförsäkringsrörelse: 3) en af bolagets aktuarie afgifven redogörelse för beräkning af premiereserven för lifförsäkringarna; 4) *en af bolagets aktuarie upprättad jämförelse mellan den under året bland lifförsäkringstagarna inträffade dödlighet och den dödlighet, som lagts till grund för beräkning af premiereserven för lifförsäkringarna, samt mellan den verkliga och den vid samma beräkning antagna räntefot.* Bolaget skall tillika inom samma tid låta införa den under 2) omförmälda uppgiften i allmänna tidningarna. Under 2), 3) *och 4)* omförmälda *handlingar* skola upprättas i enlighet med formulär, som af försäkringsinspektionen fastställas. Finner försäkringsinspektionen nödigt att infordra ytterligare upplysningar, skola sådana ofördröjligen lämnas.

135 §.

Försäkringsbolag vare pliktigt att när som helst hålla bolagets räkenskaper och öfriga handlingar tillgängliga för försäkringsinspektionen eller dess ombud, äfvensom att lämna försäkringsinspektionen tillträde till bolagsstämma. Hvad försäkringsinspektionen vid granskning af räkenskaper och handlingar eller vid bolagsstämma må hafva erfarit an-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

gående enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden må ej för allmänheten yppas.

I fråga om bolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, äge försäkringsinspektionen förordna en revisor att med de af bolaget utsedda revisorer deltaga i granskningen af styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper. Den sålunda förordnade revisorn äge af bolaget uppbära arfvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

136 §.	136 §.
Sker afvikelse från denna lag eller från bolagsordning eller från öfriga för bolags verksamhet stadfästa grunder, eller finnes beskaffenheten af bolagets rörelse eller det sätt, hvarpå bolagets medel göras fruktbärande, icke vara betryggande, äge försäkringsinspektionen förelägga bolaget att inom viss tid vidtaga de åtgärder, som pröfvas erforderliga för rättelses vinnande. Lag samma vare, där det visar sig, att de till redovisning af föreskrifven försäkringsfond afsatta tillgångar icke äro tillräckliga. Befinnas de till redovisning af lifförsäkringsfond i särskildt förvar satta värdehandlingar understiga fondens belopp med mera än två procent af de sammanlagda lifförsäkringsbelopp, för hvilka bolaget är pliktigt att göra afsättning till försäkringsfonden, lifräntebelopp härvid oräknade, skall försäkringsinspektionen ofördröjligen förelägga bolaget att fylla bristen inom viss tid, ej öfverstigande fyra veckor	Sker afvikelse från denna lag eller från bolagsordning eller från öfriga för bolagets verksamhet *stadfästa grunder, äge* försäkringsinspektionen förelägga bolaget att inom viss tid vidtaga de åtgärder, som pröfvas erforderliga för rättelses vinnande. Lag samma vare, där det visar sig, att de till redovisning af föreskrifven försäkringsfond afsatta tillgångar icke äro tillräckliga. Finner försäkringsinspektionen bolagsordning eller öfriga för bolags verksamhet stadfästa grunder icke längre vara betryggande, äge inspektionen göra anmälan därom hos Konungen, som, där så pröfvas erforderligt, förelägger bolaget att inom viss tid vidtaga åtgärder för rättelses vinnande. Hafva åtgärder, som, enligt hvad här ofvan är sagdt, föreskrifvits, icke inom den bestämda tiden vidtagits, ankommer på Konungen att, där försäkringstagarnas säkerhet finnes äfventyrad, förbjuda fortsättning

Kungl. Maj:ts förslag.

från det föreläggandet vunnit laga kraft eller, där det öfverklagats, blifvit fastställdt.

Finner försäkringsinspektionen bolagsordning eller öfriga för bolags verksamhet stadfästa grunder icke längre vara betryggande, äge inspektionen göra anmälan därom hos Konungen, som, där så pröfvas erforderligt, förelägger bolaget att inom viss tid vidtaga åtgärder för rättelses vinnande.

Hafva åtgärder, som, enligt hvad här ofvan är sagdt, föreskrifvits, icke inom den bestämda tiden vidtagits, ankommer på Konungen att, där försäkringstagarnas säkerhet finnes äfventyrad, förbjuda fortsättning af bolagets verksamhet och förordna om bolagets upplösning. Varder bolaget sålunda upplöst, förordnar Konungen en eller flera likvidatorer att bolagets likvidation verkställa; sådan likvidator äge af bolaget uppbära arfvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

Om anmälan för registrering af upplösning och förordnande, hvarom nu är sagdt, beslutar Konungen.

Utskottets förslag.

af bolagets verksamhet och förordna om bolagets upplösning. Varder bolaget sålunda upplöst, förordnar Konungen en eller flera likvidatorer att bolagets likvidation verkställa; sådan likvidator äge af bolaget uppbära arfvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

Om anmälan för registrering af upplösning och förordnande, hvarom nu är sagdt, beslutar Konungen.

137 §.

Ställes försäkringsbolag under likvidation af annan anledning än i 136 § sägs, skall bolagets styrelse eller, om bolaget saknar till registret anmäld, behörig styrelse, rätten eller domaren härom ofördröjligen hos Konungen göra anmälan; Konungen förordnar, där så pröfvas erforderligt,

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

en person att med öfriga likvidatorer verkställa bolagets likvidation. Förordnas sålunda likvidator, skall bolagets firma tecknas af denne i förening med den eller dem, som eljest äro berättigade att teckna firman.

Den af Konungen förordnade likvidatorn äge af bolaget uppbära arfvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

Om anmälan för registrering af förordnande, som ofvan sägs, beslutar Konungen.

138 §.

Afträdes försäkringsbolags egendom till konkurs, skall rätten eller domaren härom ofördröjligen hos Konungen göra anmälan; Konungen förordnar, där så pröfvas erforderligt, ett allmänt ombud att såsom god man och syssloman deltaga i konkursboets förvaltning med de gode män och sysslomän, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Det allmänna ombud, som sålunda blifvit förordnadt, äge, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerna att höras öfver ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller försummelse vid fullgörande af sitt uppdrag. Då allmänna ombudet kallar borgenärerna till sammanträde, åligge ombudet att därom underrätta rättens ombudsman.

Utan hinder af beslut, som kan vara fattadt om delning af förvaltningen af boet, äge allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

Af det arfvode, som för gode männen och sysslomännen bestämmes, tage allmänna ombudet en tredjedel.

Om särskild administration.

139 §.

Har försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, skall, för tillvaratagande af lifförsäkringstagarnas rätt, en särskild administration inträda. Förvaltningen af administrationsboet åligge försäkringsinspektionen.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Försäkringsinspektionen skall ofördröjligen för lifförsäkringstagarnas räkning omhändertaga samtliga de värdehandlingar, i hvilka lifförsäkringstagarna enligt bestämmelserna i 125 och 127 §§ njuta panträtt.

Härmed öfvergå på administrationsboet alla bolagets rättigheter och skyldigheter på grund af lifförsäkringsaftalen äfvensom, där lifförsäkringar återförsäkrats, bolagets rättigheter och skyldigheter på grund af återförsäkringarna.

För det belopp, hvarmed omförmälda värdehandlingar må finnas i värde understiga summan af lifförsäkringsfonden och af det högsta i 126 § föreskrifna belopp för säkerhetsfonden, äge administrationsboet fordringsrätt hos bolaget.

140 §.

Under administrationstiden må icke meddelas nya lifförsäkringar, ej heller återköp af lifförsäkringar äga rum, eller förskott mot säkerhet i lifförsäkringsbref lämnas.

Å lifförsäkringsbelopp, som förfallit till betalning före bolagets upplösning, skall utbetalas så mycket, som skolat gäldas, därest likvidation eller konkurs icke inträffat. Å lifförsäkringsbelopp, som förfaller till betalning under administrationstiden, utbetalas, innan administrationen afslutats, allenast så mycket, som försäkringsinspektionen finner kunna utgå utan förnärmande af öfriga lifförsäkringstagares rätt. Befinnes sedermera, att för mycket utbetalts, äge återbäring ej rum.

141 §.

Så snart administration inträdt, skall försäkringsinspektionen företaga en noggrann värdering af de värdehandlingar, som af inspektionen omhändertagits, samt verkställa beräkning af det belopp, hvartill lifförsäkringsfonden uppgår å första dagen i månaden näst efter den, då bolaget upplöstes.

142 §.

Sedan de i 141 § föreskrifna åtgärder vidtagits och försäkringsinspektionen med ledning däraf verkställt utredning angående administrations-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

boets ställning, skall inspektionen inleda underhandlingar med de inländska försäkringsbolag, som må befinnas villiga att öfvertaga samtliga till administrationsboet hörande försäkringar.

Finner försäkringsinspektionen, att anbud, som i följd af underhandlingarna inkommit, bör antagas, skall inspektionen ofördröjligen upprätta redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning och för de i anbudet föreslagna villkoren för försäkringarnas öfvertagande, med särskildt angifvande af den nedsättning i försäkringsbeloppen, hvilken må hafva betingats; i redogörelsen skola jämväl anföras de skäl, som föranleda inspektionen att förorda anbudet.

Försäkringsinspektionen skall till en hvar af de försäkringstagare, hvilkas adress är känd, med allmänna posten öfversända ett exemplar af sagda redogörelse. Därjämte skall hufvudsakliga innehållet af redogörelsen kungöras i allmänna tidningarna.

Har före utgången af en af försäkringsinspektionen bestämd samt i redogörelsen och kungörelsen utsatt tid, minst fjorton dagar efter det kungörelsen infördes i allmänna tidningarna, icke någon invändning från försäkringstagare till inspektionen inkommit, eller uppgå de försäkringstagare, som förklarat sig icke godkänna förslaget, ej till minst en femtedel af hela antalet, skall anbudet anses vara af försäkringstagarna antaget. Administrationen skall i sådant fall afslutas genom öfverlämnande till det bolag, som öfvertager försäkringarna, af administrationsboets tillgångar och handlingar.

Har vid försäkringarnas öfverlåtande uppstått öfverskott, skall öfverskottet öfverlämnas till det bolag, hvars försäkringar varit föremål för öfverlåtelsen.

143 §.	143 §.
Har ej från inländskt bolag inkommit anbud om försäkringarnas öfvertagande, eller har försäkringsinspektionen icke funnit något inkommet anbud böra antagas, eller har anbud, som af försäkringsinspektionen förordats, icke blifvit på sätt	Har ej från inländskt bolag inkommit anbud om försäkringarnas öfvertagande, eller har försäkringsinspektionen icke funnit något inkommet anbud böra antagas, eller har anbud, som af försäkringsinspektionen förordats, icke blifvit på

Kungl. Maj:ts förslag.

i 142 § sägs antaget, skall inspektionen, där den finner ömsesidigt försäkringsbolag för försäkringarnas öfvertagande och rörelsens fortsättande lämpligen kunna bildas, kalla försäkringstagarna till sammanträde för fattande af beslut om bildande af sådant bolag. Kallelsen skall kungöras i allmänna tidningarna minst en månad före sammanträdet, äfvensom med allmänna posten öfversändas till de försäkringstagare, hvilkas adress är känd. Vid kallelsen skall i meddelandena till de särskilda försäkringstagarna fogas en af inspektionen upprättad redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning samt för den nedsättning i försäkringsbeloppen, hvilken inspektionen må finna erforderlig, äfvensom ett genom inspektionens försorg upprättadt förslag till bolagsordning för det nya bolaget och till öfriga i 5 § angifna grunder för bolagets verksamhet.

Besluta de vid sammanträdet närvarande enhälligt, att bolaget skall bildas i enlighet med de af försäkringsinspektionen föreslagna grunder, eller finnas vid omröstning mera än fyra femtedelar af de röstande hafva förenat sig härom, skola bolagsordning och öfriga grunder för bolagets verksamhet anses vara af försäkringstagarna antagna. Beslutet skall underställas Konungens stadfästelse.

Utskottets förslag.

sätt i 142 § sägs antaget, skall inspektionen, där den finner ömsesidigt försäkringsbolag för försäkringarnas öfvertagande och rörelsens fortsättande lämpligen kunna bildas, kalla försäkringstagarna till sammanträde för fattande af beslut om bildande af sådant bolag. Kallelsen skall kungöras i allmänna tidningarna minst en månad före sammanträdet, äfvensom med allmänna posten öfversändas till de försäkringstagare, hvilkas adress är känd. Vid kallelsen skall i meddelandena till de särskilda försäkringstagarna fogas en af inspektionen upprättad redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning samt för den nedsättning i försäkringsbeloppen, hvilken inspektionen må finna erforderlig, äfvensom ett genom inspektionens försorg upprättadt förslag till bolagsordning för det nya bolaget och till öfriga i 5 § angifna grunder för bolagets verksamhet.

Besluta de vid sammanträdet närvarande enhälligt, att bolaget skall bildas i enlighet med de af försäkringsinspektionen föreslagna grunder, eller finnas vid omröstning mera än fyra femtedelar af de röstande hafva förenat sig härom, skola bolagsordning och öfriga grunder för bolagets verksamhet anses vara af försäkringstagarna antagna. Beslutet skall underställas Konungens stadfästelse.

Kungl. Maj:ts förslag.

Sedan Konungens stadfästelse erhållits och bolaget registrerats, skall administrationen afslutas genom öfverlämnande till det nya bolaget af administrationsboets tillgångar och handlingar. Det nya bolaget inträder i administrationsboets rättigheter och skyldigheter.

Kan icke i den ordning, som i denna paragraf sägs, nytt bolag komma till stånd, skall, där ej samtliga försäkringstagare öfverenskomma om fördelning af administrationsboets tillgångar, administrationen fortsättas; och ankomme på försäkringsinspektionen, huruvida ytterligare åtgärder böra vidtagas för försäkringarnas öfverlåtande eller för bildande af nytt bolag.

144 §.

Har försäkringsbolag, som meddelar brandförsäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, skall försäkringsinspektionen utse ett ombud, som har att å försäkringstagarnas vägnar iakttaga och bevaka den panträtt, som jämlikt 125 § tillkommer försäkringstagarna uti de enligt sagda paragraf till deras säkerhet i särskildt förvar satta värdehandlingar, med iakttagande däraf, att en hvar försäkringstagare njuter panträtt i

Utskottets förslag.

Sedan Konungens stadfästelse erhållits och bolaget registrerats, skall administrationen afslutas genom öfverlämnande till det nya bolaget af administrationsboets tillgångar och handlingar. Det nya bolaget inträder i administrationsboets rättigheter och skyldigheter.

Kan icke i den ordning, som i denna paragraf sägs, nytt bolag komma till stånd, *skall fördelning af administrationsboets tillgångar äga rum, där ej samtliga försäkringstagare öfverenskomma om administrationens fortsättande;* och ankomme *i sistnämnda fall* på försäkringsinspektionen, huruvida ytterligare åtgärder böra vidtagas för försäkringarnas öfverlåtande eller för bildande af nytt bolag.

144 §.

Har försäkringsbolag, som meddelar *försäkring af annat slag än lifförsäkring och meddelar sådan försäkring* för all framtid eller för längre tid än tio år, kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, skall försäkringsinspektionen utse ett ombud, som har att å försäkringstagarnas vägnar iakttaga och bevaka den panträtt, som jämlikt 125 § tillkommer försäkringstagarna uti de enligt sagda paragraf till deras säkerhet i särskildt förvar satta värdehandlingar, med iakttagande däraf,

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
nämnda värdehandlingar i den mån han enligt bestämmelsen i 120 § 3 mom. äger fordran hos bolaget på grund af försäkringsaftalet.	att en hvar försäkringstagare njuter panträtt i nämnda värdehandlingar i den mån han enligt bestämmelsen i 120 § 3 mom. äger fordran hos bolaget på grund af försäkringsaftalet.
Ombudet äge af bolaget uppbära arfvode till belopp, som bestämmes af Konungen.	Ombudet äge af bolaget uppbära arfvode till belopp, som bestämmes af Konungen.

Om frivillig öfverlåtelse af försäkringsbolags lifförsäkringar.

145 §.

Vill försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, till annat inländskt försäkringsbolag öfverlåta vare sig alla sina lifförsäkringar eller viss del däraf, skall tillstånd till öfverlåtelsen sökas hos försäkringsinspektionen. Vid ansökningen skall fogas aftalet angående öfverlåtelsen, äfvensom förebringas sådan utredning, att försäkringsinspektionen kan med ledning däraf bedöma, huruvida öfverlåtelsen kan ske utan förnärmande af försäkringstagares rätt.

Finnes ej ansökningen böra genast afslås, skall försäkringsinspektionen genom tillkännagifvande i allmänna tidningarna kungöra ansökningens innehåll, aftalet angående öfverlåtelsen och ett sammandrag af den förebragta utredningen samt förelägga de försäkringstagare, hvilkas försäkringar äro afsedda att öfverlåtas, att sist inom tre månader efter det kungörelsen varit i allmänna tidningarna införd, hos försäkringsinspektionen skriftligen anmäla, huruvida de hafva något att mot ansökningen erinra. Underrättelse om kungörelsen och föreläggandet skall med allmänna posten afsändas till en hvar af nämnda försäkringstagare, hvilkens adress är känd.

Varder inom den utsatta tiden bifall till ansökningen bestridt af minst en femtedel af de försäkringstagare, hvilkas försäkringar äro i fråga, skall ansökningen afslås. I annat fall företage försäkringsinspektionen ansökningen till slutlig pröfning.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Bifalles ansökningen, skall det bolag, som öfverlåter försäkringarna, anses fritaget från sina förpliktelser på grund af de öfverlåtna försäkringarna, och skola dessa förpliktelser i stället åligga det bolag, till hvilket försäkringarna öfverlåtas.

Där bolags samtliga försäkringar på sätt nu är sagdt öfverlåtas, skall bolaget anses upplöst den dag, ansökningen bifölls.

Varder, efter det ansökning, hvarom i denna paragraf förmäles, bifallits, det bolag, som öfverlåtit försäkringar, försatt i konkurs, skall, vid tillämpning af hvad i 36 § 3 mom. konkurslagen är stadgadt angående rätt till talan om återgång af aftal, sådant aftal, som afses i denna paragraf, anses ingånget den dag, ansökningen bifölls.

146 §.

Vilja två eller flera försäkringsbolag, som drifva lifförsäkringsrörelse, sammansluta sig till ett nytt bolag med ändamål att öfvertaga deras förpliktelser på grund af lifförsäkringar, skall, jämte det att stadfästelse å det nya bolagets ordning och å öfriga grunder för dess verksamhet sökes efter ty ofvan i denna lag är föreskrifvet, tillika i tillämpliga delar iakttagas hvad i 145 § är stadgadt.

Om registrering.

147 §.

Hos patent- och registreringsverket skall föras försäkringsregister för inskrifning af de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola för registrering anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

För anmälningsskyldighetens fullgörande svare styrelseledamöterna eller, där bolaget är upplöst annorledes än genom konkurs, likvidatorerna.

148 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd af stadgade afgifter för registreringen och dess kungörande. Aflämnas an-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

mälan genom ombud, eller insändes den med posten, skall underskriften vara af vittnen styrkt.

Då försäkringsbolags registrering sökes, skall en hvar, som är berättigad att teckna dess firma, på samma gång egenhändigt inskrifva firmateckningen i registret eller i särskildt bihang till detta, så vida icke teckningen verkställts å anmälningsskriften och blifvit af vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sker därom, att någon blifvit berättigad att teckna förut anmäld firma.

149 §.

Hafva icke vid anmälan till registrering iakttagits de föreskrifter, som finnas för hvarje särskildt fall meddelade, eller pröfvas beslut, som för registrering anmäles och för hvars giltighet Konungens stadfästelse ej erfordras, icke hafva i föreskrifven ordning tillkommit eller ej stå i öfverensstämmelse med föreskrifterna i denna lag eller eljest strida mot lag eller författning, skall registrering vägras.

Registreringsmyndigheten skall jämväl vägra registrering af försäkringsaktiebolag, där, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, aktiekapitalet ej uppgår till det belopp, hvartill det enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, eller, enligt samma uppgift, ej minst hälften af aktiekapitalet blifvit inbetald, samt registrering af ömsesidigt försäkringsbolag med garantikapital, där, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, ej minst hälften af garantikapitalet blifvit kontant inbetald eller stadgad skyldighet att aflämna förbindelser, som i 68 § omförmälas, ej fullgjorts.

Vägras registrering, skall registreringsmyndigheten ofördröjligen hålla sökanden tillhanda eller, om han uppgifvit fullständig adress, till honom med allmänna posten öfversända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

Är sökanden med beslutet missnöjd, äge han att, vid talans förlust, innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag däröfver anföra besvär hos Konungen.

150 §.

Beviljas försäkringsaktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) den ort, där styrelsen har sitt säte;

5) det belopp, hvartill, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, aktiekapitalet uppgår, så ock, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring i bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

6) å hvilket belopp aktie skall lyda;

7) huru stor del af aktiekapitalet blifvit, enligt den af styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej aktierna till fullo inbetalts, inom hvilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;

8) huruvida och i hvilken utsträckning delägare är pliktig att något utöfver tecknadt aktiebelopp tillskjuta;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delägarnas kännedom;

10) styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist;

11) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om företrädesrätt för vissa aktier, skall ock därom anteckning i registret göras.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse skall, försedd med bevis om registreringen, jämte teckningslistorna i hufvudskrift, till sökanden återställas.

151 §.

Beviljas ömsesidigt försäkringsbolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa:

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) den ort, där styrelsen har sitt säte;

5) beloppet af garantikapital, där sådant förskjutes, huru stor del däraf blifvit inbetald, förutsättningarna för dess återgäldande samt huru-

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

vida och i hvilken utsträckning garant är pliktig att tillskjuta något utöfver tecknadt garantibelopp;

6) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

7) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen äger för bolaget upptaga lån;

8) styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist;

9) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman;

10) huruvida och i hvilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant, samt huruvida bolagsstämmas befogenhet skall, helt eller delvis, utöfvas af därtill särskildt utsedda personer;

11) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare.

Den ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse skall, försedd med bevis om registreringen, jämte teckningslistorna i hufvudskrift, till sökanden återställas.

152 §.

Anmäles ändring i förhållande, hvarom inskrifning i registret skett, skall den, där registrering beviljas, i registret anmärkas.

Registreras ändring i bolagsordningen eller i öfriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, skall ena afskriften af Konungens beslut om stadfästelse å sådan ändring till sökanden återställas, försedd med bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrifning i registret göras.

153 §.

Hvad i registret införes, med undantag af underrättelse om konkurs, hvarom i 52 eller 110 § förmäles, skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i allmänna tidningarna.

En samling för hela riket af hvad sålunda kungjorts skall genom det allmännas försorg efter hand befordras till trycket och förses med register för hvarje år.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Anmälningsskrifter med därtill hörande handlingar skola, särskildt för hvarje försäkringsbolag, såsom bilagor till registret förvaras.

154 §.

Närmare föreskrifter om registrets förande, de i 153 § stadgade kungörelser, afgifterna för registreringen och för dess kungörande samt tid och sätt för utgifvande af den i nämnda paragraf omförmälda samling meddelas af Konungen.

155 §.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid Stockholms rådstufvurätt.

156 §.

Har genom laga kraft ägande dom blifvit förklaradt, att en i registret gjord inskrifning ej bort ske, eller att något förhållande, hvarom inskrifning skett, ändrats eller upphört, skall, på begäran af någondera parten, anteckning därom göras i registret. Underrättelse om sådan anteckning skall så kungöras, som i 153 § sägs.

Varder, sedan i registret anteckning om försäkringsbolags konkurs gjorts, af öfverrätt förklaradt, att offentlig stämning ej bort utfärdas, skall anteckningen, på därom gjord ansökning, ur registret afföras.

157 §.

Det, som i enlighet med denna lag blifvit infördt i registret och kungjordt i allmänna tidningarna, skall anses hafva kommit till tredje mans kännedom, där ej af omständigheterna framgår, att han hvarken haft eller bort hafva kunskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blifvit eller bort blifva i registret antecknadt, icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hafva därom ägt vetskap.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Ansvarsbestämmelser.

158 §.

Drifver någon här i riket försäkringsrörelse utan att vara därtill berättigad, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

159 §.

Den, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med tjugufem till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

Lag samma vare om den, som mot bättre vetande lämnar oriktig sådan uppgift eller redogörelse, hvarom i 134 § under 2) eller 3) förmäles.

159 §.

Den, som i anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med *femtio* till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

Lag samma vare om den, som mot bättre vetande lämnar oriktig sådan uppgift, redogörelse *eller jämförelse*, hvarom i 134 § under 2), 3) *eller 4* förmäles.

160 §.

Bryter någon emot föreskrifterna i 7 § 2 eller 3 mom., 49 § 1 mom. eller 100 § 1 mom., eller underlåter ledamot af försäkringsaktiebolags styrelse att iakttaga föreskrift, som

160 §.

Bryter någon emot föreskrifterna i 7 § 2 eller 3 mom., 49 § 1 mom. eller 100 § 1 mom., eller underlåter ledamot af försäkringsaktiebolags styrelse att iakttaga föreskrift, som

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
i 19 eller 20 §, 21 § 1 mom., 22 § 4 mom., 34 § 4 mom., 41 §, 134 §, 135 § 1 mom. eller 137 § är meddelad, eller underlåter ledamot af ömsesidigt försäkringsbolags styrelse att iakttaga hvad i 80 §, 84 § 4 mom., 92 §, 134 §, 135 § 1 mom. eller 137 § är stadgadt, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.	i 19 eller 20 §, 21 § 1 mom., 22 § 4 mom., 34 § 4 mom., 41 §, 134 §, 135 § 1 mom. eller 137 § är meddelad, eller underlåter ledamot af ömsesidigt försäkringsbolags styrelse att iakttaga hvad i 80 §, *84 § 4 mom., 134 §,* 135 § 1 mom., eller 137 § är stadgadt, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.
Lag samma vare, där likvidator för försäkringsbolag ej fullgör hvad honom enligt 54 § 2 mom., 58 § 2 mom., 112 § 2 mom., 115 § 3 mom. eller 135 § 1 mom. åligger.	Lag samma vare, där likvidator för försäkringsbolag ej fullgör hvad honom enligt 54 § 2 mom., 58 § 2 mom., 112 § 2 mom., 115 § 3 mom. eller 135 § 1 mom. åligger.
Bryter någon emot föreskriften i 49 § 2 mom. eller 100 § 2 mom., eller lämnar någon eljest i meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, oriktiga eller vilseledande uppgifter angående försäkringsbolag, straffes efter ty i 1 mom. sägs.	Bryter någon emot föreskriften i 49 § 2 mom. eller 100 § 2 mom., eller lämnar någon eljest i meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, oriktiga eller vilseledande uppgifter angående försäkringsbolag, straffes efter ty i 1 mom. sägs.

161 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Om undantag från lagens tillämplighetsområde.

162 §.	162 §.
I fråga om ömsesidigt försäkringsbolag, hvars verksamhet endast af-	I fråga om ömsesidigt försäkringsbolag, hvars verksamhet endast afser

Kungl. Maj:ts förslag.

ser försäkring af egendom å landsbygden inom ett län, och för hvars förbindelser delägarna häfta med obegränsad personlig ansvarighet, gälle icke hvad här ofvan i 2 §, 70 §, 72 §, 73 §, 76 §, 80 §, 91 § 2 och 3 mom., 93 §, 147 § 1 mom., 151 §, 152 §, 153 § 2 mom., och 155 § finnes stadgadt, ej heller hvad 134 § innehåller om skyldighet för försäkringsbolag att låta i allmänna tidningarna införa uppgift om bolagets verksamhet och ställning.

De, som vilja stifta ömsesidigt försäkringsbolag, hvarom nu är sagdt, skola upprätta fullständig bolagsordning samt däråsöka Konungens befallningshafvandes stadfästelse. Konungens befallningshafvande pröfvar bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författning i öfrigt, så ock om och i hvad mån särskilda bestämmelser därutöfver må erfordras.

Å beslut om ändring i stadfäst bolagsordning skall ock sökas Konungens befallningshafvandes stadfästelse.

Firman skall innehålla ordet »försäkring» och angifva området för bolagets verksamhet samt tydligt

Utskottets förslag.

att för viss tid ej öfverstigande tio år meddela försäkring af egendom inom ett län, skall af denna lags förestående bestämmelser, förutom de i sista momentet af denna § angifna lagrum, i tillämpliga delar allenast gälla hvad i 1, 3, 63, 64, 66, 68, 69, 71, 74, 75, 77—79, 81—91, 94—120, 122, 131, 132, 134—138 och 158—161 §§ stadgas, dock att sådan uppgift angående bolagets verksamhet och ställning, hvarom i 134 § under 2) förmäles, skall införas, i stället för i allmänna tidningarna, i den stads tidning, där Konungens befallningshafvande har sitt säte, eller, om flera tidningar där utgifvas, i tidning, där allmänna påbud för staden vanligen meddelas.

De, som vilja stifta ömsesidigt försäkringsbolag, hvarom nu är sagdt, skola upprätta fullständig bolagsordning samt däråsöka Konungens befallningshafvandes stadfästelse. Konungens befallningshafvande pröfvar bolagsordningens öfverensstämmelse med denna lag samt lag och författning i öfrigt, så ock om och i hvad mån särskilda bestämmelser därutöfver må erfordras.

Å beslut om ändring i stadfäst bolagsordning skall ock sökas Konungens befallningshafvandes stadfästelse.

Firman skall innehålla ordet »försäkring» och angifva området för bolagets verksamhet samt tydligt

Kungl. Maj:ts förslag.

skilja sig från andra, hos samma myndighet förut enligt bestämmelserna i denna paragraf införda, ännu bestående firmor.

Sedan bolaget bildats och styrelse blifvit utsedd, skall ansökning om bolagets registrering af styrelsen göras. Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn äfvensom om deras hemvist, än ock,där bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

1) Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse, i två styrkta afskrifter;

2) protokoll, utvisande att beslut fattats om bolagets bildande och att styrelse blifvit utsedd;

3) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

Stadfäst ändring i bolagsordningen skall, vid det i 160 § stadgade äfventyr, ofördröjligen anmälas för registrering. Vid ansökning härom skall styrelsen foga två styrkta afskrifter af Konungens befallningshafvandes beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

Hos Konungens befallningshafvande skall föras register för inskrifning af de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola i fråga om

Utskottets förslag.

skilja sig från andra, hos samma myndighet förut enligt bestämmelserna i denna paragraf införda, ännu bestående firmor.

Sedan bolaget bildats och styrelse blifvit utsedd, skall ansökning om bolagets registrering af styrelsen göras. Sådan ansökning skall innehålla ej mindre uppgift å styrelseledamöternas fullständiga namn äfvensom om deras hemvist, än ock, där bolagets firma ej skall tecknas af styrelsens alla ledamöter gemensamt, uppgift å den eller dem, som äro berättigade att teckna firman, samt vara åtföljd af:

1) Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse, i två styrkta afskrifter;

2) protokoll, utvisande att beslut fattats om bolagets bildande och att styrelse blifvit utsedd;

3) samtliga teckningslistor, i hufvudskrift och styrkt afskrift.

Stadfäst ändring i bolagsordningen skall, vid det i 160 § stadgade äfventyr, ofördröjligen anmälas för registrering. Vid ansökning härom skall styrelsen foga två styrkta afskrifter af Konungens befallningshafvandes beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

Hos Konungens befallningshafvande skall föras register för inskrifning af de uppgifter, hvilka enligt denna lag skola i fråga om

Kungl. Maj:ts förslag.

ömsesidigt försäkringsbolag, hvarom i denna paragraf är sagdt, anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

Beviljas bolags registrering, låte Konungens befallningshafvande i registret införa:

1) dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) den ort, där styrelsen har sitt säte;

5) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

6) styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist;

7) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman;

8) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som ej äro delägare.

Det ena exemplaret af Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse skall, försedt med bevis om registreringen, jämte teckningslistorna i hufvudskrift, till sökanden återställas.

Anmäles ändring i förhållande, hvarom inskrifning i registret skett,

Utskottets förslag.

ömsesidigt försäkringsbolag, hvarom i denna paragraf är sagdt, anmälas eller hvilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrifvet.

Beviljas bolags registrering, låte Konungens befallningshafvande i registret införa:

1) dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) den ort, där styrelsen har sitt säte;

5) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

6) huruvida och i hvilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

7) styrelseledamöternas fullständiga namn och hemvist;

8) hvilken eller hvilka bland styrelseledamöterna äro berättigade att teckna firman;

9) huru kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som ej äro delägare.

Det ena exemplaret af Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse skall, försedt med bevis om registreringen, jämte teckningslistorna i hufvudskrift, till sökanden återställas.

Anmäles ändring i förhållande, hvarom inskrifning i registret skett,

Kungl. Maj:ts förslag.

skall den, där registrering beviljas, i registret anmärkas. Registreras ändring i bolagsordningen, skall ena afskriften af Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse å ändringen till sökanden återställas, försedd med bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrifning i registret göras.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid rådstufvurätten i den stad, där Konungens befallningshafvande har sitt säte.

Hvad i 147 § 2 mom., 148 och 149 §§, 153 § 1 och 3 mom., samt 154, 156 och 157 §§ är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om registrering och register, hvarom i denna § är sagdt; dock att de kungörelser, som i 153 § 1 mom. och 156 § omförmälas, skola införas, i stället för i allmänna tidningarna, i den stads tidning, där Konungens befallningshafvande har sitt säte, eller, om flera tidningar där utgifvas, i den af dessa, där allmänna påbud för staden vanligen meddelas, samt att hvad i 157 § är sagdt om verkan af kungörande i allmänna tidningarna i stället skall gälla kungörande i ortstidningen.

Sådan uppgift angående bolagets

Utskottets förslag.

skall den, där registrering beviljas, i registret anmärkas. Registreras ändring i bolagsordningen, skall ena afskriften af Konungens befallningshafvandes beslut om stadfästelse å ändringen till sökanden återställas, försedd med bevis om registeringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrifning i registret göras.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrifning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid rådstufvurätten i den stad, där Konungens befallningshafvande har sitt säte.

Hvad i 147 § 2 mom., 148 och 149 §§, 153 § 1 och 3 mom., samt 154, 156 och 157 §§ är stadgadt skall äga motsvarande tillämpning i fråga om registrering och register, hvarom i denna § är sagdt; dock att de kungörelser, som i 153 § 1 mom. och 156 § omförmälas, skola införas, i stället för i allmänna tidningarna, i *ortstidningen,* samt att hvad i 157 § är sagdt om verkan af kungörande i allmänna tidningarna i stället skall gälla kungörande i ortstidningen.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
verksamhet och ställning, hvarom i 134 § under 2) förmäles, vare styrelsen, vid det i 160 § stadgade äfventyr, pliktig att inom den i 134 § bestämda tid låta införa i ortstidningen.	
163 §.	163 §.
Hvad ofvan i denna lag är föreskrifvet skall ej äga tillämpning å anstalt, som inrättats af staten, icke heller å ömsesidigt försäkringsbolag för försäkring af fiskebåtar och fiskeredskap, å anstalt, som allenast meddelar försäkring mot förlust å skuldebref eller andra värdehandlingar, eller å sjuk- och begrafningskassa eller annan dylik mindre understödsförening.	Hvad ofvan i denna lag är föreskrifvet skall ej äga tillämpning å: *a)* anstalt, som inrättats af staten; *b)* anstalt, som allenast meddelar försäkring mot förlust å skuldebref eller andra värdehandlingar; *c) ränte- och kapitalförsäkringsanstalt;* *d) ömsesidigt försäkringsbolag för försäkring af egendom å landsbygden, hvars verksamhetsområde är mindre än ett härad;* *e) sjuk- och begrafningskassa eller annan dylik understödsförening, hvars verksamhet icke afser affärsmässigt drifvande af försäkringsrörelse.* *Anstalt, hvarom ofvan under b), c) och d) förmäles, vare dock pliktig att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter i enlighet med de föreskrifter, Konungen meddelar.*
164 §.	
I fråga om återförsäkring äger Konungen medgifva sådana afvikelser från hvad denna lag innehåller, som pröfvas skäliga.	

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

Har Konungen fritagit försäkringsbolag från skyldighet att afsätta försäkringsfond för återförsäkring, som af bolaget meddelas, skall sådan försäkring icke medföra den i 122 § 1 mom. stadgade verkan.

Öfvergångsbestämmelser.

165 §.

Genom denna lag upphäfvas:

nådiga kungörelsen angående anordnande af tillsyn å inländska försäkringsanstalter den 22 oktober 1886; samt

lagen om aktiebolag, som drifva försäkringsrörelse, den 28 juni 1895.

166 §.

Å försäkringsbolag, hvars stadgar blifvit före denna lags trädande i kraft af Konungen eller af Konungens befallningshafvande stadfästa, skola föreskrifterna i denna lag icke äga tillämpning så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i stadgarna särskildt bestämdt; dock att denna lag gäller till efterrättelse i fråga om ändring af stadgarna eller af de i 5 § angifna grunder för försäkringsverksamhet, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om delgifning af stämning eller annat offentlig myndighets bud, om skyldighet att afsätta och redovisa försäkringsfond och säkerhetsfond, om sättande i förvar af värdehandlingar motsva-

166 §.

Å försäkringsbolag, hvars stadgar blifvit före denna lags trädande i kraft af Konungen eller af Konungens befallningshafvande stadfästa, skola föreskrifterna i denna lag icke äga tillämpning så vidt de afse ämnen, rörande hvilka blifvit i stadgarna särskildt bestämdt; dock att denna lag gäller till efterrättelse i fråga om ändring af stadgarna eller af de i 5 § angifna grunder för försäkringsverksamhet, om det sätt, hvarpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om delgifning af stämning eller annat offentlig myndighets bud, om skyldighet att afsätta och redovisa försäkringsfond och säkerhetsfond, om sättande i förvar af värdehandlingar motsva-

Kungl. Maj:ts förslag.

rande dessa fonder, om utdelning till aktieägare, garanter eller försäkringstagare, om likvidation och särskild administration, om frivillig öfverlåtelse, om tillsyn, om registrering och om ansvar. Stadfästelse å de grunder för försäkringsverksamhet, angående hvilka jämlikt 5 eller 67 § bestämmelser skola upprättas, skall, ändå att rörande sagda grunder eller en eller flera af dem må hafva blifvit i stadgarna särskildt bestämdt, sökas inom ett år efter lagens trädande i kraft.

För försäkringsbolag, som börjat sin verksamhet innan denna lag trädt i kraft, men hvars stadgar icke blifvit stadfästa, skall, där enligt denna lag stadfästelse å bolagsordningen och å öfriga grunder för bolagets verksamhet erfordras, sådan stadfästelse sökas inom den i 1 mom. stadgade tid.

Konungen äger för särskilda fall medgifva, att med viss i denna lag gifven föreskrifts tillämpning å försäkringsbolag, som börjat sin verksamhet före lagens trädande i kraft, må anstå under viss tid, högst fem år.

De öfvergångsstadganden, som i afseende å registrering af äldre bolag må finnas vara erforderliga, meddelas af Konungen.

Utskottets förslag.

rande dessa fonder, om utdelning till aktieägare, garanter eller försäkringstagare, om likvidation och särskild administration, om frivillig öfverlåtelse, om tillsyn, om registrering och om ansvar. Stadfästelse å de grunder för försäkringsverksamhet, angående hvilka jämlikt 5 eller 67 § bestämmelser skola upprättas, skall, ändå att rörande sagda grunder eller en eller flera af dem må hafva blifvit i stadgarna särskildt bestämdt, sökas inom ett år efter lagens trädande i kraft.

För försäkringsbolag, som börjat sin verksamhet innan denna lag trädt i kraft, men hvars stadgar icke blifvit stadfästa, skall, där enligt denna lag stadfästelse å bolagsordningen och å öfriga grunder för bolagets verksamhet erfordras, sådan stadfästelse sökas inom den i 1 mom. stadgade tid.

Ömsesidigt försäkringsbolags firma, som brukats innan denna lag träder i kraft, må, där Konungen sådant medgifver, godkännas och registreras, äfven om densamma icke i allo öfverensstämmer med bestämmelsen i 70 §.

Konungen äger för särskilda fall medgifva, att med viss i denna lag gifven föreskrifts tillämpning å försäkringsbolag, som börjat sin verksamhet före lagens trädande i kraft, må anstå under viss tid, högst fem år.

De öfvergångsstadganden, som i

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
	afseende å registrering af äldre bolag må finnas vara erforderliga, meddelas af Konungen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

Bil. B.

Lag

om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Utländsk försäkringsanstalt må här i riket drifva försäkringsrörelse, där sådant sker genom generalagent såsom syssloman, och i öfrigt under villkor, som nedan i denna lag stadgas.

Ej må anstalt hafva mera än en generalagent.

Generalagent må, därest sådant ej förbjudes i fullmakten, använda agent såsom ombud vid rörelsens drifvande.

2 §.

Generalagent skall vara bosatt här i riket, äga god frejd och råda öfver sig och sin egendom samt, därest han är utländsk undersåte, hafva, på sätt särskildt är föreskrifvet, förvärfvat rätt att inom riket idka handel eller annat näringsyrke.

Generalagentur må jämväl innehafvas af svenskt aktiebolag eller ömsesidigt försäkringsbolag, såvida samtliga styrelseledamöterna äro efter ty ofvan i denna paragraf sägs behöriga, eller af svenskt handelsbolag, om samtliga bolagsmännen äga dylik behörighet. För fullgörande af de skyldigheter, som åligga generalagent, svare i förra fallet enhvar styrelseledamot och i det senare enhvar bolagsman, som ej är endast kommanditdelägare.

3 §.

Utländsk försäkringsanstalt, som här i riket drifver försäkringsrörelse, skall i alla däraf härflytande rättsförhållanden lyda under svensk lag samt

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
vara pliktig att svara inför svensk domstol och underkasta sig svensk myndighets afgörande.	
4 §.	4 §.
Innan utländsk försäkringsanstalt må börja drifvandet af försäkringsrörelse här i riket, skall därtill förvärfvas tillstånd af försäkringsinspektionen.	Innan utländsk försäkringsanstalt må börja drifvandet af försäkringsrörelse här i riket, skall därtill förvärfvas tillstånd af försäkringsinspektionen
Vid ansökning om sådant tillstånd skola fogas:	Vid ansökning om sådant tillstånd skola fogas:
1) handlingar, som styrka generalagentens behörighet enligt 2 §;	1) handlingar, som styrka generalagentens behörighet enligt 2 §;
2) det för anstalten gällande reglemente, i två exemplar;	2) det för anstalten gällande reglemente, i två exemplar;
3) uppgift, enligt närmare bestämmelser, som af försäkringsinspektionen meddelas, om öfriga grunder för anstaltens verksamhet;	3) uppgift, enligt närmare bestämmelser, som af försäkringsinspektionen meddelas, om öfriga grunder för anstaltens verksamhet;
4) bevis, att anstalten i sitt hemland med laga rätt drifver sådan försäkringsrörelse, som är i fråga, jämte behörigen styrkt uppgift om den tid, hvarunder anstalten i hemlandet drifvit sådan försäkringsrörelse, och om anmärkningar, som af myndigheterna därstädes under de sista tre åren må hafva framställts emot anstaltens verksamhet, äfvensom anstaltens förvaltnings- och revisionsberättelse för hvart och ett af de tio sista åren, därest anstalten så länge varit i verksamhet;	4) bevis, att anstalten i sitt hemland med laga rätt drifver sådan försäkringsrörelse, som är i fråga, jämte behörigen styrkt uppgift om den tid, hvarunder anstalten i hemlandet drifvit sådan försäkringsrörelse, och om anmärkningar, som af myndigheterna därstädes under de sista tre åren må hafva framställts emot anstaltens verksamhet, äfvensom anstaltens förvaltnings- och revisionsberättelse för hvart och ett af de tio sista åren, därest anstalten så länge varit i verksamhet;
5) fullmakt för generalagenten att å anstaltens vägnar här i riket	5) fullmakt för generalagenten att å anstaltens vägnar här i riket

Kungl. Maj:ts förslag.

drifva försäkringsrörelsen och att uti alla däraf härflytande rättsförhållanden för anstalten mottaga stämning samt själf eller genom annan tala och svara;

6) skriftligt bemyndigande för försäkringsinspektionen att i de fall, som i 7 och 11 §§ omförmälas, förordna ett ombud att å anstaltens vägnar mottaga stämning samt i öfrigt företräda anstalten;

7) skriftlig förklaring, att anstalten i allt, som angår försäkringsrörelsen här i riket, underkastar sig svensk lag och svensk myndighets afgörande;

8) behörigt intyg, att den, som utfärdat de i 5)—7) omförmälda handlingar, är därtill berättigad och att handlingarna äro affattade i enlighet med hemlandets lagar;

9) bevis, att anstalten, för ändamål, som i 9 § sägs, samt på sätt och under villkor, som af försäkringsinspektionen godkännas, i riksbanken nedsatt, i penningar eller värdehandlingar, ett belopp af etthundra tusen kronor för lifförsäkring eller för brandförsäkring och af femtio tusen kronor för hvarje annat slag af försäkring.

Med lifförsäkring förstås i detta lagrum jämväl livräntе- och kapitalförsäkring.

Utskottets förslag.

drifva försäkringsrörelsen och att uti alla däraf härflytande rättsförhållanden för anstalten mottaga stämning samt själf eller genom annan tala och svara;

6) skriftligt bemyndigande för försäkringsinspektionen att i de fall, som i 7 och 11 §§ omförmälas, förordna ett ombud att å anstaltens vägnar mottaga stämning samt i öfrigt företräda anstalten;

7) skriftlig förklaring, att anstalten i allt, som angår försäkringsrörelsen här i riket, underkastar sig svensk lag och svensk myndighets afgörande;

8) behörigt intyg, att den, som utfärdat de i 5)—7) omförmälda handlingar, är därtill berättigad och att handlingarna äro affattade i enlighet med hemlandets lagar;

9) bevis, att anstalten, för ändamål, som i 9 § sägs, samt på sätt och under villkor, som af försäkringsinspektionen godkännas, i riksbanken nedsatt, i penningar eller värdehandlingar, ett belopp af etthundra tusen kronor för lifförsäkring, *samma belopp för brandförsäkring eller för sjöförsäkring och ett belopp* af femtio tusen kronor för hvarje annat slag af försäkring.

Med lifförsäkring förstås i detta lagrum jämväl livräntе- och kapitalförsäkring.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

5 §.

Finnes generalagenten behörig enligt 2 § och äro de enligt 4 § ingifna handlingar jämväl i öfrigt af föreskrifven beskaffenhet, meddele försäkringsinspektionen anstalten tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelsen; dock skall sådant tillstånd vägras, därest grunderna för anstaltens verksamhet finnas hvila på ett system, som uppenbarligen är af beskaffenhet att ej medgifva en betryggande försäkringsverksamhet, eller med hänsyn till innehållet af de i 4 § omförmälda handlingar sådan försäkringsverksamhet uppenbarligen icke är att förvänta.

Meddelas tillstånd, skall försäkringsinspektionen låta i allmänna tidningarna införa tillkännagifvande härom jämte fullmakten eller, där den är på främmande språk affattad, svensk öfversättning däraf.

6 §.

Vidtages ändring i det för anstalten gällande reglemente eller i öfriga uppgifna grunder för anstaltens verksamhet, skall generalagenten inom tre månader därefter till försäkringsinspektionen ingifva två exemplar af beslutet därom. Om ändringen låte försäkringsinspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna.

Har af myndigheterna i anstaltens hemland framställts anmärkning mot anstaltens verksamhet, skall generalagenten så fort ske kan därom skriftligen underrätta försäkringsinspektionen.

7 §.

Varder generalagent urståndsatt att utöfva sitt uppdrag, vare sig emedan han ej vidare är enligt 2 § behörig eller af annan anledning, eller afsäger han sig uppdraget, eller återkallas fullmakten, skall, för tiden till dess hindret upphört eller ny generalagent blifvit utsedd och af försäkringsinspektionen godkänd, inspektionen förordna ett ombud att å anstaltens vägnar mottaga stämning och i öfrigt företräda anstalten med afseende på redan meddelade försäkringar; och låte inspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande härom i allmänna tidningarna. Intill dess sådant förordnande blifvit kungjordt, äge försäkringstagare hos

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

försäkringsinspektionen insätta förfallen försäkringspremie med samma verkan, som om den blifvit inbetald till anstalten.

8 §.

Generalagent vare pliktig:

att när som helst hålla räkenskaper och handlingar tillgängliga för försäkringsinspektionen eller dess ombud, äfvensom att i öfrigt lämna de upplysningar, som af inspektionen äskas i fråga om anstalten och dess verksamhet inom riket;

att för hvarje räkenskapsår, enligt formulär, som af försäkringsinspektionen fastställes, upprätta och inom åtta månader efter räkenskapsårets utgång till inspektionen insända uppgift angående anstaltens verksamhet inom riket samt att inom samma tid låta införa uppgiften i allmänna tidningarna; äfvensom

att inom tre månader efter det berättelse om revision af anstaltens räkenskaper och förvaltning blifvit å sammanträde med anstaltens delägare framlagd till försäkringsinspektionen ingifva ett exemplar af denna berättelse.

9 §.

Hvad på sätt i 4 § omförmäles blifvit af utländsk försäkringsanstalt i riksbanken nedsatt må allenast användas till gäldande af fordringar på grund af försäkringsaftal, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket, äfvensom af böter, afgifter och ersättningar, som i anledning af denna rörelse må åläggas generalagenten eller anstalten.

Minskas det nedsatta beloppet i följd däraf, att värdehandlingar nedgå i värde eller att någon del af beloppet åtgår till gäldande af fordringar, böter, afgifter eller ersättningar, eller af annan anledning, skall hvad som brister i det föreskrifna beloppet fyllas inom fyra veckor efter det generalagenten blifvit därom tillsagd af försäkringsinspektionen.

Varder icke inom nu stadgade tid bristen fylld, hafve anstalten förverkat sin rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse; och åligge det försäkringsinspektionen att härom ofördröjligen låta införa kungörelse i allmänna tidningarna.

Kungl. Maj:ts förslag. *Utskottets förslag.*

10 §.

Sker afvikelse från denna lag eller inträder förändring i de förhållanden, som voro bestämmande för meddelande af tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelsen, ankomme på försäkringsinspektioneu att återkalla det meddelade tillståndet. Om återkallelse låte försäkringsinspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna.

11 §.

Upphör utländsk försäkringsanstalt att drifva rörelsen här i riket, åligge anstalten att, med bifogande af behörig fullmakt, hos försäkringsinspektionen uppgifva ombud, som af inspektionen godkännes, att å anstaltens vägnar mottaga stämning och i öfrigt företräda anstalten i afseende å redan meddelade försäkringar; för tiden intill dess sådan anmälan skett äge försäkringsinspektionen förordna ett ombud med sagda befogenhet. Om fullmakten eller förordnandet låte inspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna. Intill dess sådant kungörande skett, äge försäkringstagare hos försäkringsinspektionen insätta förfallen försäkringspremie med samma verkan, som om den blifvit inbetald till anstalten.

Har utländsk försäkringsanstalt upphört att drifva rörelsen här i riket, må det belopp, som enligt hvad i 4 § omförmäles blifvit i riksbanken nedsatt, kunna, efter anmälan hos försäkringsinspektionen, af anstalten utbekommas, därest det visas, att anstaltens samtliga förbindelser, som i 9 § afses, blifvit fullgjorda, eller att anstalten för deras fullgörande ställt annan säkerhet, som af inspektionen godkännes.

12 §.

Ombud, som enligt 7 eller 11 § förordnats af försäkringsinspektionen, äge af anstalten uppbära ersättning med belopp, som af Konungen bestämmes.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
13 §.	13 §.
Utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, vare pliktig att i alla för allmänheten afsedda meddelanden vid teckning af sin firma utsätta hemlandet äfvensom anstaltens egenskap att vara grundad på aktier eller på ömsesidighet eller på andra grunder.	Utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, vare pliktig att i alla för allmänheten afsedda meddelanden vid teckning af sin firma utsätta hemlandet äfvensom anstaltens egenskap att vara grundad på aktier eller på ömsesidighet eller på andra grunder. *Ej må sådan anstalt själf eller genom sina agenter och personal angifva sig hafva genom den i 4 § föreskrifna deposition ställt fullgod säkerhet för sina svenska försäkringstagare eller angifva sig vara beträffande hela sin verksamhet kontrollerad af svenska staten, ej heller må annan beteckning af likartadt innehåll användas.*
Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för anstalten, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brefvet afses.	Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för anstalten, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brefvet afses.
Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af anstaltens fonder inräknas oguldna förbindelser af delägare eller garanter, skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.	Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af anstaltens fonder inräknas oguldna förbindelser af delägare eller garanter, skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.

14 §.

Är handling, som enligt denna lag till försäkringsinspektionen ingifves, affattad på främmande språk, skall, där så påfordras, tillika ingifvas en bestyrkt svensk öfversättning däraf.

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
Tillkännagifvande, som enligt denna lag sker i allmänna tidningarna, skall bekostas af den anstalt, som tillkännagifvandet rörer.	
15 §.	
Innan förhållande, som enligt denna lag skall i allmänna tidningarna kungöras, blifvit sålunda kungjordt, må det icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hafva därom ägt vetskap.	
16 §.	16 §.
Till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas. Detta bidrag må icke i något fall öfverstiga en femtedels procent af anstaltens hela premieinkomst för nästföregående kalenderår af försäkringar, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket.	Till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas. Detta bidrag må icke i något fall öfverstiga en femtedels procent af anstaltens hela *inkomst af afgifter* för nästföregående kalenderår *för* försäkringar, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket.
17 §.	
Öfver försäkringsinspektionens beslut må klagan föras hos Konungen.	
18 §.	
Hvar som här i riket drifver försäkringsrörelse för utländsk försäkringsanstalts räkning, utan att anstalten erhållit tillstånd till rörelsens bedrifvande, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.	
Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill	

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*
varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.	
19 §.	19 §.
Underlåter generalagent att fullgöra hvad honom enligt 6 eller 8 § åligger, eller bryter någon emot föreskrifterna i 13 § 1 eller 2 mom. straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.	Underlåter generalagent att fullgöra hvad honom enligt 6 eller 8 § åligger, eller bryter någon emot föreskrifterna i 13 § 1 eller 2 mom., straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.
Lag samma vare, där någon bryter emot föreskriften i 13 § 3 mom., eller eljest i meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter angående anstalt, hvarom i denna lag är fråga.	Lag samma vare, där någon bryter emot föreskriften i 13 § 3 mom., eller eljest i meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter angående anstalt, hvarom i denna lag är fråga.
Den, som i fall, hvarom i 4, 6 eller 8 § förmäles, emot bättre vetande lämnar oriktig uppgift, straffes med böter från och med tjugufem till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.	Den, som i fall, hvarom i 4, 6 eller 8 § förmäles, emot bättre vetande lämnar oriktig uppgift, straffes med böter från och med *femtio* till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.
20 §.	
Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.	
21 §.	
I fråga om utländsk försäkringsanstalt, hvars rörelse här i riket allenast afser återförsäkring, äge denna lag ej tillämpning.	

Kungl. Maj:ts förslag.	*Utskottets förslag.*

22 §.

Genom denna lag upphäfves nådiga kungörelsen angående villkoren för utländsk försäkringsanstalts rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse den 22 oktober 1886.

Utländsk försäkringsanstalt, som vid denna lags trädande i kraft lofligen drifver försäkringsrörelse här i riket, skall, om den önskar under mera än ett år därefter fortsätta rörelsen, begära tillstånd på sätt i 4 § är föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Bil. C.

Lag

om ändrad lydelse af 11 kap. 15 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 11 kap. 15 § rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

Är stämning tagen å bolag, förening eller annat samfund, eller å stiftelse eller annan sådan inrättning, varde stämningen delgifven den, som äger att företräda samfundet eller inrättningen, eller, där flera, hvar för sig eller gemensamt, äro därtill behöriga, någon af dem. Huru stämning skall delgifvas, där styrelse för aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet vill kära till bolaget eller föreningen, därom är särskildt stadgadt.

Är ej någon satt att företräda samfund, som stämmas skall, men finnes någon, som äger sammankalla dem, hvilka hafva att öfver samfundets angelägenheter besluta, skall stämningen honom delgifvas.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Lag

om ändrad lydelse af 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen.

Härigenom förordnas, att 22 kap. 14 § och 23 kap. 4 § strafflagen skola erhålla följande ändrade lydelse:

22 kap.

14 §.

Går fullmäktig i sak, den honom betrodd är, svikligen hufvudmannens vederpart tillhanda, vare sig med skrifts uppsättande, eller med råd eller skäl, eller eljest till hufvudmannens skada främjar sin eller andras nytta, eller begår syssloman vid annat uppdrags utförande trolöshet emot hufvudman; vare lag som i 11 § sägs; och varde fullmäktig, som med sådant brott beträdes, dömd ovärdig att vidare föra andras talan inför rätta.

Såsom syssloman skall ock straffas, efter ty nu sagdt är, ledamot i styrelse för aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet, så ock annan, som är satt att leda bolagets eller föreningens angelägenheter.

Förleder man, i sviklig afsikt, annan till oskälig rättegång, straffes med böter.

23 kap.

4 §.

Har aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag eller registrerad förening för ekonomisk verksamhet kommit i konkurstillstånd, och finnes styrelseledamot eller annan, som är satt att leda bolagets eller föreningens angelägenheter, hafva mot borgenärerna sig förbrutit, som här ofvan sägs; då skall han straffas, som vore han gäldenär i konkursen.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Lag

om ändrad lydelse af 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar.

Härigenom förordnas, att 2 § i förordningen den 4 maj 1855 angående handelsböcker och handelsräkningar skall erhålla följande ändrade lydelse:

Under stadgandet i första punkten af 1 § inbegripas: de, som penningehandel och bankrörelse drifva; de, som för egen räkning eller i kommission in- eller utrikes varor uppköpa, för att dem åter utsälja; de, som i kommission varor till utsäljning emottaga; de, som för in- eller utrikes sjöfart skepp eller fartyg bygga eller utrusta, för att dem på frakt upplåta eller försälja; idkare af försäkringsrörelse; idkare af apoteksrörelse; idkare af boktryckeri- och bokförlagsrörelse; idkare af gröfre eller finare smidesbruk, och af verk för tackjärnsblåsning och järngjuteri; idkare af fabriker och manufakturverk; idkare af de borgerliga yrken, som hafva till ändamål att lifsmedel eller drycker till försäljning bereda; och de, som till sitt yrke gjort att på beting öfvertaga uppförande och bättrande af hus och byggnader.

Undantagna äro: jordbrukare och idkare af de näringar, hvilka med jordbruket sammanhänga eller såsom föremål för husflit äro att betrakta; idkare af grufdrift och bergsmannahandtering; handtverkare, som hufvudsakligen på beställning varor förfärdiga; och de, som, utan biträde af andra än hustru och barn, mångleri- eller annan sådan mindre handelsrörelse idka, eller lifsmedel, drycker eller andra varor till försäljning bereda.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Lag

om ändrad lydelse af 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura.

Härigenom förordnas, att 8 § i lagen den 13 juli 1887 angående handelsregister, firma och prokura skall erhålla följande ändrade lydelse:

Hvar, som vill idka handel eller annan näring, med hvars utöfvande följer skyldighet att föra handelsböcker, vare pliktig att till införande i handelsregistret anmäla det namn, hvarunder han ämnar bedrifva sin rörelse och som han vid därvid förekommande underskrifter ämnar teckna. Sådant namn kallas firma.

I handelsbolag åligger det hvarje bolagsman att ansvara för anmälningsskyldighetens fullgörande.

Från nu stadgade anmälningsskyldighet undantagas fartygsredare och rederier, aktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag samt registrerade föreningar för ekonomisk verksamhet, så ock enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar.

Enkelt bolag må, efter ansökning af bolagsmännen, i handelsregistret införas på sätt om handelsbolag är stadgadt; och gälle sedan om det bolag hvad i denna lag finnes angående handelsbolag föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.

Reservationer:

af herrar *A. P. Gustafsson i Sjögesta, A. Olsson i Mårdäng* och *Öberg,* hvilka anfört:

»Oaktadt vi dela den af särskilda utskottets majoritet uttalade mening, att en särskild lagstiftning angående försäkringsväsendet torde vara af nöden, hafva vi likväl kommit till en afvikande uppfattning beträffande frågan, om Kungl. Maj:ts i ämnet framlagda lagförslag för närvarande borde bifallas.

De skäl, hvarpå vi grunda denna vår mening, äro i hufvudsak följande:

Riksdagen har den 30 sistlidne mars i en till Kungl. Maj:t aflåten skrifvelse anhållit »att Kungl. Maj:t täcktes föranstalta om revision af lagen om aktiebolag den 28 juni 1895 samt för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill revisionen kan anses föranleda».

I motiveringen till denna hemställan har Riksdagen ej allenast framhållit de delar af berörda lag, i hvilka Riksdagen särskildt ansett ändring behöflig, utan äfven härjämte yttrat, att det torde vara otvifvelaktigt, att lagen jämväl i andra afseenden lede af brister, hvilka det vore önskvärdt att få afhjälpta, samt att den utsträckning, i hvilken anmärkningar mot lagen förekomme, syntes Riksdagen gifva vid handen, att yrkandet på en allmän revision icke vore obefogadt. Syftet med denna skrifvelse är således uppenbarligen att få till stånd en allmän och fullständig revision af aktiebolagslagen.

Då Kungl. Maj:ts förslag till lag om försäkringsbolag, som af utskottet i hufvudsak tillstyrkts, i väsentliga delar är grundadt på lagen om aktiebolag, skulle Riksdagen under sådana förhållanden, om lagförslaget af densamma antoges, komma att godkänna en lag, hvars grunder den samtidigt förklarade vara otillfredsställande. I och för sig skulle ju detta vara synnerligen oegentligt. Härtill kommer, att det för dem, som skola ställa sig lagen till efterrättelse, måste medföra betydande olägenheter och en viss osäkerhet att nu inrätta sig efter er lag, som inom kort komme att betydligt förändras.

I detta sammahang torde böra erinras, hurusom äfven utskottets flertal icke ansett den af Kungl. Maj:t förebragta utredningen vara tillräcklig för att nu åvägabringa en fullständig försäkringslagstiftning. I fråga om sjuk- och hegrafningskassor, pensionsanstalter och andra understödsföreningar äfvensom ränte- och kapitalförsäkringsanstalter har nämligen utskottet hos Kungl. Maj:t begärt ytterligare utredning, om och i hvad mån den verksamhet, som af åtskilliga bland dessa utöfvades, vore af beskaffenhet att förevarande lags bestämmelser helt eller delvis på dem borde äga tillämpning samt anhållit, att Kungl. Maj:t därefter om möjligt för nästkommande års Riksdag skulle framlägga förslag till de lagbestämmelser i ämnet, hvartill utredningen kunde föranleda. Äfven med anledning af denna skrifvelse kunde sålunda förslag till ändring i lagens bestämmelser vara att förvänta. Riksdagen skulle sålunda jämväl i fråga om dessa delar af lagen, på samma gång som den godkände lagen, uttala, att densamma vore mindre tillfredsställande.

Mot uppställningen af lagförslagets bestämmelser synas oss äfven befogade anmärkningar kunna göras. Förslaget lämnar nämligen i ett sammanhang föreskrifter för flera olika slag af försäkringsrörelse. För den, som för en särskild försäkringsgren önskar tillämpa lagen, möter det därför betydliga svårigheter att uppleta de bestämmelser, som för det särskilda fallet äro tillämpliga. Lagförslaget har med anledning häraf synts oss vara i saknad af den reda, klarhet och öfverskådlighet, som för lagens handhafvande vid praktiskt bruk äro af nöden. De yrkanden, som inom utskottet framstälts för afhjälpande af dessa brister, hafva emellertid icke vunnit utskottets bifall.

Att under sådana omständigheter godkänna förevarande lagförslag synes oss därför endast kunna försvaras, ifall det vore förenadt med synnerligen stor fara att uppskjuta lagens antagande. I fråga om denna förmenta fara tillåta vi oss hänvisa till hvad utskottets majoritet själf medgifvit, då den erkänt, att våra svenska lifförsäkringsanstalter i regel äro synnerligen solida och värda allmänhetens förtroende. Visserligen antydes, att vissa under de senare åren inom försäkringsvärlden inträffade händelser böra mana till skyndsamhet vid lagstiftningsåtgärders vidtagande, hvartill utskottet ser en ytterligare grund i den svenska försäkringsrörelsens snabba utveckling.

Utan att förneka styrkan af de intressen, som i vårt land beröras af försäkringsväsendet, hafva vi icke under nuvarande förhållanden ansett någon omedelbar fara ligga i ett kortare dröjsmål, helst utskottet själft,

såsom ofvan antydts, på grund af bristande utredning, varit nödsakadt att från lagens tillämpning undantaga just den del af lifförsäkringsrörelsen, som, enligt hvad utskottet vitsordar, är fotad på de mest osunda principerna och hvarifrån den största faran hotar försäkringstagarna.

Då det icke kan vara lämpligt att, på samma gång en lag antages, uttryckligen förklara, att den lider af brister, hvilka enligt Riksdagens uppfattning böra föranleda framläggande af nya lagförslag i ämnet;

då befogade anmärkningar kunna göras mot lagförslaget i fråga om dess klarhet och öfverskådlighet;

då utom lagens tillämpningsområde tills vidare måst ställas den del af försäkringsrörelsen i vårt land, som otvifvelaktigt kommer att vålla försäkringstagarna förlust och för hvilken sålunda lagstiftning är mest af behofvet påkallad;

då vi alltså icke anse de föreliggande lagförslagen uppfylla det af Riksdagen i dess skrifvelse den 16 maj 1895 uppställda krafvet på den begärda försäkringslagstiftningen, att densamma skulle innehålla fullständiga och fullt betryggande bestämmelser rörande försäkringsväsendet i riket,

få vi härmed hemställa:

att Riksdagen, med afslag såväl å förevarande af Kungl. Maj:t framlagda lagförslag som de i anledning däraf väckta motioner och under uttalande, att frågan om åstadkommandet af en fulltsändig och fullt betryggande lagstiftning för försäkringsväsendet kräfver en snar lösning, måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte i sammanhang med den af Riksdagen begärda revisionen af lagen om aktiebolag underkasta ifrågavarande lagförslag en förnyad granskning samt, så fort ske kan, för Riksdagen framlägga de förslag i ämnet, hvartill denna granskning kan föranleda.»

Vid utskottets hemställan under 1:o:

beträffande 120 § i utskottets förslag af herr *Olsson i Mårdäng;*

beträffande 123 § af herrar *Olsson i Mårdäng, A. P. Gustafsson* och *Öberg;*

beträffande 127 § af herrar *Wallis* och *Olsson i Mårdäng,* hvilka anfört:

»I första mom. af 127 § i Kungl. Maj:ts förslag stadgas, att, under vissa villkor, aktiekapital eller garantikapital kan få träda i stället för den i 126 § stadgade säkerhetsfonden. Ändamålet med detta medgifvande är, att i den ojämna konkurrensen med äldre bolag lämna någon lättnad åt yngre bolag genom att tillåta dessa senare att, sedan de afskrifvit sina organisations- och anskaffningskostnader och således vunnit tillbörlig soliditet, utdela större vinst åt de försäkrade än hvad i annat fall kunde varit dem möjligt. Men vid medgifvandet är fäst det villkoret, att de delar af aktiekapital eller garantikapital, hvilka bolaget vill hafva räknade som säkerhetsfond, skola redovisas i samma förstklassiga valutor som försäkringsfonden och liksom denna till försäkringstagarnas förmån sättas i taka händer: villkor, hvilka annars ej äro för säkerhetsfonden föreskrifna. Genom dessa villkor tillföres försäkringstagarna en väsentligt ökad säkerhet, och en borgen för att den ökade rätten till vinstutdelning åt de försäkrade ej kommer att missbrukas, så att den äfventyrar bolagets soliditet, ligger däri, att i så fall risken i första hand drabbar garantister och aktieägare, hvilkas målsmän i regeln äro bolagens styresmän.

Det kungl. förslaget har således i detta moment velat gagna såväl de yngre bolagen som deras försäkringstagare, och utskottet, hvilket afstyrkt detta moment, har mot dess reala innebörd ej haft något att anmärka. Utskottets motiv till afstyrkandet är ett principiellt juridiskt och det gäller endast aktiekapitalet, icke garantikapitalet: aktiekapitalet eller delar af detsamma få ej till uteslutande förmån för vissa af aktiebolagets fordringsägare, och till förfång för de öfriga, afsättas i taka händer.

Denna principiella invändning är tvifvelsutan grundad, men är i föreliggande fall, synes oss, utan reel betydelse. Granskar man nämligen dessa aktiebolags räkenskaper, finner man att deras fordringsägare så godt som enbart utgöras af försäkringstagarna. Som bevis härpå lämna vi följande uppgifter från trenne af dessa bolag, två äldre (Nordstjärnan och Thule) samt ett af de yngsta (Nordpolen). Uppgifterna äro hämtade ur kungl. civildepartementets redogörelse för försäkringsväsendet i riket år 1900.

	Skulder till andra än försäkringstagare och aktieägare I	Summa skulder II	I i % af II
Nordstjernan	314,648 kr.	32,917,511 kr.	0,95
Thule.....	205,839 »	26,041,767 »	0,79
Nordpolen ...	27,932 »	1,358,297 »	2,06

Dessa siffror visa, att försäkringstagarna äro, utom aktieägarna, dessa aktiebolags så godt som enda fordringsägare, och det är gifvetvis insikten härom som gjort, att såväl den skandinaviska kommittén som Kungl. Maj:t och högsta domstolen ej ansett sig behöfva taga hänsyn till de juridiskt-principiella betänkligheter, hvilka naturligtvis varit äfven dem bekanta och som hindrat utskottets majoritet att tillstyrka momentet. Äfven oss synas dessa betänkligheter sakna real innebörd i föreliggande fall, men för att dock momentet ej måtte blifva, på grund af dessa betänkligheter, af Riksdagen struket, tillåta vi oss föreslå, att endast en del, exempelvis hälften, af aktiekapitalet må på redan omnämnda villkor kunna få räknas som säkerhetsfond. Ett ytterligare skäl för att föreslå, det endast en del af aktiekapitalet må kunna räknas som säkerhetsfond, synes oss ligga däri, att, eftersom aktiekapitalet högst sällan är mindre än 500,000 kronor, medan garantikapitalet i regeln uppgår till endast 100,000—150,000 kronor, billigheten fordrar, att aktiekapitalet ej i sin helhet må få användas att bereda aktiebolag den med momentet afsedda fördelen — det blefve nämligen annars att lämna de yngre aktiebolagen ett öfvertag i konkurrensen gent emot de yngre ömsesidiga bolagen.

Af nu i korthet anförda skäl våga vi alltså hemställa, att Riksdagen måtte besluta att antaga § 127 i följande förändrade lydelse:

§ 127.

Har försäkringsbolag, som drifver lifförsäkringsrörelse, redovisat tillgångar motsvarande viss del af aktiekapital, *dock ej öfverstigande halfva detta kapital*, eller *af* garantikapital i sådana värdehandlingar som i 123 § är sagdt samt till lifförsäkringstagarnas säkerhet satt dessa värdehandlingar i pant på sätt i 125 § är angående försäkringsfond stadgadt, må det sålunda redovisade beloppet afräknas från den föreskrifna säkerhetsfonden.

Drifver försäkringsbolag jämte lifförsäkringsrörelse annan försäkringsrörelse, skola tillgångar motsvarande säkerhetsfonden redovisas på sätt om försäkringsfond är i 123 § föreskrifvet; i fråga om värdehandlingar, i hvilka tillgångarna sålunda redovisas, gälle hvad i 125 § säges om där afsedda handlingar.»

beträffande 163 § af herr *Olsson i Mårdäng;*

vid utskottets hemställan under 3:o:

af herrar *Åkerman, von Oehlreich* och *Wallis,* hvilka med åberopande af herrar Åkermans och Wallis motioner ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hafva följande lydelse:

»Då hufvudafsikten med den föreslagna lagen om försäkringsrörelse tydligen är att söka skaffa svenska försäkringstagare ökad trygghet mot förluster, och då man för detta måls vinnande afser att underkasta de svenska lifförsäkringanstalterna väsentligt strängare bestämmelser än hittills, oaktadt dess bättre ännu ingen lifförsäkringstagare blifvit lidande på någon svensk försäkringsanstalt, under det att detta däremot i flera fall varit händelsen för svenskar, som försäkrat sig i utländska försäkringsanstalter, så synes all anledning förefinnas att, så långt sig göra låter, beträffande utländsk försäkringsanstalts verksamhet här i riket söka uppställa för försäkringstagare lika betryggande fordringar som beträffande svenska försäkringsanstalter. För en sådan åskådning finnes för öfrigt så mycket större skäl, som den står i full öfverensstämmelse med den moderna lagstiftningen på detta område såväl i de förnämsta stora länderna på Europas kontinent som ock i Nordamerikas Förenta Stater.

Då emellertid svensk försäkringstagare i utländsk försäkringsanstalt, som bringas till likvidation, icke kan framför utländsk försäkringstagare påräkna tillgång till annan fond än sådan, som endast för svenska försäkringstagares räkning nedsatts i taka händer, finnes ingen anledning att för de utländska försäkringsanstalter, som drifva lifförsäkring här i riket, särskildt hålla på någon sådan säkerhetsfond som fordras af de svenska. Däremot synes allt skäl vara att lika väl af utländsk försäkringsanstalt, hvilken drifver lifförsäkringsrörelse här i riket, som af svensk sådan fordra nedsättning, på sätt och under villkor som af försäkringsinspektionen godkännes, af ett belopp motsvarande den premiereserv, hvilken belöper sig på de försäkringsaftal, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket. Men dessutom bör så väl till ersättning för svenskt lifförsäkringsbolags säkerhetsfond som särskildt för gäldande af böter, afgifter och ersättningar, som i anledning af försäkringsrörelsen må åläggas generalagenten eller anstalten, innan utländsk försäkringsanstalt får börja drifvandet af lifförsäkringsrörelse här i riket, i riksbanken nedsättas ett belopp af ett hundra tusen kronor.

Med hänsyn till de stora försäkringsbelopp, som sjöförsäkringsrörelsen gäller, har utskottet i punkt 9 i 4 § likställt sjöförsäkring med lifförsäkring och brandförsäkring.

16 §.

Det af utskottet gjorda tillägg till 1 mom. af förevarande paragraf i Kungl. Maj:ts förslag afser att hindra de utländska försäkringsanstalterna att i reklamsyfte åberopa lagens för dem gifna föreskrifter om deposition och om kontroll af försäkringsinspektionen.

19 §.

Angående ändringen hänvisas till hvad som anförts vid 133 § i förslaget till lag om försäkringsbolag.

22 §.

Ändringen sammanhänger med ändringen i 159 § i förslaget till lag om försäkringsbolag.

På grund af hvad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa:

3:o.

under förutsättning att hvad utskottet ofvan under 1:o hemställt vinner Riksdagens bifall, att Riksdagen, med förklarande, att Kungl. Maj:ts förslag till lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket icke kunnat oförändradt antagas *samt med anledning af de af herrar Åkerman och Wallis i ämnet väckta motioner,* ville för sin del besluta en Lag om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket *af följande lydelse:*

Lag

om utländsk försäkringsanstalts rätt att drifva försäkringsrörelse här i riket.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Utländsk försäkringsanstalt må här i riket drifva försäkringsrörelse, där sådant sker genom generalagent såsom syssloman, och i öfrigt under villkor, som nedan i denna lag stadgas.

Ej må anstalt hafva mer än en generalagent.

Generalagent må, därest sådant ej förbjudes i fullmakten, använda agent såsom ombud vid rörelsens drifvande.

2 §.

Generalagent skall vara bosatt här i riket, äga god frejd och råda öfver sig och sin egendom samt, därest han är utländsk undersåte, hafva, på sätt särskildt är föreskrifvet, förvärfvat rätt att inom riket idka handel eller annat näringsyrke.

Generalagentur må jämväl innehafvas af svenskt aktiebolag eller ömsesidigt försäkringsbolag, såvida samtliga styrelseledamöterna äro efter ty ofvan i denna paragraf sägs behöriga, eller af svenskt handelsbolag, om samtliga bolagsmännen äga dylik behörighet. För fullgörande af de skyldigheter, som åligga generalagent, svare i förra fallet enhvar styrelseledamot och i det senare enhvar bolagsman, som ej är endast kommanditdelägare.

3 §.

Utländsk försäkringsanstalt, som här i riket drifver försäkringsrörelse, skall i alla däraf härflytande rättsförhållanden lyda under svensk lag samt vara pliktig att svara inför svensk domstol och underkasta sig svensk myndighets afgörande.

4 §.

Innan utländsk försäkringsanstalt må börja drifvandet af försäkringsrörelse här i riket, skall därtill förvärfvas tillstånd af försäkringsinspektionen.

Vid ansökning om sådant tillstånd skola fogas:

1) handlingar, som styrka generalagentens behörighet enligt 2 §;

2) det för anstalten gällande reglemente, i två exemplar;

3) uppgift, enligt närmare bestämmelser, som af försäkringsinspektionen meddelas, om öfriga grunder för anstaltens verksamhet;

4) bevis, att anstalten i sitt hemland med laga rätt drifver sådan försäkringsrörelse, som är i fråga, jämte behörigen styrkt uppgift om den tid, hvarunder anstalten i hemlandet drifvit sådan försäkringsrörelse, och om anmärkningar, som af myndigheterna därstädes under de sista tre åren må hafva framställts emot anstaltens verksamhet, äfvensom anstaltens förvaltnings- och revisionsberättelse för hvart och ett af de tio sista åren, därest anstalten så länge varit i verksamhet;

5) fullmakt för generalagenten att å anstaltens vägnar här i riket drifva försäkringsrörelsen och att uti alla däraf härflytande rättsförhållanden för anstalten mottaga stämning samt själf eller genom annan tala och svara;

6) skriftligt bemyndigande för försäkringsinspektionen att i de fall, som i 7 och 11 §§ omförmälas, förordna ett ombud att å anstaltens vägnar mottaga stämning samt i öfrigt företräda anstalten;

7) skriftlig förklaring, att anstalten i allt, som angår försäkringsrörelsen här i riket, underkastar sig svensk lag och svensk myndighets afgörande;

8) behörigt intyg, att den, som utfärdat de i 5)—7) omförmälda handlingar, är därtill berättigad och att handlingarna äro affattade i enlighet med hemlandets lagar;

9) bevis, att anstalten, för ändamål, som i 9 § sägs, samt på sätt och under villkor, som af försäkringsinspektionen godkännas, i riksbanken nedsatt, i penningar eller värdehandlingar, ett belopp af etthundra tusen kronor för lifförsäkring, samma belopp för brandförsäkring eller för sjöförsäkring och ett belopp af femtio tusen kronor för hvarje annat slag af försäkring.

Med lifförsäkring förstås i detta lagrum jämväl lifränte- och kapitalförsäkring.

5 §.

Finnes generalagenten behörig enligt 2 § och äro de enligt 4 § ingifna handlingar jämväl i öfrigt af föreskrifven beskaffenhet, meddele försäkringsinspektionen anstalten tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelsen; dock skall sådant tillstånd vägras, därest grunderna för anstaltens verksamhet finnas hvila på ett system, som uppenbarligen är af beskaffenhet att ej medgifva en betryggande försäkringsverksamhet, eller med hänsyn till innehållet af de i 4 § omförmälda handlingar sådan försäkringsverksamhet uppenbarligen icke är att förvänta.

Meddelas tillstånd, skall försäkringsinspektionen låta i allmänna tidningarna införa tillkännagifvande härom jämte fullmakten eller, där den är på främmande språk affattad, svensk öfversättning däraf.

6 §.

Vidtages ändring i det för anstalten gällande reglemente eller i öfriga uppgifna grunder för anstaltens verksamhet, skall generalagenten inom tre månader därefter till försäkringsinspektionen ingifva två exemplar af beslutet därom. Om ändringen låte försäkringsinspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna.

Har af myndigheterna i anstaltens hemland framställts anmärkning mot anstaltens verksamhet, skall generalagenten så fort ske kan därom skriftligen underrätta försäkringsinspektionen.

7 §.

Varder generalagent urståndsatt att utöfva sitt uppdrag, vare sig emedan han ej vidare är enligt 2 § behörig eller af annan anledning, eller afsäger han sig uppdraget, eller återkallas fullmakten, skall, för tiden till dess hindret upphört eller ny generalagent blifvit utsedd och af försäkringsinspektionen godkänd, inspektionen förordna ett ombud att å anstaltens vägnar mottaga stämning och i öfrigt företräda anstalten med afseende på redan meddelade försäkringar; och låte inspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande härom i allmänna tidningarna. Intill dess sådant förordnande blifvit kungjordt, äge försäkringstagare hos försäkringsinspektionen insätta förfallen försäkringspremie med samma verkan, som om den blifvit inbetald till anstalten.

8 §.

Generalagent vare pliktig:

att när som helst hålla räkenskaper och handlingar tillgängliga för försäkringsinspektionen eller dess ombud, äfvensom att i öfrigt lämna de upplysningar, som af inspektionen äskas i fråga om anstalten och dess verksamhet inom riket;

att för hvarje räkenskapsår, enligt formulär, som af försäkringsinspektionen fastställes, upprätta och inom åtta månader efter räkenskapsårets utgång till inspektionen insända uppgift angående anstaltens verksamhet inom riket samt att inom samma tid låta införa uppgiften i allmänna tidningarna; äfvensom

att inom tre månader efter det berättelse om revision af anstaltens räkenskaper och förvaltning blifvit å sammanträde med anstaltens delägare framlagd till försäkringsinspektionen ingifva ett exemplar af denna berättelse.

9 §.

Tillgångar motsvarande premiereserven för här i riket meddelade lifförsäkringar skola redovisas:

1) *i obligationer, som utfärdats eller garanterats af staten;*

2) *i allmänna hypoteksbankens obligationer;*

3) *i fordringsbevis, utfärdade af riksbanken eller af annan bank, hvars reglemente blifvit af Konungen fastställdt;*

4) *i obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade af svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;*

5) *i skuldförbindelser, för hvilka anstalten äger säkerhet genom inteckning i fast egendom i Sverige inom två tredjedelar af senast fastställda taxeringsvärde, så ock med försäkringsinspektionens medgifvande i skuldförbindelser med säkerhet af inteckning intill fulla taxeringsvärdet i anstalten tillhörig fastighet i Sverige, som är afsedd för inrymmande af lokal för anstaltens rörelse, eller, där anstalten äger flera sådana fastigheter, i en af dem; dock att i hvarje fall åbyggnad å egendom skall, för att inteckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försedt brandförsäkringsbolag inom riket;*

6) *i sådana af svenska enskilda järnvägar eller industriella inrättningar utfärdade obligationer, utländska statsobligationer och andra värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuda kunna anses jämförliga med några af de under 1)—5) nämnda.*

10 §.

De värdehandlingar, i hvilka enligt 9 § tillgångar motsvarande premiereserv redovisas, skola förvaras afskilda från anstaltens öfriga tillgångar och under minst två särskilda lås med olika nycklar, af hvilka en innehafves af ett af Konungens befallningshafvande förordnadt ombud. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet af anstaltens på försäkringsaftalen grundade förbindelser.

För hvarje år skall, senast efter det balansräkning för året blifvit upprättad och å sammanträde med anstaltens delägare pröfvad, anstalten sätta i sådant förvar, som nyss är sagdt, de värdehandlingar, i hvilka inträdd ökning af premiereserv redovisas. Skulle enligt balansräkningen för något år premiereserv nedgå, så att de i särskildt förvar satta värdehandlingarna komma att uppgå till högre belopp än denna reserv, har försäkringsinspektionen att på framställning af anstalten lämna tillstånd till utbekommande af värdehandlingar svarande emot öfverskottet. Anstalten äge jämväl för utbetalande af förfallet försäkringsbelopp, för hvilket afsättning till premiereserven ägt rum, utbekomma värdehandlingar, i den mån sådant af försäkringsinspektionen pröfvas kunna ske utan förfång för försäkringstagarnas säkerhet. Utbyte af värdehandling, som i denna paragraf afses, emot annan sådan värdehandling må äga rum när sådant af anstalten påkallas.

Visar anstalten, att för bevakande af dess rätt på grund af värdehandling, som, enligt hvad nu är sagdt, blifvit satt i särskildt förvar, eller för annat dylikt ändamål tillgång till sådan handling erfordras för anstalten, vare ombudet pliktigt att till anstalten emot kvitto utlämna handlingen mot skyldighet för anstalten att inom skälig tid återställa densamma eller aflämna annan lika god handling.

Det åligge ombudet att, när anstalten befinnes ej fullgöra de i denna paragraf stadgade skyldigheter, därom ofördröjligen göra anmälan hos försäkringsinspektionen.

Ombudet uppbär af anstalten arfvode till belopp, som af Konungen bestämmes.

11 §.

Hvad på sätt i 4 § omförmäles blifvit af utländsk försäkringsanstalt i riksbanken nedsatt må allenast användas till gäldande af fordringar på grund af försäkringsaftal, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket, äfvensom af böter, afgifter och ersättningar, som i anledning af denna rörelse må åläggas generalagenten eller anstalten.

Minskas det nedsatta beloppet i följd däraf, att värdehandlingar nedgå i värde eller att någon del af beloppet åtgår till gäldande af fordringar, böter, afgifter eller ersättningar, eller af annan anledning, skall hvad som brister i det föreskrifna beloppet fyllas inom fyra veckor efter det generalagenten blifvit därom tillsagd af försäkringsinspektionen.

Varder icke inom nu stadgade tid bristen fylld, hafve anstalten förverkat sin rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse; och åligge det försäkringsinspektionen att härom ofördröjligen låta införa kungörelse i allmänna tidningarna.

12 §.

Sker afvikelse från denna lag eller inträder förändring i de förhållanden, som voro bestämmande för meddelande af tillstånd att här i riket drifva försäkringsrörelsen, ankomme på försäkringsinspektionen att återkalla det meddelade tillståndet. *Lag samma vare, där det visar sig, att de till redovisning af föreskrifven premiereserv afsatta tillgångar icke äro tillräckliga.* Om återkallelse låte försäkringsinspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna.

13 §.

Upphör utländsk försäkringsanstalt att drifva rörelsen här i riket, åligge anstalten att, med bifogande af behörig fullmakt, hos försäkringsinspektionen uppgifva ombud, som af inspektionen godkännes, att å anstaltens vägnar mottaga stämning och i öfrigt företräda anstalten i afseende å redan meddelade försäkringar; för tiden intill dess sådan anmälan skett äge försäkringsinspektionen förordna ett ombud med sagda befogenhet. Om fullmakten eller förordnandet låte inspektionen ofördröjligen införa tillkännagifvande i allmänna tidningarna. Intill dess sådant kungörande skett, äge försäkringstagare hos försäkringsinspektionen insätta förfallen försäkringspremie med samma verkan, som om den blifvit inbetald till anstalten.

Har utländsk försäkringsanstalt upphört att drifva rörelsen här i riket, må det belopp, som enligt hvad i 4 § omförmäles blifvit i riksbanken nedsatt, kunna, efter anmälan hos försäkringsinspektionen, af anstalten utbekommas, därest det visas, att anstaltens samtliga förbindelser, som i 9 § afses, blifvit fullgjorda, eller att anstalten för deras fullgörande ställt annan säkerhet, som af inspektionen godkännes.

14 §.

Hvad i lag om försäkringsrörelse är om särskild administration stadgadt skall i tillämpliga delar äfven gälla beträffande utländsk försäkringsanstalts lifförsäkringsrörelse här i riket, och skola de penningar eller värdehandlingar, hvilka enligt 4 § 9 mom. skola i riksbanken nedsättas, anses motsvara svensk lifförsäkringsanstalts säkerhetsfond.

15 §.

Ombud, som enligt 7 eller 11 § förordnats af försäkringsinspektionen, äge af anstalten uppbära ersättning med belopp, som af Konungen bestämmes.

16 §.

Utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, vare pliktig att i alla för allmänheten afsedda meddelanden vid teckning af sin firma utsätta hemlandet äfvensom anstaltens egenskap att vara grundad på aktier eller på ömsesidighet eller på andra grunder. Ej må sådan anstalt själf eller genom sina agenter och personal angifva sig hafva genom den i 4 § föreskrifna deposition *och genom de enligt 10 § nedsatta värdehandlingar* ställt fullgod säkerhet för sina svenska försäkringstagare eller angifva sig vara beträffande hela sin verksamhet kontrollerad af svenska staten, ej heller må annan beteckning af likartadt innehåll användas.

Försäkringsbref skall innehålla uppgift ej mindre om de för anstalten, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor, än äfven om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brefvet afses.

Där uti meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, vid angifvande af anstaltens fonder inräknas oguldna förbindelser af delägare eller garanter, skall beloppet af sådana förbindelser särskildt utsättas.

17 §.

Är handling, som enligt denna lag till försäkringsinspektionen ingifves, affattad på främmande språk, skall, där så påfordras, tillika ingifvas en bestyrkt svensk öfversättning däraf.

Tillkännagifvande, som enligt denna lag sker i allmänna tidningarna, skall bekostas af den anstalt, som tillkännagifvandet rörer.

18 §.

Innan förhållande, som enligt denna lag skall i allmänna tidningarna kungöras, blifvit sålunda kungjordt, må det icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hafva därom ägt vetskap.

19 §.

Till bestridande af kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall utländsk försäkringsanstalt, som drifver försäkringsrörelse här i riket, årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som af Konungen meddelas. Detta bidrag må icke i något fall öfverstiga en femtedels procent af anstaltens hela inkomst af afgifter för nästföregående kalenderår för försäkringar, som tillhöra anstaltens rörelse här i riket.

20 §.

Öfver försäkringsinspektionens beslut må klagan föras hos Konungen.

21 §.

Hvar som här i riket drifver försäkringsrörelse för utländsk försäkringsanstalts räkning, utan att anstalten erhållit tillstånd till rörelsens bedrifvande, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

22 §.

Underlåter generalagent att fullgöra hvad honom enligt 6 eller 8 § åligger, eller bryter någon emot föreskrifterna i *16* § 1 eller 2 mom., straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Lag samma vare, där någon bryter emot föreskriften i *16* § 3 mom., eller eljest i meddelanden, som äro afsedda för allmänheten, lämnar oriktiga eller vilseledande uppgifter angående anstalt, hvarom i denna lag är fråga.

Den, som i fall, hvarom i 4, 6 eller 8 § förmäles, emot bättre vetande lämnar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor, där ej å förseelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

23 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

24 §.

I fråga om utländsk försäkringsanstalt, hvars rörelse här i riket allenast afser återförsäkring, äge denna lag ej tillämpning.

25 §.

Genom denna lag upphäfves nådiga kungörelsen angående villkoren för utländsk försäkringsanstalts rätt att här i riket drifva försäkringsrörelse den 22 oktober 1886.

Utländsk försäkringsanstalt, som vid denna lags trädande i kraft lofligen drifver försäkringsrörelse här i riket, skall, om den önskar under mera än ett år därefter fortsätta rörelsen, begära tillstånd på sätt i 4 § är föreskrifvet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1904.»

af herrar *A. P. Gustafsson* och *Öberg*, hvilka instämt i den af herrar Åkerman, von Oelreich och Wallis afgifna reservation utom i fråga om lydelsen af 9 § i den af nämnda reservanter föreslagna lag.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM, 1903.